

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ

ПОСТАНОВА

14.03.2018 № 310

Про затвердження Кодексу систем розподілу

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, **ПОСТАНОВЛЯЄ**:

1. Затвердити Кодекс систем розподілу, що додається.
2. Визнати такою, що втратила чинність, постанову Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, від 17 січня 2013 року № 32 «Про затвердження Правил приєднання електроустановок до електричних мереж» (із змінами).
3. Укладення договорів про надання послуг з розподілу здійснюється після отримання операторами систем розподілу ліцензій на діяльність з розподілу електричної енергії. До початку діяльності з розподілу електричної енергії операторами систем розподілу діють договори, укладені на виконання вимог Закону України «Про електроенергетику».
4. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її опублікування в офіційному друкованому виданні - газеті «Урядовий кур'єр», крім вимог щодо прив'язки ліній електропередавання, трансформаторних підстанцій та розподільних пристроїв до географічних даних у Геодезичній інформаційно-технічній системі об'єктів електроенергетики, встановлених пунктом 4.1.38 глави 4.1 розділу IV, які набирають чинності з 01 січня 2019 року, та главою 6.3 розділу VI Кодексу систем розподілу, які набирають чинності з 01 січня 2021 року.

Голова НКРЕКП

Д. Вовк

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова НКРЕКП
14.03.2018 № 310

КОДЕКС
систем розподілу

I. Загальні положення

1.1. Цей Кодекс визначає вимоги та правила, які регулюють взаємовідносини оператора систем розподілу (далі - ОСР), Користувачів системи розподілу (далі - Користувачі) та замовників послуги з приєднання щодо оперативного та технологічного управління системою розподілу, її розвитку та експлуатації, забезпечення доступу та приєднання електроустановок.

1.2. Цей Кодекс встановлює базові системні вимоги, спрямовані на забезпечення надійного функціонування і розвитку системи розподілу.

1.3. ОСР та Користувачі, що мають у власності та/або експлуатують електроустановки, приєднані до системи розподілу, мають створити та підтримувати в належному стані технічні та технологічні системи експлуатації своїх електроустановок, а також структуру управління цими системами відповідно до вимог цього Кодексу, інших нормативно-технічних документів та вимог технічної документації заводів-виробників.

1.4. Нормативно-технічні документи з питань функціонування та розвитку системи розподілу, які розробляються (переглядаються) для забезпечення виконання вимог цього Кодексу, затверджуються у порядку, встановленому законодавством або іншими нормативно-правовими актами.

1.5. Усі нові електроустановки об'єктів системи розподілу та Користувачів, що мають у власності та/або експлуатують електроустановки, приєднані до цієї системи розподілу, без винятку мають повністю відповідати всім вимогам цього Кодексу, застосованим до їх типів обладнання. Новими електроустановками вважаються такі, що не були приєднані до ОЕС України на момент набрання чинності цим Кодексом. Усі інші електроустановки об'єктів розподілу/енергоспоживання вважаються існуючими.

II. Терміни та визначення

2.1. У цьому Кодексі терміни вживаються в таких значеннях:

абонувана приєднана до системи розподілу потужність - сумарна дозволена потужність об'єктів споживачів, визначена відповідно до цього Кодексу;

аварійна ситуація - стан об'єкта, що характеризується порушенням меж та/або умов безпечної експлуатації і який не перейшов в аварію;

аварійне відключення - автоматичне/ручне відключення обладнання (об'єкта електроенергетики) від електричної мережі внаслідок чи для запобігання аварійному режиму роботи або відключення у разі помилкових дій персоналу або пристроїв релейного захисту і автоматики, або несанкціонованого втручання сторонніх осіб;

аварійне розвантаження системи розподілу - примусове зменшення величини споживаної потужності чи потужності, що виробляється, для упередження порушення сталої роботи системи розподілу чи недопущення розвитку аварійної ситуації;

аварійний режим роботи системи розподілу - технологічне порушення, за якого відхилення хоча б одного з експлуатаційних параметрів, що характеризують роботу системи розподілу, виходить за межі гранично допустимих значень;

аварія на об'єкті електроенергетики - небезпечна подія техногенного (з конструктивних, виробничих, технологічних, експлуатаційних причин тощо) чи природного походження, яка спричинила загибель людей чи створює на об'єкті або території загрозу життю та здоров'ю людей і призводить до пошкодження, виходу з ладу або руйнування будівель, споруд та обладнання, порушення виробничого або технологічного процесу чи завдає шкоди навколишньому природному середовищу;

аварія системна - технологічне порушення в режимі роботи усієї або значної частини ОЕС України внаслідок пошкодження (знеструмлення) обладнання електричних мереж та/або втрати генеруючої потужності електростанцій, що призводить до порушення паралельної роботи елементів і частин енергосистеми, її поділу на частини або відділення від неї електростанцій та масового відключення споживачів електричної енергії;

балансування системи розподілу - сукупність дій, що полягає в урівноваженні попиту та пропозиції електричної енергії, що охоплює фізичне балансування в рамках надання послуг з розподілу;

безпека - відсутність недопустимого ризику, пов'язаного з можливістю спричинення шкоди та/або нанесення збитку;

випробування в системі розподілу (далі - випробування) - підготовлений та впроваджений за окремою програмою особливий режим роботи обладнання об'єктів електроенергетики для комплексної перевірки роботоспроможності обладнання, параметрів та показників його роботи в експлуатаційних умовах, оцінки впливів обладнання та конфігурації мережі, що випробовується, на роботу системи розподілу;

випробування в системі розподілу (випробування) - випробування, які ОСР виконує одноосібно на об'єкті системи розподілу або разом із суміжним ОСР на об'єкті системи розподілу, або разом хоча б з одним Користувачем на об'єкті Користувача;

висока напруга (ВН) - напруга, середньоквадратичне номінальне значення якої $35 \text{ кВ} < U_n \leq 154 \text{ кВ}$;

вихідні дані для розробки техніко-економічного обґрунтування (далі - ТЕО) вибору схеми приєднання електроустановки до системи розподілу - актуальні на час звернення замовника характеристики та завантаження елементів системи розподілу (по елементах) з урахуванням резерву потужності за укладеними договорами про приєднання, які мають істотне значення для визначення точки/точок забезпечення потужності з урахуванням замовленої категорійності з надійності електропостачання (не менше двох варіантів схем приєднання);

від'єднання електроустановки - послідовність дій, спрямованих на фізичне відокремлення (демонтаж) одного або кількох технологічних елементів електричної мережі для запобігання технічної можливості несанкціонованого розподілу електричної енергії від/до цієї мережі до/від електроустановки;

відключення електроустановки - одноразова дія (технологічна операція), яка виконується автоматичним або ручним способом штатними пристроями (вимикач, роз'єднувач) електричної мережі або електроустановки шляхом роз'єднання сусідніх елементів цієї мережі (установки) без порушення її технологічної цілісності, спрямована на знеструмлення електроустановки;

договір про надання послуг з розподілу електроенергії - домовленість сторін про доступ до системи розподілу, яка укладається між ОСР, що здійснює розподіл електроенергії на території

ліцензованої діяльності, та Користувачем або між ОМСП та Користувачем МСП;

договір про приєднання до електричних мереж (договір про приєднання) - письмова домовленість сторін, що є документом установленої форми, який визначає зміст та регулює правовідносини між сторонами щодо приєднання електроустановок замовника до електричних мереж ОСР, ОМСП або іншого власника електричних мереж (основного споживача);

експлуатація обладнання (виробу, системи) - частина життєвого циклу обладнання, упродовж якої реалізується, підтримується та відновлюється його якість та яка включає в себе використання за призначенням, технічне обслуговування, ремонт, транспортування і зберігання від моменту його виготовлення до моменту виведення з експлуатації;

електрифікація - виконання ОСР комплексу заходів з будівництва та введення в експлуатацію нових електричних мереж (повітряних чи кабельних мереж, підстанцій, розподільних пристроїв тощо) для електрозабезпечення території мікрорайону/кварталу, вулиці у встановленому законодавством про регулювання містобудівної діяльності порядку;

електроустановки інженерного (зовнішнього) електрозабезпечення - електричні мережі (об'єкти), збудовані, реконструйовані чи технічно переоснащені від точки забезпечення потужності до точки приєднання електроустановок замовника на виконання технічного завдання на проектування та/або технічних умов;

електроустановки тимчасових об'єктів - електроустановки у складі об'єктів, що визначені законодавством або проектом як тимчасові;

енерговузол - сукупність об'єктів енергосистеми, що розташовані на обмеженій частині території та об'єднані спільною інфраструктурою;

замовник послуги з приєднання (замовник) - фізична або юридична особа, яка письмово або іншим способом, визначеним цим Кодексом, повідомила ОСР про намір приєднати до електричних мереж новозбудовані електроустановки або змінити технічні параметри діючих електроустановок внаслідок реконструкції чи технічного переоснащення;

зміна технічних параметрів - збільшення величини дозволеної до використання потужності електроустановки внаслідок реконструкції чи технічного переоснащення об'єкта, підвищення рівня надійності електрозабезпечення електроустановки, зміна ступеня напруги та/або зміна схеми живлення електроустановки замовника (у тому числі з однофазної на трифазну), що здійснюється з його ініціативи відповідно до цього Кодексу;

контрольний вимір - система заходів, що забезпечує одночасне (у почасовому вимірі) отримання показів активної та реактивної потужності окремих Користувачів, потужності в окремих вузлах системи розподілу та рівнів напруги в характерних точках, а також інших даних щодо схеми електрозабезпечення Користувачів та режиму роботи обладнання;

критерій (N-1) - правило, згідно з яким елементи, що залишаються в роботі в системі розподілу після настання аварійної ситуації, мають бути здатні адаптуватися до нового робочого режиму не перевищуючи межі експлуатаційної безпеки;

мала система розподілу (далі - МСП) - електрична мережа, приєднана до мереж системи розподілу або передачі, якою здійснюється розподіл електричної енергії певній кількості Користувачів та яка є власністю/співвласністю суб'єкта/суб'єктів господарювання і побудована для задоволення потреб цих Користувачів;

мережеві обмеження - нездатність елемента мережі або певного перетину забезпечити передачу електричної енергії в максимальному розрахунковому режимі навантаження (енергогенеруючих потужностей, споживачів або окремих вузлів ОЕС України) із забезпеченням належної стійкої роботи ОЕС України та допустимих струмових навантажень

мережевих елементів;

місце (точка) забезпечення потужності (замовленої до приєднання) - місце (точка) в існуючих електричних мережах ОСР, від якого (якої) ОСР забезпечує розвиток електричних мереж з метою приєднання електроустановки замовника відповідної потужності або приєднання генеруючих потужностей;

місце приєднання (точка приєднання) електроустановки - існуюча або запроектована межа балансової належності електроустановок споживача або замовника, розташована на межі земельної ділянки замовника або, за згодою замовника, на території цієї земельної ділянки;

надійність - властивість об'єкта зберігати в часі у встановлених межах значення всіх параметрів, що характеризують здатність виконувати необхідні функції в заданих режимах і умовах експлуатації, технічного обслуговування, зберігання і транспортування;

нестандартне приєднання - приєднання до електричних мереж електроустановки, за умов приєднання якої ступені напруги в точці приєднання та точці забезпечення потужності не збігаються та/або за умови перевищення числових значень для стандартного приєднання, приєднання до електричних мереж суб'єкта господарювання, який не є ОСР;

низька напруга (НН) - напруга, середньоквадратичне номінальне значення якої $U_n \leq 1$ кВ;

нормальний режим роботи - режим, за якого система знаходиться в межах операційної безпеки в N-ситуації та після виникнення будь-якої ситуації з переліку аварійних ситуацій, беручи до уваги наслідки наявних коригувальних дій;

об'єкти диспетчеризації - обладнання електроустановок об'єктів електроенергетики, у тому числі пристрої релейного захисту і протиаварійної автоматики (РЗіПА), елементи системи автоматичного регулювання частоти та потужності, автоматизованої системи диспетчерського управління (АСДУ), засоби диспетчерського та технологічного управління (ЗДТУ) тощо, яке перебуває в оперативному управлінні або віданні диспетчерського персоналу;

оперативне відання - категорія диспетчерського управління об'єктом диспетчеризації, стан і режим роботи якого впливає на наявну потужність і резерв потужності електростанцій, режим і надійність роботи електричних мереж ОЕС України загалом, а також настроювання пристроїв РЗіПА, АСДУ, ЗДТУ, коли проведення технологічних операцій щодо зміни його стану та режиму роботи здійснюється з дозволу оперативного працівника відповідного рівня, в оперативному віданні якого перебуває цей об'єкт диспетчеризації;

оперативне розпорядження - письмове розпорядження керівників усіх рівнів організаційної структури централізованої диспетчерської системи оперативно-технологічного управління ОЕС України щодо зміни режимів роботи ОЕС України та експлуатаційного стану об'єктів диспетчеризації або внесення змін до затверджених чинних інструкцій, передане факсимільними або електронними засобами зв'язку;

оперативне управління - категорія диспетчерського управління об'єктом диспетчеризації, коли проведення технологічних операцій щодо зміни його стану та режиму роботи здійснюється безпосередньо оперативним персоналом, в оперативному управлінні якого перебуває цей об'єкт диспетчеризації, або за його оперативними командами підпорядкованим персоналом і потребує координації дій підпорядкованого оперативного персоналу та узгодження їх на декількох об'єктах. Оперативне управління складається з комплексу дій, спрямованих на зміну технологічних режимів роботи та/або оперативного стану обладнання енергооб'єктів, що складається з прийняття рішення, підготовки та надання оперативної команди і контролю за його виконанням;

оперативно-технічне обслуговування - безперервна технічна експлуатація електроустановок

відповідно до нормативних актів та регламентів із забезпеченням надійного і безперебійного постачання електричної енергії споживачам з дотриманням вимог енергетичної безпеки;

оперативно-технологічне управління ОЕС України - побудована за ієрархічною структурою система контролю параметрів та режимів роботи енергосистеми в цілому та обладнання кожного енергетичного об'єкта, що входить до її складу, у процесі виробництва, передачі та розподілу електроенергії з метою управління цими процесами для підтримання заданих параметрів та режимів роботи шляхом реалізації комплексу дій, направлених на зміну технологічних режимів та/або оперативного стану обладнання енергооб'єктів, що складається з прийняття рішення, підготовки та надання оперативного розпорядження і контролю за його виконанням;

перспективне планування системи розподілу - процес, який визначає у довгостроковій перспективі (на 5 років та більше) напрямок розвитку системи розподілу та обсяги інвестицій з метою постійного задоволення потреб споживачів в електричній енергії з дотриманням нормативних показників якості енергії та надійності електрозабезпечення;

підключення - виконання комплексу організаційно-технічних заходів з первинної подачі напруги в точці приєднання на контактні з'єднання електричних мереж замовника та ОСР згідно з проектною схемою;

план відновлення - підсумковий звіт всіх технічних і організаційних заходів, яких необхідно вжити для відновлення системи до нормального стану;

план захисту енергосистеми - підсумковий звіт всіх технічних та організаційних заходів, які мають бути вжиті для запобігання поширенню або загостренню аварії в магістральних мережах, щоб уникнути широкого розповсюдження порушення, і режиму погашення;

потужність, замовлена до приєднання - максимальна розрахункова потужність у точці приєднання об'єкта замовника або розрахункова величина збільшення дозволеної до використання потужності (у разі якщо не змінюється схема електрозабезпечення);

протиаварійні заходи - технічні, технологічні та/або організаційні дії із запобігання виникненню і розвитку технологічних порушень, мінімізації негативних наслідків від них та їх шкідливого впливу на людей і навколишнє природне середовище;

резерв потужності електричних мереж (резерв потужності) - різниця між потужністю, передачу якої можуть забезпечити діючі електричні мережі на певній межі балансової належності у відповідний період доби, та найбільшою величиною потужності, що використовується в цей час доби, з урахуванням дозволеної потужності іншим споживачам та потужності, замовленої до приєднання;

ремонт електроустановок об'єктів електроенергетики - комплекс робіт, спрямованих на підтримання або відновлення початкових експлуатаційних характеристик або їх складових;

розвиток електричних мереж - нове будівництво, реконструкція або технічне переоснащення об'єктів електроенергетики;

середня напруга (СН) - напруга, середньоквадратичне номінальне значення якої $1 \text{ кВ} < U_n \leq 35 \text{ кВ}$;

схема електрозабезпечення - однолінійна схема від точки забезпечення потужності до точки приєднання замовника з позначенням меж балансової належності власників електричних мереж та переліку елементів електричних мереж, які належать різним власникам;

схема перспективного розвитку електроенергетичної системи/електричної мережі - вид проектної документації, в якій визначено основні заходи з нового будівництва, реконструкції та

технічного переоснащення електроенергетичної системи/електричних мереж на встановлену перспективу, що забезпечують її/їх надійне та стає функціонування та електропостачання споживачам електричної енергії нормованої якості, а також визначено необхідні витрати для виконання цих заходів;

територія, що підлягає комплексній забудові - територія забудови нового мікрорайону, кварталу, житлового масиву (комплексу), нової вулиці тощо, на якій з метою забезпечення реалізації громадських інтересів в установленому законодавством порядку здійснюється або планується здійснюватись попереднє проведення інженерної підготовки, спорудження зовнішніх інженерно-транспортних мереж, об'єктів соціальної сфери, житлових будинків, інших об'єктів будівництва, а також благоустрій території;

технічне завдання на проектування - комплекс умов та вимог щодо будівництва, реконструкції та/або технічного переоснащення електричних мереж від точки забезпечення потужності до точки приєднання електроустановок замовника;

технічне обслуговування - комплекс робіт, спрямованих на підтримання роботоспроможності та запобігання передчасному спрацюванню елементів обладнання під час використання його за призначенням, перебування у резерві чи зберіганні, а також під час транспортування;

технічні умови на приєднання - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта замовника, заявленого до приєднання до електричних мереж, які повинні відповідати його розрахунковим технічним і технологічним параметрам та меті приєднання (виробництво, розподіл, споживання електричної енергії) та є невід'ємним додатком до договору про приєднання та складовою частиною завдання на проектування;

технологічне порушення - порушення в роботі обладнання, об'єкта електроенергетики чи енергосистеми в цілому, яке супроводжується відхиленням хоча б одного з експлуатаційних параметрів від гранично допустимих значень, що призвело або може призвести до зниження надійності роботи, пошкодження, виходу з ладу обладнання, зниження параметрів якості та/або припинення електропостачання або створити загрозу життю та здоров'ю людей чи завдати шкоди навколишньому природному середовищу, або пряме пошкодження (відмова в роботі) обладнання із зазначеними наслідками, яке відбулося внаслідок технічних причин або в результаті дій (у тому числі помилкових) персоналу;

тимчасовий (сезонний) об'єкт - об'єкт, який встановлюється на землях комунальної або державної форми власності на термін не більше 180 календарних днів;

транзитна електроустановка - електроустановка, якою електрична енергія, окрім як власнику цієї електроустановки, розподіляється іншим споживачам електричної енергії та/або ОСР;

якість електричної енергії - сукупність властивостей електричної енергії відповідно до встановлених стандартів, які визначають ступінь її придатності для використання за призначенням.

Інші терміни, які використовуються у цьому Кодексі, вживаються у значеннях, наведених у Законі України «Про ринок електричної енергії».

2.2. Скорочення, що застосовуються у цьому Кодексі, мають такі значення:

АЧР - автоматика частотного розвантаження;

АЧР-ЧАПВ - автоматичне частотне розвантаження з автоматичним повторним включенням по частоті;

ВДЕ - відновлювані джерела енергії;

ГАВ - графік аварійного відключення споживачів електричної енергії;

ГОЕ - графік обмеження споживання електричної енергії;

ГОП - графік обмеження споживання електричної потужності;

ГПВ - графік погодинного відключення;

МСП - мала система розподілу;

ОМСП - оператор малої системи розподілу;

ОСП - оператор системи передачі;

ОСР - оператор системи розподілу;

ПА - протиаварійна автоматика;

РЗА - релейний захист та автоматика;

САВН - спеціальна автоматика відключення навантаження;

СГАВ - спеціальний графік аварійних відключень.

III. Правила планування розвитку системи розподілу

3.1. Загальні положення

3.1.1. Цей розділ визначає:

1) процедури, технічні вимоги та обов'язки, пов'язані з плануванням розвитку систем розподілу;

2) принципи та критерії планування розвитку систем розподілу для забезпечення надійного, безпечного та економічно ефективного функціонування систем розподілу та встановлених рівнів показників якості електропостачання;

3) порядок та зобов'язання, що стосуються обміну інформацією для цілей планування між ОСР, Користувачами та замовниками;

4) порядок взаємодії у процесі планування розвитку системи розподілу ОСР з ОСП.

3.1.2. Дія цього розділу поширюється на ОСР, Користувачів та замовників при плануванні та розвитку їх власних електроустановок та/або мереж, якщо це матиме вплив на роботу системи розподілу ОСР.

3.1.3. ОСР повинен планувати та виконувати заходи та проекти згідно з Планом розвитку ОСР без покладення будь-яких фінансових зобов'язань на Користувачів або замовників.

3.2. Принципи та критерії перспективного планування

3.2.1. ОСР здійснює довгострокове планування для розвитку системи розподілу, включаючи проведення всіх необхідних досліджень та оцінок/прогнозів. З цією метою ОСР розробляє План розвитку ОСР, який подає на затвердження Регулятора згідно з цим Кодексом.

3.2.2. План розвитку ОСР є документом, який містить необхідні прогностичні обсяги нового будівництва, реконструкції та технічного переоснащення системи розподілу на наступні 5 календарних років із визначенням необхідного для цього обсягу інвестицій та строків виконання відповідних заходів.

3.2.3. Планування розвитку системи розподілу здійснюється з метою:

- 1) своєчасного забезпечення необхідної пропускної спроможності системи розподілу згідно з наявними та прогнозними потребами Користувачів та замовників (щодо споживання електричної енергії та її відпуску в мережу);
- 2) забезпечення достатньої пропускної спроможності системи розподілу для потреб Користувачів енерговузлів, що розвиваються (щодо споживання електричної енергії та її відпуску в мережу);
- 3) забезпечення надійної, безпечної, ефективної експлуатації системи розподілу, відповідності якості електропостачання встановленим вимогам;
- 4) зниження технологічних витрат електроенергії в елементах системи розподілу та комерційних втрат електроенергії в системі розподілу.

3.2.4. План розвитку ОСР корелюється зі схемою перспективного розвитку системи розподілу та формується з урахуванням, зокрема:

- 1) Енергетичної стратегії України;
- 2) Плану розвитку системи передачі на наступні 10 років;
- 3) обґрунтованої необхідності реконструкції та технічного переоснащення електричних мереж ОСР, звернень замовників щодо будівництва;
- 4) обґрунтованих прогнозів обсягів попиту на електричну енергію та потужність;
- 5) схем видачі потужності генеруючих одиниць, що виконуються у складі проектів нового будівництва, реконструкції та технічного переоснащення існуючих об'єктів електроенергетики, приєднаних до системи розподілу;
- 6) системи зовнішнього електропостачання споживачів потужністю 5 МВА та більше та/або таких, для яких існують особливі вимоги щодо надійності електропостачання;
- 7) приєднаної до системи розподілу потужності (та перспективи її зміни) виробників електричної енергії, у тому числі які виробляють електроенергію з альтернативних джерел енергії;
- 8) пропускної спроможності мереж системи розподілу;
- 9) впливу запропонованих заходів на роботу системи передачі згідно з Кодексом системи передачі, затвердженим постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 309;
- 10) необхідністю забезпечення гнучкості системи розподілу, простоти та економічної ефективності проектних рішень, ефективного поєднання нових елементів мережі з діючою системою розподілу;
- 11) планів і схем планування територій на державному, регіональному та місцевому рівнях;
- 12) генеральних планів населених пунктів та детальних планів територій;
- 13) екологічних стандартів і нормативів;
- 14) необхідності забезпечення контролю реактивної потужності на підстанціях 20-110 (150) кВ системи розподілу;
- 15) впливу управління попитом, зменшення пікових навантажень і заходів зі скорочення витрат електроенергії в електричних мережах системи розподілу;
- 16) висновків та рекомендацій схеми перспективного розвитку системи розподілу;

17) суспільно значущих громадських заходів, визначених Кабінетом Міністрів України;

18) планового виведення з експлуатації об'єктів електроенергетики, що впливають на роботу системи розподілу.

3.2.5. ОСР здійснює планування розвитку системи розподілу з дотриманням вимог/стандартів щодо:

- 1) якості електроенергії;
- 2) безпеки та надійності електропостачання;
- 3) охорони навколишнього природного середовища.

3.2.6. Категорії заходів з розвитку системи розподілу мають бути направлені, зокрема, на:

1) удосконалення норм безпеки і показників надійності електропостачання (для окремих населених пунктів, великих об'єктів, регіонів тощо) у системі розподілу;

2) підвищення рівня якості електропостачання (безперервність, якість електричної енергії), удосконалення системи їх моніторингу (зокрема апаратними засобами);

3) зниження технологічних витрат електроенергії на її розподіл в електричних мережах та комерційних втрат електроенергії;

4) інтеграцію до системи розподілу розподіленої генерації, у т. ч. виробників, що здійснюють виробництво електричної енергії з використанням альтернативних джерел енергії;

5) розробку планів розвитку інфраструктури системи розподілу для забезпечення поточного та прогнозного (у разі збільшення) навантаження (будівництво нових елементів, модернізація існуючих об'єктів, збільшення їх потужності тощо);

6) зменшення впливу на навколишнє природне середовище;

7) інтеграцію «споживачів-виробників» та МСР до системи розподілу ОСР;

8) розвиток дистанційно керованих систем розподілу та «інтелектуальних» мереж;

9) упровадження «інтелектуальних» лічильників (у точках, де ОСР є стороною, відповідальною за комерційний облік електричної енергії) та автоматизованих систем обліку відповідно до вимог Кодексу комерційного обліку електричної енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 311;

10) підвищення енергоефективності роботи розподільних електромереж шляхом їх реконфігурації, автоматизації та підвищення рівня середньої напруги.

3.2.7. При розробці Плану розвитку ОСР мають бути враховані фактори, що впливають на строк проведення відповідних робіт з розвитку системи розподілу, зокрема обсяг та складність запланованих робіт, необхідність здійснення реконструкції електричних мереж у точках приєднання до системи розподілу, час для отримання відповідних дозвільних документів згідно з чинним законодавством України тощо.

3.2.8. ОСР готує План розвитку ОСР таким чином, щоб забезпечити поступову (упродовж обґрунтованого періоду часу) відмову від використання мереж напругою 6 кВ (в обґрунтованих випадках) та напругою 3х0,23 кВ у своїй системі розподілу. Вищезазначені рівні напруги мають бути замінені на електроустановки вищого рівня напруги на основі результатів досліджень, проведених ОСР при плануванні розвитку системи розподілу відповідно до вимог, передбачених цим Кодексом.

3.2.9. Проекти, включені до Плану розвитку ОСР, мають передбачати відповідність

вимогам критерію «N-1» для збірних шин ПС 110 кВ та вище без застосування пристроїв ПА. Для інших рівнів напруги такий критерій застосовується відповідно до вимог щодо надійності електропостачання об'єктів або міських конгломерацій.

3.2.10. Безпека та надійність електропостачання забезпечується технічними рішеннями, обраними на основі розрахунків усталених режимів, статичної та динамічної стійкості, струмів короткого замикання, з метою забезпечення живлення навантаження згідно з відповідною категорійністю.

3.2.11. ОСР повинен використовувати сучасне програмне забезпечення для комп'ютерного моделювання та оптимізації топології та режимів роботи системи розподілу.

3.2.12. ОСР повинен мати повну інформацію про технічні характеристики своєї системи розподілу, включаючи дані виробників обладнання та/або дані, підтверджені відповідними актами, дані щодо часу експлуатації тощо.

3.3. Зміст Плану розвитку ОСР

3.3.1. План розвитку ОСР має містити:

1) фактичні та прогнозні обсяги попиту на електричну енергію та потужність у системі розподілу, обсяги розподілу (у т. ч. транзиту) електричної енергії мережами ОСР;

2) фактичні та обґрунтовані прогнозні обсяги відпуску електричної енергії виробників електричної енергії, приєднаних до системи розподілу (визначені, де необхідно, у координації з ОСП);

3) пооб'єктний перелік проектів з нового будівництва, реконструкції та технічного переоснащення елементів системи розподілу рівня напруги 20 кВ і вище та узагальнений перелік заходів для рівня напруги нижче 20 кВ із прив'язкою до відповідних районів та зазначенням відповідного обсягу інвестицій і строків виконання впродовж наступних 5 календарних років;

4) заплановані та прогнозні рівні потужності в кожній точці приєднання системи розподілу до системи передачі та до систем розподілу інших ОСР та/або збільшення потужності для існуючих точок приєднання;

5) заходи з будівництва об'єктів системи розподілу, включаючи засоби РЗА, ПА і зв'язку, потреба в яких визначена ОСП відповідно до вимог підтримання належного рівня операційної безпеки;

6) інформацію щодо нових електроустановок виробництва електричної енергії, які мають бути приєднані до системи розподілу (на основі заяв про приєднання та іншої інформації, наявної в ОСР);

7) дані щодо прогнозованої потужності приєднання нових електроустановок (на основі заяв про приєднання та доступної потужності в точках забезпечення потужності);

8) дані щодо потужності в енерговузлах системи розподілу, ураховуючи формування переліку елементів мережі, що спричиняють обмеження та/або неналежну якість електропостачання споживачів, які потребують виконання заходів щодо підсилення з метою забезпечення інтеграції нового навантаження та виробництва до системи розподілу;

9) дані щодо завантаження електричних мереж напругою 20 кВ та вище в характерні періоди їх роботи для нормальних та ремонтних режимів;

10) інформацію (фактичні та заплановані рівні показників) щодо якості електропостачання (комерційна якість послуг, надійність (безперервність) та якість електроенергії) та заходів,

направлених на її підвищення;

11) інформацію щодо розміщення пристроїв фіксації/аналізу показників якості електроенергії та планів щодо їх встановлення;

12) інформацію щодо запланованого виведення обладнання системи розподілу з експлуатації та оцінку впливу такого виведення;

13) плани в частині заходів з компенсації реактивної потужності;

14) плани в частині улаштування «інтелектуального» обліку електричної енергії;

15) фактичні та прогнозні витрати електроенергії в системі розподілу та заходи, направлені на їх зниження;

16) плани щодо реконструкції електричних мереж у точках забезпечення потужності або створення нових точок забезпечення потужності із зазначенням резервів потужності, які створюються при реалізації цих планів для можливості приєднання нових замовників;

17) аналіз витрат та вигод (з урахуванням техніко-економічних показників) проектів з розвитку системи розподілу.

3.3.2. Заходи з розвитку системи розподілу, що виконуються в рамках виконання Плану розвитку системи передачі на наступні 10 років та/або інших стратегічних документів України, мають бути зазначені окремо.

3.3.3. Кожен проект та/або захід, що передбачається в Плані розвитку ОСР, повинен бути віднесений до однієї або більше категорій, зазначених у пункті 3.2.6 глави 3.2 цього розділу.

3.3.4. До Плану розвитку ОСР також додаються:

1) схема електричних з'єднань мереж напругою 20 кВ та вище, яка охоплює як поточний, так і прогнозний періоди;

2) схема нормального режиму електричної мережі напругою 20 кВ та вище;

3) схема заміщення для розрахунку струмів короткого замикання та величини струму короткого замикання для кожного енерговузла (елемента) електричних мереж;

4) аналіз досліджених режимів з урахуванням існуючого та прогнозного завантаження системи розподілу.

3.4. Порядок підготовки Плану розвитку системи розподілу

3.4.1. План розвитку ОСР розробляється на п'ятирічний період та має щорічно актуалізуватися. Цей процес включає проведення всіх необхідних досліджень і оцінок.

3.4.2. При розробці заходів та проектів Плану розвитку ОСР ОСР повинен забезпечити узгодженість із Планом розвитку системи передачі на наступні 10 років і отримати відповідний письмовий висновок від ОСП.

3.4.3. Проект Плану розвитку ОСР не пізніше ніж за 30 робочих днів до подання на затвердження Регулятору оприлюднюється на офіційному веб-сайті ОСР у мережі Інтернет та проходить процедуру відкритих обговорень із залученням представників місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Користувачі, місцеві органи влади, інші заінтересовані сторони мають право подавати зауваження та пропозиції до проекту Плану розвитку ОСР. ОСР розглядає отримані пропозиції та зауваження та приймає рішення щодо їх урахування або відхилення з наданням відповідного обґрунтування. Доопрацьований за підсумками відкритих обговорень проект Плану розвитку ОСР оприлюднюється ОСР на

офіційному веб-сайті в мережі Інтернет разом з отриманими пропозиціями/зауваженнями та результатами їх розгляду.

3.4.4. ОСР повинен не пізніше ніж за 2 місяці до подачі на затвердження Регулятору направити проект Плану розвитку ОСР на розгляд центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, та іншим заінтересованим сторонам для отримання їх коментарів та пропозицій/зауважень і подати його разом з висновком ОСП на затвердження Регулятору не пізніше 01 червня року, що передує прогнозованому п'ятирічному періоду.

3.4.5. У разі отримання від Регулятора зауважень та пропозицій до проекту Плану розвитку ОСР упродовж календарного місяця ОСР повинен доопрацювати проект Плану розвитку ОСР та подати Регулятору оновлений План розвитку ОСР з відповідним обґрунтуванням.

3.4.6. Зміни до Плану розвитку ОСР можуть вноситись не більше ніж один раз на рік на загальних засадах згідно з цим розділом.

3.4.7. План розвитку ОСР після затвердження Регулятором є обов'язковим для виконання ОСР. ОСР несе відповідальність за виконання затвердженого Плану розвитку ОСР відповідно до ліцензійних умов. Регулятор здійснює контроль за виконанням затвердженого Плану розвитку ОСР.

3.4.8. ОСР розробляє інвестиційну програму на підставі Плану розвитку ОСР та подає її Регулятору разом із розрахунком тарифу на послуги з розподілу на відповідний регуляторний період. Розробка інвестиційної програми здійснюється ОСР згідно з Порядком формування інвестиційних програм ліцензіатів з розподілу електричної енергії, затвердженим Регулятором.

3.4.9. Затверджений Регулятором План розвитку ОСР не пізніше ніж через 5 робочих днів після затвердження оприлюднюється на офіційному веб-сайті ОСР та Регулятора.

3.4.10. Оприлюдненню також підлягають схемні та технічні рішення (з урахуванням питань конфіденційності) щодо проектів з приєднання Замовників до систем розподілу, по яких визначені на договірних засадах терміни реалізації проектів та передбачається створення резерву потужності для додаткових приєднань Замовників.

3.4.11. Оприлюднена інформація щодо визначення шляхів забезпечення попиту на електричну енергію відповідними обсягами нового будівництва, реконструкції та технічного переоснащення систем розподілу надає можливість потенційним замовникам оцінити бізнесові та виробничі ризики, але не може використовуватися як вихідні дані для проектування об'єктів зовнішнього електрозабезпечення.

3.5. Дослідження, що виконуються при плануванні розвитку системи розподілу

3.5.1. ОСР повинен проводити періодичні дослідження (щонайменше один раз на рік) потенційного впливу на систему розподілу запланованих приєднань та заходів, передбачених з метою виконання стратегічних проектів і покриття прогнозів споживання (навантаження), для забезпечення надійного функціонування системи розподілу і належного дотримання показників якості послуг.

3.5.2. Дослідження, що проводяться ОСР, повинні містити:

1) схему перспективного розвитку системи розподілу - вид проектної документації, в якій у графічному та табличному вигляді відображені мережі 20 кВ та вище в різних експлуатаційних режимах. Ця документація має містити аналіз досліджених режимів з урахуванням існуючого навантаження та рекомендації стосовно заходів з нового будівництва, реконструкції та технічного переоснащення системи розподілу на десятирічний період, що забезпечують її надійне та стале функціонування та електропостачання споживачів електричною енергією

нормованої якості, а також визначення необхідних витрат для виконання цих заходів. Схема перспективного розвитку системи розподілу може бути скоригована та уточнена за рішенням ОСР, але не рідше ніж один раз на 5 років;

2) аналіз перетоків електричної енергії, активної та реактивної потужності, включаючи оцінку завантаженості розподільних підстанцій (трансформаторів) і ліній. Аналіз перетоків повинен бути зроблений для мінімальних і максимальних умов навантаження під час зимового і літнього періодів;

3) аналіз існуючих схем, приєднань, що проектуються, прогноз споживання і будівництво нових підстанцій у системі розподілу з пропозиціями щодо оптимізації схем ліній електропередач, які живлять споживачів;

4) розробку оптимальних планів, що стосуються компенсації реактивної потужності (у співпраці з ОСП за необхідності). Заходи з компенсації реактивної потужності і регулювання напруги повинні бути підготовлені на основі виконаних досліджень. При підготовці плану компенсації реактивної потужності його позитивний вплив на якість і рівень витрат електричної енергії повинен бути документально оформлений. Місце розташування компенсуючих пристроїв має визначатися на базі розрахунків та аналізу з використанням відповідного програмного забезпечення (якщо це можливо);

5) розробку заходів щодо зниження витрат електричної енергії з урахуванням надійності електропостачання. Структура витрат електричної енергії повинна бути проаналізована, витрати повинні бути віднесені до різних категорій і підсумовані в цілому на кількісній основі. Витрати електричної енергії повинні бути проаналізовані, щоб показати позитивний ефект заходів, які будуть здійснюватися (або вже проведені) ОСР, а також позитивні та негативні наслідки збільшення споживання, приєднання нових Користувачів (споживачів та виробників) до системи. На підставі результатів дослідження ОСР повинен запланувати технічно та економічно обґрунтовані заходи щодо зниження витрат електричної енергії;

б) дослідження рівнів напруги для визначення областей мережі та/або точок приєднання до системи розподілу, де може статися відхилення напруги і де можна запобігти порушенню діапазонів відхилення напруги, дозволених цим Кодексом та Кодексом системи передачі. У ході дослідження провалів напруги повинні урахувуватись заплановані приєднання нових генеруючих одиниць і споживачів (навантаження);

7) звіт про оцінку потенційного впливу нових генеруючих одиниць та приєднання інших електроустановок до системи розподілу на рівні струмів короткого замикання. У ході таких досліджень повинні бути ідентифіковані ділянки мережі, де існує можливість досягнення небезпечних рівнів струмів короткого замикання, що створює небезпеку для електроустановок та ризик їх пошкодження (як для Користувачів, так і для ОСР). Дослідження струмів короткого замикання повинно проводитися на основі альтернативних сценаріїв, у тому числі мінімальних і максимальних навантажень. Заходи із захисту повинні плануватися на основі результатів досліджень і повинні бути відображені у Планах розвитку ОСР;

8) дослідження надійності системи розподілу, у результаті яких прогнольні показники надійності (безперервності) електропостачання повинні бути розраховані для забезпечення відповідності показникам якості послуг, визначеним Регулятором;

9) щорічні графіки розміщення вимірювальних засобів параметрів якості електроенергії (реєстраторів/фіксаторів) для своєї системи розподілу відповідно до вимог розділу VI цього Кодексу з метою забезпечення електропостачання Користувачів відповідно до встановлених показників якості електроенергії;

10) прозорий та всеохоплюючий аналіз витрат і вигод реалізації відповідних

проектів/заходів, використовуючи найкращу міжнародну практику, зокрема застосовуючи бальну систему і критерії, визначені у цьому розділі. Дослідження у процесі підготовки Плану розвитку ОСР повинні включати аналіз витрат на здійснення відповідних заходів/проектів (капітальні витрати на активи, операційні витрати, ремонт тощо). Оцінка ефективності проектів/заходів має ґрунтуватися на забезпеченні мінімізації витрат, у тому числі впродовж усього строку експлуатації відповідного обладнання, тобто з урахуванням технологічних витрат електричної енергії у відповідних елементах упродовж строку їх експлуатації.

3.5.3. ОСР повинен регулярно здійснювати перегляд технологій та операційних процедур, які використовуються при проектуванні і будівництві/модернізації системи розподілу, здійснювати їх оновлення з метою відповідності сучасним вимогам.

3.6. Звіт щодо виконання Плану розвитку ОСР

3.6.1. ОСР готує звіт про виконання Плану розвитку ОСР з метою надання інформації Регулятору та Користувачам про повноту та своєчасність виконання заходів затвердженого Плану розвитку ОСР та досягнення відповідних результатів.

3.6.2. У звіті про виконання Плану розвитку ОСР має міститись така інформація:

1) опис робіт (із зазначенням стану їх виконання) ОСР щодо нового будівництва, реконструкції та/або технічного переоснащення об'єктів електроенергетики за відповідний період у порівнянні із запланованими заходами;

2) аналіз досягнення запланованих результатів (фактичні величини рівнів витрат електричної енергії, пропускної спроможності, показників якості електричної енергії, показників якості послуг тощо) у порівнянні з плановими показниками;

3) причини невиконання запланованих заходів з відповідним обґрунтуванням та пропозиції щодо включення невиконаних заходів до Планів розвитку ОСР на майбутні періоди;

4) сума коштів, фактично витрачених на реалізацію Плану розвитку ОСР по кожному проекту у порівнянні з плановими показниками;

5) висновки щодо необхідності актуалізації Плану розвитку ОСР;

6) інформація про основні зміни в системі розподілу за звітний період (фактичні рівні навантаження та обсяги відпуску електричної енергії в систему розподілу; кількість нових Користувачів (за категорією) та їх навантаження тощо);

7) постійні дані, що включають технічні характеристики (установлені заводом-виробником, визначені проектом або визначені за результатами випробувань), схеми та режими, що характеризують роботу електроустановок (та/або їх складових, включаючи пристрої ПА), новозбудованих, реконструйованих або технічно переоснащених об'єктів електроенергетики;

8) актуалізована схема нормального режиму електричної мережі напругою 20 кВ та вище;

9) актуалізована схема заміщення для розрахунку струмів короткого замикання та величини струму короткого замикання для кожного вузла електричних мереж;

10) актуалізована схема заміщення для розрахунку втрат електричної енергії;

11) актуалізована схема заміщення для розрахунку рівнів напруги.

3.6.3. Звіт про виконання Плану розвитку ОСР щороку подається Регулятору до 15 лютого року, наступного за звітним, та оприлюднюється на веб-сайті ОСР.

3.7. Надання даних для перспективного планування розвитку системи розподілу

3.7.1. ОСР здійснює і координує збір інформації та даних, необхідних для планування розвитку системи розподілу, від Користувачів та замовників, а також від суміжних ОСР та ОСП.

3.7.2. Замовники та існуючі Користувачі повинні відповідно до вимог цього Кодексу надавати ОСР прогностичні та фактичні дані/інформацію, необхідні ОСР для підготовки Плану розвитку ОСР та проведення аналізу відповідно до цього Кодексу.

3.7.3. З метою підготовки Плану розвитку системи розподілу на наступні 5 календарних років ОСР використовує такі види даних:

1) прогнози навантаження - включають прогнози споживання електроенергії і потужності навантаження для Користувачів і замовників на визначений період часу;

2) проектні дані - орієнтовні значення показників, що відносяться до нового обладнання та електроустановок, які заплановані до впровадження Користувачем або замовником;

3) постійні дані - фактичні дані щодо технічних характеристик (установлених заводом-виробником або визначених за результатами випробувань, що підтверджено відповідним актом), схеми та режими, що характеризують роботу електроустановок Користувачів (та/або їх складових, включаючи пристрої ПА), приєднаних до систем розподілу.

3.7.4. Проектні дані та постійні дані складаються з основних та детальних даних. Детальні дані - дані, які мають надаватись Користувачами відповідно до типу приєднання їх електроустановок, приєднаних до систем розподілу, на додатковий запит ОСР.

3.7.5. Користувачі повинні надавати ОСР постійні дані, прогностичні дані та проектні дані, визначені цим Кодексом.

3.7.6. Проектні дані надаються усіма замовниками (або Користувачами) під час подання заяви на приєднання до системи розподілу згідно з цим Кодексом для того, щоб ОСР мав змогу оцінити вплив на систему розподілу та Користувачів, пов'язаний зі здійсненням відповідного приєднання.

3.7.7. Після укладення договору про приєднання (або розподілу) Користувач (до дати підключення) повинен подати на заміну проектних даних уточнені фактичні дані, які будуть визначені ОСР як постійні дані. Зміни в базу постійних даних вносяться ОСР після приєднання (нового будівництва), реконструкції, технічного переоснащення або виведення з експлуатації електроустановок Користувача.

3.7.8. З метою підготовки Плану розвитку ОСР визначені цим Кодексом Користувачі відповідно до цього Кодексу повинні щорічно до 01 вересня надавати прогнози навантаження на щонайменше наступні 5 календарних років, включаючи заплановані зміни (зменшення або збільшення) навантаження, потужності передачі або встановленої потужності (відповідно до типу Користувача). Перший рік прогнозу повинен містити дані у розрізі кожного місяця, інші роки - у розрізі років. Користувачі мають надавати ОСР дані на прогностичний період щодо своїх потреб в обсягах споживання/виробництва електроенергії, активної та реактивної потужності в цілому та по кожній точці приєднання до систем розподілу.

Така вимога стосується Користувачів, електроустановки яких приєднані до мереж напругою 1 кВ та вище, та якщо такі Користувачі є:

1) споживачами, потужність навантаження яких становить 5 МВт та більше;

2) розподіленою генерацією встановленої потужності 1 МВт та більше (де ОСР вважає це за доцільне);

3) ОСР та/або ОМСР, приєднаними до системи розподілу, чия робота може призвести до

зміни навантаження в точці приєднання на 5 МВт та більше;

4) постачальниками від імені їх споживачів, якщо запропоновані постачальниками заходи з управління попитом у сумі становлять 5 МВт та більше.

3.7.9. Додатково до періодичного оновлення даних планування Користувач повинен надавати повідомлення про будь-які істотні зміни у системі Користувача або в режимі її експлуатації, щоб ОСР міг підготувати свій план розвитку, бюджет і реалізувати будь-які необхідні системні зміни. Така інформація повинна включати будь-які зміни (збільшення або зменшення) навантаження, вимоги до передачі або встановленої генеруючої потужності в залежності від обставин, час такої зміни (запланований або фактичний) та причини. У разі незапланованих змін у системі Користувача або в режимі її роботи Користувач повинен якомога швидше повідомити про це ОСР, щоб ОСР міг забезпечити будь-які надзвичайні заходи в разі необхідності.

3.7.10. Якщо ОСР отримав від Користувача будь-яку інформацію або дані згідно з цим розділом або ОСР пропонує внести зміни до системи розподілу, які будуть мати вплив на систему будь-якого Користувача, ОСР повинен повідомити такого Користувача про ці зміни з дотриманням таким Користувачем умов щодо обмежень, пов'язаних з умовами розголошення такої інформації та/або поводження з нею як з конфіденційною інформацією.

3.7.11. ОСР та Користувачі мають надавати один одному інформацію щодо аварійних вхідних струмів короткого замикання в точці приєднання до системи розподілу, а саме:

- 1) максимальний та мінімальний вхідний струм трьохфазного симетричного короткого замикання та однофазного короткого замикання на землю;
- 2) коефіцієнт відношення X/R в умовах короткого замикання;
- 3) для випадку взаємоз'єднаних систем розподілу та/або МСР - інформацію щодо еквівалентної розрахункової схеми системи.

3.7.12. Для з'єднань Користувачів, які працюють паралельно з системою розподілу ОСР, ОСР та такий Користувач повинні надавати один одному інформацію щодо опору з'єднання (міжсистемного опору), яка має включати значення еквівалентного опору (активного, реактивного та повного опору) Користувача, що паралельно приєднаний до мережі або ОСР.

3.7.13. Якщо одне і те саме навантаження може отримувати живлення від іншого ОСР або точок Користувача, інформація щодо пропускної спроможності навантаження повинна включати дані щодо частки навантаження, що за нормальних умов покривається від точок інших Користувачів, та інформацію щодо засобів (ручних або автоматичних) для переведення на живлення з системи розподілу (або навпаки) у випадку планових або аварійних відключень.

3.7.14. Суміжні ОСР, що мають з'єднання з системою розподілу ОСР, повинні надавати ОСР детальні дані, пов'язані із взаємодією їх систем розподілу, які включають, зокрема, параметри мереж, розподільних пристроїв та систем захисту обладнання, що безпосередньо приєднане до системи розподілу ОСР (або може на нього впливати), щоб ОСР міг оцінити будь-які впливи, пов'язані з функціонуванням таких точок з'єднання (приєднання).

3.7.15. Для збірних шин Користувачів, приєднаних до системи розподілу ОСР, Користувач та ОСР повинні надавати один одному достатні дані по межі балансової належності Користувача та ОСР для оцінки (де необхідно) перехідного ефекту перенапруги. Така інформація має відноситися до фізичних та електричних планів (схем), параметрів мереж, специфікацій та деталей організації систем захисту.

3.7.16. Дані щодо визначення обсягів споживання, активної та реактивної потужності окремих споживачів, вузлів та перетинів, а також рівні напруги в характерних точках мережі та

інші дані щодо схеми електрозабезпечення та режиму роботи обладнання мають бути отримані у процесі здійснення контрольного виміру в режимні дні.

3.7.17. Визначення обсягів споживання активної та реактивної потужності окремих споживачів (крім побутових) здійснюється цими споживачами, які несуть відповідальність за достовірність даних, що надаються.

3.7.18. Для потреб планування розвитку систем розподілу ОСР може призначити додатковий контрольний вимір у характерний для даного ОСР період (день).

3.7.19. Якщо навантаження або обсяги відпуску електричної енергії в систему розподілу можуть спричинити суттєвий вплив на безпеку роботи системи розподілу, дані фактичного споживання/виробництва та попиту активної потужності та енергії мають містити:

1) фактичні добові графіки споживання/виробництва активної потужності для доби максимального попиту та доби мінімального попиту в ОЕС України, дати яких визначаються ОСР;

2) фактичні добові графіки споживання/виробництва активної потужності для доби максимального попиту та доби мінімального попиту кожного Користувача, дати яких визначаються Користувачем з урахуванням статистичних даних та/або умов виробництва.

3.7.20. ОСР формують та забезпечують оновлення баз даних, визначених цим Кодексом, однолінійних схем мереж Користувачів, параметрів, визначених цим Кодексом (мережі класами напруги 6 кВ та вище з відображенням на них точок приєднання до мереж інших ОСР, Користувачів - виробників/споживачів, електричні мережі яких знаходяться у спільному використанні).

3.7.21. Користувач повинен надати ОСР інформацію щодо наявних у Користувача установок компенсації реактивної потужності, які прямо або опосередковано приєднані до системи розподілу ОСР на напрузі понад 1 кВ, у тому числі:

1) номінальне індукційне або ємнісне навантаження та робочий діапазон регулювання (якщо змінний);

2) інформацію про наявність автоматичного керування зміною робочих параметрів;

3) точку приєднання до системи розподілу ОСР;

4) схеми із зосередженими параметрами провідності.

3.7.22. ОСР для розроблення Плану розвитку ОСР розробляють форми (з проведенням консультацій з Користувачами) надання даних, необхідних для перспективного планування, які вимагаються від різних груп Користувачів згідно з цим Кодексом, та розміщують їх на своїх веб-сайтах.

3.7.23. На окремий обґрунтований запит ОСР Користувачі зобов'язані надавати іншу інформацію, яка за оцінкою ОСР у певних випадках потрібна для перспективного планування.

3.7.24. ОСР має надавати постійні дані ОСП стосовно своєї електричної мережі, а також, за вибором ОСП, дані Користувачів, приєднаних до мережі ОСР, відповідно до Кодексу системи передачі.

IV. Порядок приєднання до систем розподілу

4.1. Загальні положення

4.1.1. Цей розділ регулює відносини, які виникають під час приєднання новозбудованих, реконструйованих чи технічно переоснащених електроустановок Замовників до електричних

мереж.

Для реалізації вимог цього розділу ОСР видає відповідний наказ, який регламентує дії персоналу щодо розподілу прав та обов'язків під час здійснення заходів з приєднання та підключення електроустановок Замовників та забезпечує реалізацію принципу «єдиного вікна» для Замовника.

4.1.2. ОСР не має права відмовити в приєднанні електроустановок Замовника до системи розподілу за умови дотримання Замовником вимог цього розділу.

Послуга з приєднання надається на підставі договору про приєднання, що укладається за типовою формою (додаток 1).

Цим розділом визначаються особливості:

- 1) стандартного приєднання електроустановок Замовника;
- 2) нестандартного приєднання електроустановок Замовника;
- 3) приєднання електроустановок, призначених для виробництва електричної енергії або комбінованого виробництва електричної та теплової енергії (у тому числі генеруючими установками приватних домогосподарств);
- 4) приєднання електроустановок Замовників до електричних мереж власників, які не є ОСР;
- 5) приєднання тимчасових (сезонних) об'єктів та будівельних струмоприймачів;
- 6) приєднання активних елементів телекомунікаційних мереж, розташованих на елементах інфраструктури об'єктів електроенергетики;
- 7) електрифікації території, що підлягає комплексній забудові;
- 8) приєднання споживача до електроустановок виробника прямою лінією та отримання дозволу на таке приєднання;
- 9) приєднання генерації з ВДЕ до розподільних пристроїв існуючої генерації;
- 10) надання послуги з перенесення об'єктів електроенергетики за ініціативою Замовників, які мають намір спорудити або реконструювати будівлі, дороги, мости або інші об'єкти архітектури.

4.1.3. Приєднання електроустановок до електричних мереж не має призводити до порушення нормативних вимог щодо надійності електропостачання та якості електричної енергії для Користувачів (у тому числі вимоги щодо дотримання нульового перетоку реактивної потужності при приєднанні Користувачів потужністю вище 50 кВт).

4.1.4. Генеруючі одиниці класифікуються за чотирма категоріями відповідно до рівня напруги в точці приєднання та величини встановленої потужності, а саме:

- 1) тип А - точка приєднання з напругою нижче 110 кВ і потужністю до 1 МВт включно;
- 2) тип В - точка приєднання з напругою нижче 110 кВ і потужністю від 1 МВт до 20 МВт включно;
- 3) тип С - точка приєднання з напругою нижче 110 кВ і потужністю вище 20 МВт до 75 МВт включно;
- 4) тип D - точка приєднання з напругою 110 кВ або вище. Генеруюча одиниця також належить до типу D, якщо її точка приєднання має напругу нижче 110 кВ, а потужність

становить вище 75 МВт.

4.1.5. Електроустановки Замовника, призначені для виробництва електричної енергії (генеруючі одиниці), мають відповідати вимогам, установленим Кодексом системи передачі для кожного типу генеруючої одиниці.

4.1.6. У разі якщо ТЕО вибору Замовника схеми приєднання споживача доведено доцільність приєднання до мереж ОСП напругою 220 кВ та вище, таке приєднання здійснюється відповідно до Кодексу системи передачі.

4.1.7. Забороняється приєднувати електроустановки Замовника до власних потреб підстанцій або електростанцій.

4.1.8. Забороняється приєднувати електроустановки Замовника до електричних мереж побутових споживачів.

Забороняється приєднувати до електричних мереж електроустановки Замовника, розміщені в охоронних зонах електричних мереж, з порушенням правил охорони електричних мереж.

4.1.9. Послуга з приєднання електроустановок Замовника до системи розподілу є платною послугою та надається ОСР відповідно до договору про приєднання.

4.1.10. Якщо в межах території, на якій розташовані електроустановки або передбачається будівництво нових електроустановок Замовника, здійснюють свою діяльність декілька ОСР, Замовник може обрати будь-якого ОСР для отримання послуги з приєднання.

4.1.11. Суб'єкт господарювання (у тому числі ОМСР) має право за зверненням Замовника погодити приєднання електроустановок Замовника до власних електричних мереж у таких випадках:

у рахунок зменшення договірної потужності за договором про надання послуг з розподілу електричної енергії на напрузі приєднання власних струмоприймачів суб'єкта господарювання;

у межах договірної потужності цього суб'єкта за договором про надання послуг з розподілу електричної енергії у відповідний період доби;

без зменшення договірної потужності цього суб'єкта за договором про надання послуг з розподілу електричної енергії у разі підключення електроустановок, призначених для виробництва електричної енергії генеруючою одиницею типу А, у межах договірної потужності цього суб'єкта.

Про своє рішення щодо погодження приєднання до власних електричних мереж суб'єкт господарювання листом повідомляє Замовника протягом 3 робочих днів з дня отримання звернення.

При виконанні такого приєднання мають виконуватися такі умови:

1) електроустановки Замовника, які приєднуються, не можуть погіршувати якість електропостачання існуючих Користувачів, приєднаних у цьому енерговузлі;

2) схема приєднання електроустановки до мереж не може виконувати функції транзитної установки для живлення інших Користувачів;

3) має бути забезпечений окремий комерційний облік електроенергії, відпущеної, виробленої, включаючи витрати на власні потреби, електроустановками Замовника (потужність власних потреб приєднується за рахунок дозволеної потужності основного споживача), відповідно до вимог Кодексу комерційного обліку електричної енергії;

4) суб'єкт господарювання (основний споживач) і Замовник після реалізації проекту мають

забезпечити виконання доведених завдань щодо примусового розвантаження, АЧР тощо;

5) електроустановки з виробництва електроенергії Замовника мають відповідати вимогам щодо генеруючих одиниць типу А (регулювання напруги, реактивної потужності, моніторинг показників);

6) суб'єкт господарювання (основний споживач) має погодити з ОСР проект, розроблений Замовником;

7) суб'єкт господарювання (основний споживач) разом із Замовником забезпечує виконання погоджених ОСР проектних рішень, а також має повідомити ОСР про завершення будівництва та підключення об'єкта Замовника.

4.1.12. Споживач має право без погодження з ОСР та укладення договору про приєднання в межах дозволеної йому до використання потужності підключити власні струмоприймачі або струмоприймачі організації, яка виконує роботи або надає послуги цьому суб'єкту господарювання за договором на його території.

4.1.13. Приєднання електроустановок Замовника на території, що підлягає комплексній забудові (мікрорайон/квартал, вулиця), здійснюється відповідно до умов цього розділу після виконання ОСР, який здійснює на цій території ліцензовану діяльність, електрифікації території, що підлягає комплексній забудові, згідно з планами забудови відповідної території.

4.1.14. Функції Замовника електрифікації території, що підлягає комплексній забудові, може виконувати суб'єкт, уповноважений згідно із Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності». Замовник електрифікації має надати ОСР затверджений органами місцевої влади проект комплексної забудови, який має містити, зокрема:

детальний план комплексної забудови території, що підлягає електрифікації;

межі та цільове використання земельних ділянок, у тому числі визначені коридори для інженерних мереж та місця розташування об'єктів енергетики;

прогнозу максимальну потужність та вимоги щодо надійності електропостачання кожного об'єкта, розташованого на території забудови;

черги будівництва об'єктів комплексної забудови та прогнозні терміни/строки введення в експлуатацію.

4.1.15. Електрифікація території, що підлягає комплексній забудові, може бути здійснена за рахунок складової тарифу на розподіл електричної енергії шляхом включення до інвестиційної програми ОСР в установленому порядку у разі забезпечення таких заходів:

1) прийняття органом місцевого самоврядування рішення про те, що відповідні земельні ділянки майбутніх Замовників розташовані на території, що підлягає комплексній забудові;

2) розроблення та затвердження органом місцевого самоврядування детального плану забудови території, що підлягає комплексній забудові;

3) прийняття органом місцевого самоврядування відповідних рішень про делегування ОСР функцій замовника електрифікації території, що підлягає комплексній забудові;

4) розроблення на замовлення органу місцевого самоврядування проектної документації на виконання відповідних робіт з електрифікації території, що підлягає комплексній забудові (або використання раніше розробленої на замовлення органу місцевого самоврядування проектної документації).

Якщо хоча б один об'єкт, розташований на земельній ділянці, яка перебуває в межах

території, що підлягає комплексній забудові, приєднаний до електричних мереж ОСР в установленому порядку після набрання чинності цим Кодексом, така територія вважається електрифікованою, а об'єкти всіх Замовників на інших земельних ділянках у межах цієї території мають бути приєднані ОСР відповідно до вимог цього розділу в залежності від типу приєднання.

4.1.16. Точки приєднання окремих об'єктів на території, що підлягає комплексній забудові, встановлюються на межах їх земельних ділянок, які є складовими частинами території, що підлягає комплексній забудові, та/або за згодою Замовника на електроустановках об'єктів Замовників, які розташовані на такій території.

4.1.17. У випадку здійснення ОСР електрифікації території, що підлягає комплексній забудові, всі електричні мережі залишаються у власності ОСР, на території здійснення ліцензованої діяльності якого розташована територія комплексної забудови.

4.1.18. Точка приєднання електроустановок замовника має бути розташована на межі земельної ділянки Замовника або, за згодою замовника, на території цієї земельної ділянки. Точка приєднання електроустановок замовника зазначається в договорі про приєднання.

Точка приєднання активних елементів телекомунікаційних мереж, що не пов'язані із власністю або володінням земельною ділянкою, розташованих на елементах інфраструктури об'єктів електроенергетики, визначається сторонами в межах цього елемента.

4.1.19. На підставі заяви Замовника про приєднання електроустановки певної потужності та викопіювання із ситуаційного плану ОСР визначає точки забезпечення потужності виходячи зі структури електричних мереж та навантаження у зоні можливого приєднання.

Для визначення приєднання (стандартне/ нестандартне) за місце (точку) забезпечення потужності приймається найближча точка в існуючих (діючих) електричних мережах (повітряна лінія, трансформаторна підстанція або розподільний пункт) ОСР ступеня напруги, що відповідає ступеню напруги в точці приєднання.

При визначенні приєднання (стандартне/нестандартне) та/або ступеня потужності стандартного приєднання у випадку збільшення потужності існуючого споживача за величину потужності приймається загальна величина потужності електроустановок Замовника, включаючи дозволена потужність з урахуванням потужності субспоживачів.

Для визначення відстані, відповідно до якої здійснюється розрахунок плати за лінійну частину приєднання при нестандартному приєднанні, що здійснюється за процедурою «під ключ», вимірюється найкоротша відстань по прямій лінії від точки приєднання Замовника до найближчої точки в існуючих (діючих) електричних мережах, що збігається зі ступенем напруги в точці приєднання (з урахуванням особливостей, указаних у пункті 4.1.20 цієї глави).

4.1.20. При проектуванні лінійної частини нестандартного приєднання Замовником ОСР має визначити найближчу точку в його існуючих мережах, від якої відповідно до норм проектування може бути забезпечена потреба Замовника в заявленій потужності.

Якщо за нормами проектування для забезпечення приєднання Замовника на заявленій ним напрузі 0,4 (10) (35) кВ необхідно побудувати також лінію 10 (35) (110) кВ та трансформаторну підстанцію, технічні умови для розробки проекту лінійної частини приєднання можуть містити вимогу щодо будівництва ліній наступного ступеня напруги. У цьому випадку вартість трансформаторної підстанції має бути визначеною окремо в проектно-кошторисній документації та не включається в оплату Замовником вартості лінійної частини приєднання.

4.1.21. ОСР забезпечує безоплатну видачу технічних умов на приєднання, які містять вимоги щодо:

проектування електричних мереж внутрішнього електрозабезпечення електроустановок Замовника (у межах земельної ділянки замовника), безпеки електропостачання та влаштування вузла комерційного обліку електричної енергії (у випадку стандартного приєднання);

проектування та будівництва, реконструкції та/або технічного переоснащення електричних мереж електрозабезпечення електроустановок Замовника (до точки приєднання електроустановок замовника), а також проектування електричних мереж внутрішнього електрозабезпечення електроустановок Замовника (у межах земельної ділянки замовника), безпеки електропостачання та влаштування вузла комерційного обліку електричної енергії (у випадку нестандартного приєднання «під ключ»);

проектування та будівництва електричних мереж лінійної частини приєднання, а також щодо проектування електричних мереж внутрішнього електрозабезпечення електроустановок Замовника (у межах земельної ділянки Замовника), безпеки електропостачання та влаштування вузла комерційного обліку електричної енергії (у випадку проектування Замовником лінійної частини при нестандартному приєднанні).

4.1.22. Для тимчасових (сезонних) об'єктів (пересувні розважальні заклади, тимчасові споруди для здійснення господарської діяльності, бурові, земснаряди тощо) точки приєднання визначаються у діючих (вже існуючих) електричних мережах (об'єктах) власника мереж (ОСР) та повинні збігатись з точками забезпечення потужності. Приєднання таких об'єктів здійснюється на визначений договором про приєднання строк відповідно до цього розділу без здійснення плати за приєднання. Строк обмежується 180 календарними днями або обґрунтованим на підставі відповідного проекту строком здійснення діяльності з розробки, видобутку корисних копалин тощо.

Підключення тимчасових (сезонних) об'єктів до електричної мережі здійснюється після оплати послуг за підключення, підготовку технічних умов на приєднання, погодження проектної документації.

Тимчасові споруди для здійснення підприємницької діяльності приєднуються з урахуванням умов, визначених договором про приєднання, та вимог цього розділу. Якщо паспортом прив'язки передбачено розміщення такої споруди протягом 180 календарних днів і більше, приєднання такої тимчасової споруди ОСР здійснює на загальних засадах. Строк приєднання таких тимчасових споруд не може перевищувати строк, визначений паспортом прив'язки такої споруди.

4.1.23. Приєднання до електричних мереж ОСР будівельних струмоприймачів Замовника або підрядної організації, які планується використати для будівництва, виконується відповідно до вимог цього розділу. Точка приєднання будівельних струмоприймачів має бути розташована в діючих (вже існуючих) електричних мережах (об'єктах) ОСР та збігатись із точкою забезпечення потужності, замовленої до приєднання будівельних струмоприймачів.

Строк дії договору про надання послуги з розподілу електричної енергії для живлення будівельних струмоприймачів Замовника не може перевищувати визначений проектом забудови строк будівництва об'єкта (черги).

Підключення будівельних струмоприймачів Замовника здійснюється після укладання договору про приєднання об'єкта забудови з визначенням строків та черговості його будівництва.

Технічні умови та технічне завдання на проектування є чинними до завершення будівництва, реконструкції та/або технічного переоснащення електроустановок зовнішнього інженерного забезпечення та мереж внутрішнього електрозабезпечення та об'єкта Замовника відповідно до умов договору про приєднання.

За ініціативою Замовника об'єкта забудови будівельні струмоприймачі можуть бути заживлені від електроустановок інженерного (зовнішнього) електрозабезпечення об'єкта забудови після реалізації проекту зовнішнього електропостачання об'єкта забудови. У цьому випадку видаються одні технічні умови на приєднання об'єкта забудови та будівельних струмоприймачів. Приєднання прийнятого в експлуатацію об'єкта забудови здійснюється на загальних засадах.

4.1.24. У разі зміни власника (суб'єкта господарювання, що користується власністю на правах оренди) електроустановки або земельної ділянки в договорі на приєднання зі всіма додатками, включаючи технічні умови, в установленому чинним законодавством порядку вносяться зміни, лише ті, що стосуються заміни Замовника (сторони договору), за умови, що новий Замовник підтвердив незмінність технічних параметрів та вимог до категорії з надійності електропостачання об'єкта забудови.

4.1.25. Для споживачів з індивідуальною забудовою житла за однією адресою у разі перерозподілу потужності між власниками (співвласниками) без зміни сумарної величини приєднаної потужності об'єкта архітектури, без зміни категорії електроустановок щодо надійності електропостачання послуга з приєднання та технічні умови не надаються. За необхідності здійснення монтажу (демонтажу) додаткових елементів електричної мережі відповідна реконструкція може здійснюватися ОСР згідно з окремим договором.

Новостворений споживач (Замовник зазначеного приєднання) забезпечує на загальних засадах улаштування вузла комерційного обліку електричної енергії відповідно до Кодексу комерційного обліку.

4.1.26. У разі розірвання договору про надання послуг з розподілу електричної енергії ОСР здійснює технічні заходи щодо відключення та фактичного від'єднання електроустановок (об'єкта в цілому) від електричних мереж. Резервування потужності (величина потужність об'єкта зберігається) за таким об'єктом зберігається упродовж 180 календарних днів (від дати розірвання договору).

У разі звернення власника або іншого Замовника (нового власника електроустановки (об'єкта)) після розірвання договору про надання послуг з розподілу електричної енергії із попереднім власником та здійснення ОСР технічних заходів щодо відключення та фактичного від'єднання електроустановок (об'єкта) від електричних мереж після 180 календарних днів від дати розірвання відповідного договору ОСР надає послугу з приєднання в порядку, визначеному цим розділом.

4.1.27. У разі необхідності споживача тимчасового зменшення величини дозволеної до використання потужності електроустановки внаслідок реконструкції чи технічного переоснащення об'єкта резервування потужності за таким об'єктом відбувається впродовж 1 календарного року від дати внесення змін до договору про розподіл електричної енергії.

Якщо зменшення величини дозволеної до використання потужності електроустановки сталося через відступлення споживачем права використання потужності на користь субспоживача, право скористатися зарезервованою потужністю набувається після скасування права відступлення, узгодженого субспоживачем, та внесення відповідних змін до договорів.

4.1.28. Замовник обирає на власний розсуд ОСР, який буде надавати послугу з приєднання. Для оцінки економічної доцільності може бути виконано ТЕО вибору схеми приєднання.

4.1.29. ОСР, який надає послугу з приєднання, має забезпечити підготовку технічних умов, у тому числі включення вимог ОСП у разі приєднання Користувача потужністю вище 20 МВт.

4.1.30. Якщо ОСР ініціює проект, що потребує нового будівництва, технічного переоснащення мереж ОСП, ОСР діє як Замовник відповідно до Кодексу системи передачі, а

послуги з такого приєднання надає ОСР.

4.1.31. Якщо ОСР ініціює проект, що потребує нового будівництва, реконструкції та/або технічного переоснащення мереж суміжного ОСР, ОСР діє як Замовник відповідно до цього розділу, за умови якщо ТЕО визначило переваги такого приєднання в порівнянні з приєднанням до мереж ОСР. Послуги з такого приєднання надаються, відповідно, суміжним ОСР.

У випадках такого приєднання точка приєднання і межа балансової належності визначаються шляхом домовленості сторін для забезпечення оптимальних умов подальшої експлуатації цих мереж.

4.1.32. Послуга з приєднання до електричних мереж ОСР не включає послугу із забезпечення влаштування комерційного обліку електричної енергії, яка надається постачальниками послуг комерційного обліку відповідно до Кодексу комерційного обліку.

ОСР не має права відмовити учасникам ринку у наданні послуг комерційного обліку електричної енергії на території здійснення своєї ліцензованої діяльності.

4.1.33. На об'єкті електроенергетики, у тому числі на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексах), що виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), має бути встановлений окремий комерційний облік за кожною чергою (пусковим комплексом) та/або установкою, для яких застосовується окремий коефіцієнт «зеленого» тарифу.

4.1.34. Якщо у приватному домогосподарстві встановлюються генеруючі установки, призначені для виробництва електричної енергії з енергії сонячного випромінювання та енергії вітру, окремий комерційний облік встановлюється для кожного виду установок, для яких застосовується окремий коефіцієнт «зеленого» тарифу.

4.1.35. Сумарна величина потужності встановлених у приватному домогосподарстві генеруючих установок, призначених для виробництва електричної енергії з енергії сонячного випромінювання та енергії вітру, не може перевищувати 30 кВт, але не більше потужності, згідно з договором про надання послуг з розподілу.

4.1.36. Для отримання можливості живлення електричною енергією по прямій лінії від виробника споживач/виробник має отримати погодження Регулятора щодо будівництва та експлуатації прямої лінії.

Замовник будівництва прямої лінії надає Регулятору, зокрема:

1) ТЕО, що підтверджує технічну можливість реалізації проекту будівництва прямої лінії та доводить економічні переваги такого приєднання в порівнянні із загальним порядком приєднання, визначеним цим Кодексом;

2) погодження іншої сторони приєднання по прямій лінії;

3) проект договору про розподіл витрат на будівництво прямої лінії між сторонами;

4) проект договору про встановлення меж експлуатаційної відповідальності та організацію експлуатації прямої лінії.

Проект будівництва прямої лінії має забезпечувати заявлену споживачем категорію надійності постачання електричної енергії виключно прямою лінією. Установки споживача (замовника) не можуть погіршувати якість електропостачання існуючих Користувачів, приєднаних у даному вузлі.

Сторони забезпечують виконання проектних рішень та повідомляють Регулятора та ОСР

про завершення будівництва та підключення об'єкта Замовника.

4.1.37. Якщо Замовник має намір спорудити або реконструювати будівлі, дороги, мости, інші об'єкти архітектури, що потребує перенесення повітряних і підземних електричних мереж та інших об'єктів електроенергетики, Замовник має звернутися до ОСР із відповідною заявою. До заяви додається ситуаційний план об'єкта забудови. ОСР має надати вихідні дані та технічні вимоги для проектування перенесення належних йому об'єктів.

Замовник має розробити проект, у тому числі здійснити заходи в межах чинного законодавства з метою вирішення питань щодо відведення на користь ОСР земельних ділянок для розташування об'єктів електроенергетики, а ОСР - узгодити наданий Замовником проект з оформленням технічного рішення.

ОСР на договірних засадах надає Замовнику послугу з перенесення визначених проектом об'єктів енергетики, вартість якої визначається згідно з кошторисом, який є невід'ємною частиною відповідної проектної документації.

Вартість проектної документації, що передається замовником ОСР, ураховується в загальній сумі вартості послуги з перенесення об'єктів електроенергетики.

4.1.38. ОСР оприлюднюють та оновлюють всю необхідну інформацію на офіційному веб-сайті про умови приєднання до системи розподілу, ставки плати за приєднання потужності та ставки плати за лінійну частину приєднання, адресу, за якою відповідно до принципу «єдиного вікна» буде здійснюватися взаємодія сторін, а також інформацію про лінії електропередач та трансформаторні підстанції 150 - 110 - 35 - 6/0,4 кВ (із зазначенням інформації про завантаження підстанції та резерву потужності) з прив'язкою до географічних даних у системі ГІС відповідно до глави 4.10 цього розділу.

ОСР несуть відповідальність за своєчасність оприлюднення інформації та її достовірність.

4.2. Стандартне приєднання

4.2.1. ОСР надає послугу зі стандартного приєднання відповідно до умов договору про стандартне приєднання (додаток 1).

4.2.2. Послуга зі стандартного приєднання передбачає виконання комплексу робіт, а саме:

розроблення технічних умов, включаючи вимоги щодо влаштування вузла комерційного обліку;

підготовку технічного завдання на проектування;

розроблення та узгодження з іншими заінтересованими сторонами проектної документації на будівництво, реконструкцію та/або технічне переоснащення електричних мереж зовнішнього електрозабезпечення електроустановок Замовника (до точки приєднання електроустановок Замовника);

здійснення заходів щодо відведення земельних ділянок для розміщення об'єктів електроенергетики;

погодження ОСР проектної документації Замовника на відповідність вимогам технічних умов;

виконання будівельно-монтажних та пусконаладжувальних робіт;

Послуга зі стандартного приєднання не включає послугу з влаштування комерційного обліку електричної енергії.

4.2.3. Процедура надання послуги стандартного приєднання передбачає:

надання Замовником заяви ОСР про приєднання за формою, наведеною в додатку 2 до цього Кодексу, та необхідних документів, визначених у пункті 4.4.2 глави 4.4 цього розділу;

визначення типу приєднання по відстані та величині потужності. Відстань визначається по прямій лінії від точки приєднання електроустановок Замовника до місця забезпечення потужності ступеня напруги 0,4-20 кВ, що відповідає ступеню напруги в точці приєднання. За величину потужності приймається загальна величина потужності електроустановок Замовника разом з існуючою дозволеною потужністю. У разі незгоди Замовника із визначенням типу приєднання як нестандартного сторони мають на місцевості спільно провести необхідні вимірювання, на підставі яких остаточно визначається тип приєднання;

підготовку і видачу Замовнику договору про стандартне приєднання, підписаного ОСР, та технічних умов, які є невід'ємним додатком до цього договору,

підписання договору про приєднання Замовником;

реєстрацію ОСР підписаного двома сторонами договору про приєднання;

оплату Замовником вартості приєднання відповідно до умов договору про приєднання;

підготовку ОСР проекту зовнішнього електрозабезпечення;

подання Замовником розробленої ним проектної документації на погодження ОСР щодо її відповідності вимогам технічних умов;

виконання ОСР будівельних робіт у мережі від точки забезпечення потужності до точки приєднання Замовника;

улаштування вузла (вузлів) вимірювання, яке виконує ОСР або незалежний постачальник послуги комерційного обліку за вибором Замовника;

подання ОСР робочої напруги в точку приєднання електроустановок Замовника (на контактні з'єднання електричних мереж (межа балансової належності));

підписання акта надання послуги про приєднання сторонами договору.

4.2.4. Строк надання послуги зі стандартного приєднання для електроустановок Замовника першого ступеня потужності становить 20 календарних днів від дати оплати Замовником ОСР вартості приєднання відповідно до договору про приєднання. Для електроустановок Замовника другого ступеня потужності цей строк становить 30 календарних днів від дати оплати Замовником ОСР вартості приєднання відповідно до договору про приєднання.

Інший строк виконання зазначених заходів погоджується із Замовником у договорі про приєднання з посиланням на вимоги нормативних документів, що визначають строки проектування та будівництва, або з інших причин, погоджених сторонами договору про приєднання.

У разі необхідності збільшення строку надання послуги зі стандартного приєднання через затримку здійснення заходів щодо відведення земельних ділянок для розміщення відповідних об'єктів електроенергетики (затримка в погодженні власника (власників) або Користувача (Користувачів) земельної ділянки (земельних ділянок)) ОСР не пізніше ніж за 10 календарних днів до закінчення строку надання послуги з приєднання письмово (або в спосіб узгоджений із Замовником) повідомляє Замовника про збільшення строку проектування на не більше ніж 30 календарних днів (з наданням документального підтвердження причин виникнення затримки). У разі неможливості здійснення ОСР в зазначені строки заходів щодо відведення земельних ділянок для розміщення відповідних об'єктів електроенергетики (із причин, не залежних від ОСР) пеня за порушення строків виконання зобов'язання за договором про приєднання на строк

здійснення заходів щодо відведення земельних ділянок для розміщення відповідних об'єктів електроенергетики не сплачується, а плата за приєднання не підлягає зменшенню.

ОСР зобов'язаний, а Замовник має право здійснювати усі можливі заходи в межах чинного законодавства з метою вирішення питання щодо відведення в установленому порядку земельних ділянок для розміщення об'єктів електроенергетики, у тому числі направлення відповідних листів до органів місцевого самоврядування та контролюючих органів, ініціювання проведення узгоджувальних нарад та робочих зустрічей в органах місцевого самоврядування за участю Замовника (уповноваженого представника Замовника) тощо з метою максимального прискорення здійснення заходів щодо відведення земельних ділянок для розміщення відповідних об'єктів електроенергетики.

Після завершення здійснення заходів щодо відведення земельних ділянок для розміщення відповідних об'єктів електроенергетики продовжується перебіг строку надання послуги з приєднання, встановленого умовами договору про приєднання, про що ОСР інформує Замовника.

4.3. Нестандартне приєднання

4.3.1. ОСР надає послугу з нестандартного приєднання «під ключ» або нестандартного приєднання з проектуванням Замовником лінійної частини приєднання відповідно до умов договору про нестандартне приєднання (додаток 3).

Однією з істотних умов договору про нестандартне приєднання має бути визначена сторонами відповідальність за проектування лінійної частини приєднання.

4.3.2. Послуга з нестандартного приєднання «під ключ» передбачає виконання комплексу робіт, що відповідає стандартному приєднанню та виконується за тією ж процедурою.

4.3.3. Строк надання послуги з нестандартного приєднання «під ключ», становить не більше:

120 календарних днів (у тому числі 30 днів для проектування електричних мереж лінійної частини приєднання) - для Замовників із заявленою до приєднання потужністю електроустановок до 160 кВт (включно);

230 календарних днів (у тому числі 30 днів для проектування електричних мереж лінійної частини приєднання) - для Замовників із заявленою до приєднання потужністю електроустановок від 160 кВт до 400 кВт (включно);

280 календарних днів (у тому числі 45 днів для проектування електричних мереж лінійної частини приєднання) - для Замовників із заявленою до приєднання потужністю електроустановок від 400 кВт до 1000 кВт (включно);

350 календарних днів (у тому числі 60 днів для проектування електричних мереж лінійної частини приєднання) - для Замовників із заявленою до приєднання потужністю електроустановок від 1000 кВт до 5000 кВт (включно).

Якщо величина заявленої до приєднання потужності електроустановок Замовника становить більше 5000 кВт, строк надання послуги з приєднання визначається з урахуванням строків виконання відповідних заходів згідно з проектною документацією.

Перебіг строку надання послуги з приєднання починається з дня, наступного за днем оплати Замовником ОСР вартості послуги з приєднання до електричних мереж відповідно до умов договору про приєднання.

Послуга з нестандартного приєднання з проектуванням Замовником лінійної частини

приєднання надається ОСР у строки, передбачені главою 4.3 цієї глави, без урахування строку на проектування електричних мереж лінійної частини приєднання.

У разі порушення ОСР умов зобов'язання за договором про приєднання щодо строків надання послуги з нестандартного приєднання ОСР несе відповідальність:

у разі перевищення строку надання послуги з нестандартного приєднання від 30 до 60 календарних днів плата за приєднання зменшується на 10 відсотків (крім випадків, визначених Кодексом);

у разі перевищення строку надання послуги з нестандартного приєднання від 60 до 120 календарних днів плата за приєднання зменшується на 20 відсотків (крім випадків, визначених Кодексом);

у разі перевищення строку надання послуги з нестандартного приєднання більше ніж на 120 календарних днів ОСР зобов'язаний повернути Замовнику кошти, отримані як попередня оплата (у розмірі 80 відсотків плати за приєднання), та надати послугу з приєднання електроустановок до електричних мереж безкоштовно (крім випадків, визначених цим Кодексом).

Установлені строки надання послуги з нестандартного приєднання можуть бути змінені за згодою сторін договору про приєднання у разі впливу істотних факторів на тривалість будівельно-монтажних робіт або з інших причин, погоджених сторонами договору про приєднання.

У разі необхідності збільшення строку надання послуги з нестандартного приєднання через затримку здійснення заходів щодо відведення земельних ділянок для розміщення відповідних об'єктів електроенергетики (затримка в погодженні власника (власників) або Користувача (Користувачів) земельної ділянки (земельних ділянок)) ОСР не пізніше ніж за 5 робочих днів до закінчення строку проектування електричних мереж лінійної частини приєднання письмово та відповідно до вимог цього розділу повідомляє Замовника про збільшення строку проектування на 30 календарних днів (з наданням документального підтвердження причин виникнення затримки). У разі неможливості здійснення ОСР у зазначені строки заходів щодо відведення земельних ділянок для розміщення відповідних об'єктів електроенергетики (із причин, не залежних від ОСР) пеня за порушення строків виконання зобов'язання за договором про приєднання на строк здійснення заходів щодо відведення земельних ділянок для розміщення відповідних об'єктів електроенергетики не сплачується, а плата за приєднання не підлягає зменшенню.

ОСР зобов'язаний, а Замовник має право здійснювати усі можливі заходи в межах чинного законодавства з метою вирішення питання щодо відведення в установленому порядку земельних ділянок для розміщення об'єктів електроенергетики, у тому числі направлення відповідних листів до органів місцевого самоврядування та контролюючих органів, ініціювання проведення узгоджувальних нарад та робочих зустрічей в органах місцевого самоврядування за участю Замовника (уповноваженого представника замовника) тощо з метою максимального прискорення здійснення заходів щодо відведення земельних ділянок для розміщення відповідних об'єктів електроенергетики.

Після завершення процедури відведення земельних ділянок для розміщення відповідних об'єктів електроенергетики продовжується перебіг строку надання послуги з приєднання, встановленого умовами договору про приєднання, про що ОСР інформує Замовника.

Технічні умови та технічне завдання на проектування є чинними до завершення будівництва, реконструкції та/або технічного переоснащення електроустановок зовнішнього інженерного забезпечення та об'єкта Замовника відповідно до договору про приєднання.

Проектні, будівельно-монтажні і пусконаладжувальні роботи, пов'язані з виконанням договору про приєднання, мають виконуватися юридичними та/або фізичними особами-підприємцями, які мають право на виконання цих робіт.

4.3.4. Послуга з нестандартного приєднання з проектуванням Замовником лінійної частини приєднання надається ОСР, якщо проектування електричних мереж лінійної частини приєднання за рішенням Замовника виконується обраним ним виконавцем проектних робіт.

4.3.5. Комплекс робіт, що виконується ОСР з нестандартного приєднання з проектуванням Замовником лінійної частини приєднання, відповідає стандартному приєднанню та виконується за тією ж процедурою з урахуванням наступного:

1) проектування лінійної частини приєднання вилучається з обсягу робіт, що виконуються ОСР;

2) замовник розробляє, узгоджує з ОСР та іншими заінтересованими сторонами проектну документацію на будівництво електричних мереж лінійної частини приєднання та передає її ОСР у 4 примірниках для виконання ним зобов'язань за договором про приєднання до електричних мереж;

3) замовник здійснює заходи щодо відведення на користь ОСР земельних ділянок для розміщення відповідних об'єктів електроенергетики.

4.3.6. Приєднання генеруючих потужностей вище 20 МВт здійснюється на підставі ТЕО вибору схеми приєднання, що має визначати доцільність приєднання до мереж ОСР або ОСП. ТЕО розробляється за рахунок Замовника, вихідні дані для розробки ТЕО надаються безкоштовно.

ТЕО має бути розглянуто ОСР (за необхідності - суб'єктом існуючої генерації) та після його погодження направлено на погодження ОСП.

Висновки ТЕО мають ґрунтуватися на технічно можливих варіантах видачі потужності Замовника в мережі ОСП чи ОСР та рекомендуватись як доцільний варіант найменших фінансових витрат Замовника.

Замовник має право обрати будь-який із запропонованих ТЕО технічно можливих варіантів приєднання.

4.3.7. Якщо для забезпечення приєднання генеруючих одиниць необхідно побудувати або реконструювати лінію, що приєднується до мереж ОСП або існуючої електростанції (якщо ТЕО визначає переваги такого приєднання), технічні умови на таке приєднання видаються ОСР та погоджуються ОСП.

4.4. Подання заяви про приєднання до електричних мереж

4.4.1. Замовник звертається до ОСР щодо наміру приєднатися до системи розподілу із заявою за типовою формою, наведеною в додатку 4 до цього Кодексу. ОСР оприлюднює на власному веб-сайті порядок подання заяви на приєднання.

У заяві Замовник має вказати про свій намір або його відсутність щодо самостійного проектування лінійної частини приєднання.

Заява про приєднання разом із копіями доданих до неї документів подається Замовником особисто або надсилається поштовим рекомендованим відправленням, або може бути подана в електронному вигляді через офіційний веб-сайт ОСР у мережі Інтернет із застосуванням електронного цифрового підпису в установленому законодавством порядку або за допомогою інших електронних сервісів, запропонованих ОСР.

4.4.2. До заяви про приєднання додаються:

1) копія документа, який підтверджує право власності чи користування цим об'єктом, або копія витягу з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, або, за відсутності об'єкта, копія документа, який підтверджує право власності чи користування земельною ділянкою або копію витягу з державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

У разі відсутності кадастрового номера у свідоцтві про право власності на земельну ділянку - вкопіювання з топографо-геодезичного плану або плану забудови території із зазначенням місця розташування земельної ділянки;

2) ситуаційний план та вкопіювання з топографо-геодезичного плану в масштабі 1:2000 із зазначенням місця розташування об'єкта (об'єктів) Замовника, земельної ділянки Замовника або прогнозу точки приєднання (для об'єктів, які приєднуються до електричних мереж уперше);

3) копія паспорта або належним чином оформлена довіреність чи інший документ на право укласти та підписувати договір про приєднання;

4) ТЕО (за наявності).

Замовник - юридична особа або фізична особа-підприємець додатково надає копію витягу з Реєстру платників єдиного податку або копію свідоцтва платника податку на додану вартість (далі - ПДВ).

Замовник - фізична особа додатково надає реєстраційний номер облікової картки платника податків (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган і мають відмітку в паспорті - серія та номер паспорта).

4.4.3. Наданій Замовником заяві з додатками до неї відповідно до пункту 4.4.2 цієї глави ОСР присвоює реєстраційний номер:

у разі особистого подання заяви - у день подання;

у разі направлення заяви рекомендованим поштовим відправленням - не пізніше 1 робочого дня з дня отримання документів;

у разі направлення заяви в електронному вигляді - не пізніше 1 робочого дня з дня отримання документів.

Реєстраційний номер заяви повідомляється Замовнику в узгоджений з ним спосіб (рекомендованим поштовим відправленням, електронною поштою, факсом, за усним запитом Замовника засобами телефонного/мобільного зв'язку тощо).

4.4.4. У разі відсутності повного комплексу документів або неналежного оформлення документів, що додаються до заяви, поданих особисто Замовником, ОСР приймає належним чином оформлені документи, надає Замовнику зауваження щодо повноти та належного оформлення документів та вносить відповідну інформацію до реєстру заяв.

Процедура надання послуги з приєднання розпочинається після отримання ОСР всіх документів, вичерпний перелік яких передбачений пунктом 4.4.2 цієї глави.

При отриманні неповного комплексу документів або неналежно оформлених документів, направлених поштовим відправленням (або в електронному вигляді), ОСР приймає всі отримані документи, вносить відповідну інформацію до реєстру заяв та протягом 2 робочих днів від дня отримання заяви інформує Замовника у спосіб, указаний ним у заяві, про зауваження щодо повноти та належного оформлення документів з обґрунтуванням причин наведених зауважень.

4.4.5. Номер заяви обліковується ОСР в окремому реєстрі. Реєстр заяв на приєднання ведеться в електронному та/або паперовому вигляді.

4.5. Розроблення та надання Замовнику технічних умов на приєднання

4.5.1. Технічні умови на приєднання є невід'ємним додатком до договору про приєднання.

4.5.2. Технічні умови викладаються у вигляді єдиного документа за типовою формою, встановленою цим Кодексом (додаток 4 до цього Кодексу - для стандартного приєднання; додаток 5 до цього Кодексу - для нестандартного приєднання).

4.5.3. Під час розроблення технічних умов на приєднання ОСР має керуватися такими принципами:

надійності електрозабезпечення струмоприймачів Замовника згідно з чинним законодавством України з урахуванням категорії надійності електропостачання, яку було зазначено в заяві про приєднання;

забезпечення належної якості електроенергії в точці приєднання;

дотримання показників якості електричної енергії та надійності електропостачання інших Користувачів;

дотримання Замовником нульового перетоку реактивної потужності в точці приєднання для Користувачів вище 50 кВт (крім населення);

енергоефективності та енергозбереження;

оптимальності з економічної і технічної точки зору схеми електрозабезпечення;

ефективного розвитку мереж з метою покращення якості послуг з розподілу.

4.5.4. Технічні умови, які видаються Замовнику для перенесення електричних мереж та інших об'єктів електроенергетики, не повинні містити вимоги щодо електроустановок Замовника.

4.5.5. Технічні умови на стандартне приєднання, підписані ОСР, разом з проектом договору про стандартне приєднання надаються Замовнику ОСР протягом 10 робочих днів від дня реєстрації заяви про приєднання.

4.5.6. Технічні умови на нестандартне приєднання, підписані ОСР, разом з проектом договору про приєднання надаються Замовнику не пізніше 10 робочих днів від дня реєстрації заяви та 20 робочих днів у разі необхідності погодження технічних умов з ОСП.

Якщо Замовник у заяві на приєднання виявив свій намір щодо самостійного проектування лінійної частини приєднання, ОСР у технічних умовах надає Замовнику необхідні вихідні дані для проектування та визначає найближчу точку в існуючих (діючих) електричних мережах (повітряна лінія, трансформаторна підстанція або розподільний пункт) ОСР відповідного ступеня напруги, від якої має проектуватися лінійна частина приєднання до точки приєднання електроустановок Замовника.

Найближча точка відповідного ступеня напруги визначається згідно з вимогами норм проектування електричних мереж. Ступінь напруги в точці приєднання Замовника може не збігатись із ступенем напруги в точці мережі ОСР, від якої здійснюється будівництво лінійної частини приєднання.

На вимогу Замовника ОСР може бути визначена альтернативна точка приєднання відповідного ступеня напруги, від якої має проектуватися лінійна частина приєднання до точки приєднання електроустановок Замовника.

Технічні умови в такому випадку мають містити вимоги та необхідні вихідні дані щодо створення лінійної частини приєднання від альтернативної точки.

4.5.7. У випадку якщо за однією адресою відбувається виділ частки майна (приміщення) співвласників із спільної сумісної власності, внаслідок чого кожен із співвласників набуває права власності на окрему частку такого майна, перерозподіл потужності між власниками не потребує розробки та видачі технічних умов, якщо не збільшується величина сумарної приєднаної потужності об'єкта архітектури та/або не змінюється категорія надійності електропостачання електроустановки.

У цьому випадку роботи, що забезпечують перерозподіл потужності та облік електричної енергії, здійснюються ОСР після внесення кожним із власників (співвласників) плати за монтаж (демонтаж) додаткових елементів мережі та встановлення окремих вузлів обліку.

4.5.8. Технічні умови на приєднання розробляються ОСР з урахуванням детальних планів території та схем перспективного розвитку розподільних електричних мереж.

4.5.9. Усі погодження технічних умов структурними підрозділами ОСР (внутрішні погодження) виконуються ним самостійно.

4.5.10. Замовник має право письмово звернутися до органу з державного нагляду (контролю) в електроенергетиці щодо технічної обґрунтованості вимог технічних умов на приєднання та отримати відповідний висновок.

4.6. Розроблення проектно-кошторисної документації

4.6.1. Надання послуги з приєднання, а саме виконання будівельно-монтажних робіт, здійснюється відповідно до проектно-кошторисної документації.

4.6.2. У разі стандартного та нестандартного приєднання «під ключ» розроблення проектно-кошторисної документації на електроустановки зовнішнього електрозабезпечення здійснюється ОСР (та включає ввідний пристрій з комутаційним апаратом (ввідним)).

Проект стандартного та нестандартного приєднання «під ключ» має задовольняти потреби Замовника в частині приєднання та може передбачати реалізацію заходів або проектів щодо перспективного планування розвитку системи розподілу.

4.6.3. У разі розроблення проекту лінійної частини нестандартного приєднання Замовником завдання на проектування має бути сформульовано Замовником щодо одного з варіантів створення лінійної частини приєднання (від найближчої або від альтернативної точки приєднання до мереж ОСР) відповідно до наданих ОСР технічних умов. ОСР на запит Замовника або проектною організацією Замовника має надавати всі необхідні для проектування дані. У такому разі Замовник забезпечує узгодження з ОСР та іншими заінтересованими сторонами проектною документацією на будівництво електричних мереж лінійної частини приєднання та здійснює заходи щодо відведення земельних ділянок для розміщення відповідних об'єктів електроенергетики.

У разі письмової відмови Замовника від розроблення або від реалізації проекту лінійної частини нестандартного приєднання ОСР не несе жодних зобов'язань по укладеному договору про приєднання, у тому числі матеріальних, пов'язаних із витратами Замовника на проектування лінійної частини приєднання. Замовник може обрати спосіб приєднання з наданням послуги приєднання «під ключ» шляхом відповідного звернення, за яким сторони вносять зміни до договору про приєднання та технічних умов.

У разі обґрунтованої незгоди ОСР з вартістю реалізації технічних умов відповідно до проектно-кошторисної документації на вимогу ОСР Замовник надає до проектно-кошторисної документації письмовий звіт експертної організації, що відповідає критеріям, визначеним

центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику, державну житлову політику і політику у сфері будівництва, архітектури, містобудування, житлово-комунального господарства. ОСР повідомляє Регулятора про вимогу щодо проведення експертизи з наданням її обґрунтування.

4.6.4. Проект має визначити точку приєднання на межі технологічного з'єднання електроустановок або частин однієї електроустановки. Проектно-кошторисна документація розробляється окремими частинами (томами) для мереж Замовника та мереж ОСР відповідно до точки приєднання.

4.6.5. Якщо послуга з приєднання надається двома або більше ОСР (або ОСР та ОСП), що визначається технічними умовами або в процесі проектування, проектно-кошторисна документація розробляється окремими частинами (розділами) для кожного оператора.

4.6.6. Якщо послуга з приєднання надається декількома ОСР, Замовник проекту має забезпечити таку кількість примірників, але не менше чотирьох, проектно-кошторисної документації та формат її надання на електронних носіях, що забезпечить одночасність розгляду проекту відповідними ОСР.

4.6.7. Кожен з ОСР повинен надати оператору, що видав технічні умови, технічне рішення щодо проектно-кошторисної документації.

Технічним рішенням проектно-кошторисна документація або узгоджується, або до неї надаються обґрунтовані зауваження, що потребують доопрацювання проекту.

За результатами розгляду проектно-кошторисної документації ОСР, що видав технічні умови, оформлює узагальнене технічне рішення щодо проекту.

Обґрунтовані зауваження до проектно-кошторисної документації мають містити посилання на вимоги стандартів та нормативних документів.

Замовник має право залучати незалежну експертну організацію з метою надання оцінки зауваженням ОСР до проектно-кошторисної документації, що узгоджується.

4.6.8. Строк розгляду проектно-кошторисної документації, отриманої ОСР на узгодження, не може перевищувати 15 робочих днів від дати отримання, а у разі необхідності узгодження з іншими операторами - 30 робочих днів. Узгодження проектно-кошторисної документації здійснюється ОСР безоплатно.

4.6.9. Строк доопрацювання проектно-кошторисної документації - 30 робочих днів з дня отримання Замовником зауважень до неї. Замовник може продовжити строк доопрацювання проектно-кошторисної документації шляхом письмового повідомлення ОСР, направленою не пізніше ніж за 2 робочі дні до закінчення строку доопрацювання.

4.6.10. Доопрацьована проектно-кошторисна документація підлягає повторному погодженню у строки, визначені пунктом 4.6.8 цієї глави. Під час повторного погодження проектно-кошторисної документації не дозволяється висувати зауваження, якщо вони не стосуються внесених змін до проектної документації або неусунення раніше наданих зауважень.

4.6.11. Погоджена проектно-кошторисна документація є чинною на весь час будівництва відповідних мереж. Зміни до узгодженої проектно-кошторисної документації на мережі зовнішнього електрозабезпечення, які призводять до зміни вартості реалізації проекту, погоджуються шляхом внесення відповідних змін до договору про приєднання.

4.7. Проведення будівельних робіт та прийняття електроустановок в експлуатацію

4.7.1. Будівельні роботи з нового будівництва, реконструкції та технічного переоснащення електроустановок зовнішнього електрозабезпечення виконуються ОСР або залученими ним спеціалізованими організаціями та/або фізичними особами-підприємцями, які мають право на виконання цих робіт.

Виконавець комплексу робіт із будівництва електроустановок зовнішнього електрозабезпечення Замовника визначається на конкурсних засадах відповідно до чинного законодавства.

4.7.2. Строки виконання будівельних робіт визначаються умовами договору про приєднання з урахуванням строків проектування та надання послуги з приєднання відповідно до вимог цього Кодексу.

4.7.3. Після закінчення будівельних робіт перед прийманням в експлуатацію мають бути проведені випробування електрообладнання об'єкта (пускового комплексу). Вимоги до випробування електричного обладнання Замовника зазначаються у договорі про приєднання.

4.7.4. Склад, обсяги та порядок проведення випробувань електрообладнання визначаються відповідними нормативними документами.

4.7.5. Подання робочої напруги для проведення випробувань електрообладнання Замовника здійснюється на підставі заяви Замовника (уповноваженої ним особи) та після надання ОСР укладених Замовником договорів (або внесення змін до діючих договорів) згідно з вимогами, встановленими на ринку електричної енергії, на строк проведення випробувань.

Заява Замовника має містити дані про кількість електричної енергії, потужність (добові графіки навантаження) та строки проведення випробувань. До заяви додається повідомлення про готовність електроустановок Замовника до прийняття робочої напруги, а у випадках подачі напруги на електроустановки Замовника, визначених пунктом 4.7.3 цієї глави, додатково програма випробувань.

4.7.6. Подання робочої напруги для проведення випробувань електрообладнання здійснюється протягом 5 робочих днів після отримання заяви Замовника або 10 робочих днів, якщо подання напруги потребує припинення електропостачання інших Користувачів.

4.7.7. Прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів здійснюється відповідно до діючих нормативних документів.

4.7.8. Електроустановки зовнішнього електрозабезпечення Замовника, збудовані, реконструйовані чи технічно переоснащені від точки забезпечення замовленої потужності до точки приєднання об'єкта Замовника, є власністю ОСР.

4.8. Підключення електроустановок Замовника до електричної мережі

4.8.1. Підключення електроустановок Замовника до електричної мережі здійснюється власником таких мереж.

4.8.2. ОСР після завершення робіт з приєднання повідомляє Замовника про готовність власних мереж до підключення електроустановок Замовника, надає довідку про виконання технічних умов у частині зовнішнього електрозабезпечення. Зазначена довідка є підставою для укладання Замовником договорів (або внесення змін до діючих договорів) згідно з вимогами, встановленими на ринку електричної енергії.

4.8.3. Після отримання довідки про виконання технічних умов у частині зовнішнього електрозабезпечення Замовник надає ОСР заяву на підключення, до якої додаються:

документи, що підтверджують прийняття в експлуатацію (сертифікат або декларація)

новозбудованих, реконструйованих або технічно переоснащених об'єктів Замовника;

документи, що підтверджують укладання Замовником договорів (або внесення змін до діючих договорів) згідно з вимогами, встановленими на ринку електричної енергії;

документи, що підтверджують отримання Замовником послуги з улаштування комерційного обліку електричної енергії.

4.8.4. Підключення електроустановок Замовника до електричної мережі здійснюється протягом 5 робочих днів після отримання заяви Замовника або 10 робочих днів, якщо підключення потребує припинення електропостачання інших Користувачів.

4.8.5. Фактом виконання зобов'язання ОСР з приєднання об'єкта Замовника (будівництва електричних мереж зовнішнього електропостачання об'єкта Замовника від місця забезпечення потужності в точку приєднання) є факт подачі напруги в узгоджену точку приєднання.

Факт надання послуги з приєднання підтверджується актом щодо надання послуги з приєднання.

Акт щодо надання послуги з приєднання оформлюється сторонами після подання робочої напруги та проведення випробувань електрообладнання Замовника або обладнання зовнішнього електрозабезпечення Замовника.

4.9. Порядок оприлюднення ОСР інформації щодо організаційних та технічних заходів, які здійснюються з метою надання послуги з приєднання Замовнику

4.9.1. Під час заповнення заяви про приєднання електроустановки певної потужності (додаток 2) Замовник має право проставити відмітку про необхідність відкриття ОСР особистого кабінету Замовника на офіційному веб-сайті ОСР в мережі Інтернет з метою отримання інформації в режимі онлайн щодо організаційних та технічних заходів, які здійснюються ОСР для надання послуги з приєднання Замовнику, а ОСР має забезпечити Замовнику послуги з нестандартного приєднання доступ до особистого кабінету на офіційному веб-сайті ОСР в мережі Інтернет.

4.9.2. Особистий кабінет Замовника на офіційному веб-сайті ОСР в мережі Інтернет є виключно інформаційним ресурсом для Замовника та має забезпечувати відображення інформації про поточний стан виконання відповідних організаційних та технічних заходів, які здійснюються ОСР для надання послуги з приєднання Замовнику, включаючи:

проектування та здійснення заходів щодо відведення земельних ділянок для розміщення відповідних об'єктів електроенергетики (у разі необхідності);

експертизу та погодження проектної документації з іншими заінтересованими сторонами;

отримання дозволу на виконання будівельно-монтажних робіт;

проведення тендерних процедур з метою придбання обладнання та матеріалів для виконання будівельно-монтажних робіт;

виготовлення та поставку обладнання та матеріалів;

виконання будівельно-монтажних робіт;

пусконаладжувальні та випробувальні роботи;

підключення електроустановок (об'єкта) Замовника тощо.

За зверненням Замовника послуги з нестандартного приєднання така інформація може бути додатково підтверджена ОСП/ОСР із наданням копій відповідних документів.

4.10. Геодезична інформаційно-технічна система об'єктів електроенергетики

4.10.1. Для забезпечення єдиного підходу при визначенні типу приєднання (стандартне/нестандартне), а також для виконання вимог пункту 4.1.38 глави 4.1 цього розділу ОСР за кожною з територіальних одиниць, на якій здійснюють ліцензовану діяльність з передачі та розподілу електричної енергії, ведуть перелік об'єктів електроенергетики, на основі якого створюють геодезичну інформаційно-технічну систему об'єктів електроенергетики.

До переліку об'єктів електроенергетики вносять, у тому числі, дані, які підлягають оприлюдненню на веб-сайті ОСР в мережі Інтернет.

Геодезична інформаційно-технічна система об'єктів електроенергетики створюється з використанням сучасних супутникових радіонавігаційних систем, комп'ютерних технологій та традиційних геодезичних методів.

Програмне забезпечення геодезичної інформаційно-технічної системи має реалізовувати функцію формування на заданий момент часу технологічної карти об'єкта електроенергетики, у якій, у тому числі, відображається інформація, яка підлягає оприлюдненню на веб-сайті ОСР в мережі Інтернет.

Для трансформаторних підстанцій зазначаються кількість трансформаторів, їх тип та номінальна потужність. Для ліній електропередачі на технологічній карті зазначаються рівень напруги, протяжність лінії, нумерація опор, переріз провідників.

За рішенням ОСР технологічна карта може відображати іншу технічну інформацію, що необхідна для оперативного управління роботою електричних мереж.

4.10.2. Кожний об'єкт електроенергетики, що кодифікований та внесений до переліку об'єктів електроенергетики, ОСР з відповідною прив'язкою до місцевості вносить у геодезичну інформаційно-технічну систему об'єктів електроенергетики на території здійснення ліцензованої діяльності.

До геодезичної інформаційно-технічної системи об'єктів електроенергетики вноситься також технічна інформація (топология мереж, межі охоронних зон, технічна характеристика об'єктів), необхідна для управління експлуатацією та розвитком електричних мереж та ідентифікації типу приєднання (стандартне/нестандартне).

4.10.3. Геодезична інформаційно-технічна система об'єктів електроенергетики забезпечує метрологічну та топологічну коректність інформації про об'єкти електроенергетики.

У разі зміни просторових чи технічних параметрів об'єкта електроенергетики ці зміни вносяться до геодезичної інформаційно-технічної системи об'єктів електроенергетики впродовж 10 робочих днів після настання таких змін.

База даних геодезичної інформаційно-технічної системи об'єктів електроенергетики повинна мати захист від несанкціонованого доступу з метою зміни інформації та доступу до інформації, яка не підлягає оприлюдненню.

Державний нагляд за електричними установками і мережами ОСР та контроль за достовірністю технічних даних, занесених до геодезичних інформаційно-технічних систем ОСР, здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики.

4.10.4. Кожному об'єкту електроенергетики незалежно від форми власності присвоюється унікальний цифровий код.

4.10.5. ОСР за кожною трансформаторною підстанцією на території здійснення

ліцензованої діяльності з розподілу електричної енергії закріплює унікальний цифровий код за такою формою

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

де значення в полях коду:

1-6 - географічна широта місця розташування центру майданчика, на якому змонтована підстанція (1-2 - градуси, 3-4 - мінути, 5-8 - секунди з точністю до сотих);

9-16 - географічна довгота місця розташування центру майданчика, на якому змонтована підстанція (9-10 - градуси, 11-12 - мінути, 13-16 - секунди з точністю до сотих).

4.10.6. ОСР за кожною лінією електропередачі на території здійснення ліцензованої діяльності з розподілу електричної енергії закріплює унікальний цифровий код за такою формою

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	

де значення в полях коду:

1-16 - географічні координати північного кінця лінії (початку) відпайки або трансформаторної підстанції згідно з кодифікацією підстанцій:

1-6 - географічна широта місця розташування початку лінії (1-2 - градуси, 3-4 - мінути, 5-8 - секунди з точністю до сотих);

9-16 - географічна довгота місця розташування початку лінії (9-10 - градуси, 11-12 - мінути, 13-16 - секунди з точністю до сотих);

17-32 - географічні координати південного кінця лінії (закінчення):

17-24 - географічна широта місця розташування південного кінця лінії (17-18 - градуси, 19-20 - мінути, 21-24 - секунди з точністю до сотих);

25-32 - географічна довгота місця розташування південного кінця лінії (25-26 - градуси, 27-28 - мінути, 29-32 - секунди з точністю до сотих);

33 - кількість ліній електропередачі, які проходять в одній трасі.

Якщо географічні координати початку та кінця лінії мають однакову географічну широту, значення вказуються із заходу на схід.

V. Експлуатація системи розподілу та електроустановок, приєднаних

до неї

5.1. Загальні положення

5.1.1. ОСР забезпечує безпечну, надійну та ефективну експлуатацію системи розподілу електричної енергії відповідно до вимог цього Кодексу, нормативно-технічних документів та вимог технічної документації заводів-виробників електротехнічного обладнання електроустановок системи розподілу.

Користувачі, електроустановки яких приєднані до системи розподілу, забезпечують експлуатацію цих електроустановок відповідно до вимог цього Кодексу, нормативно-технічних документів та вимог технічної документації заводів-виробників їх електроустановок.

Межа експлуатаційної відповідальності між ОСР та Користувачем визначається межею балансової належності (за правом власності ОСР та Користувача на окремі елементи системи розподілу).

Межа експлуатаційної відповідальності між ОСР та суміжними ОСР визначається межею балансової належності на окремі елементи системи розподілу.

Межа експлуатаційної відповідальності, що не збігається з межею балансової належності, може бути визначена сторонами на договірних засадах за згодою сторін. За відсутності такої згоди межа експлуатаційної відповідальності збігається з межею балансової належності.

5.1.2. Цей розділ поширюється на:

- 1) ОСР;
- 2) Користувачів - основних споживачів та ОМСР;

3) Користувачів, електроустановки яких приєднані до системи розподілу та призначені для виробництва електричної енергії (крім приватних домогосподарств з потужністю виробництва до 30 кВт (включно)).

5.2. Принципи організації системи експлуатації

5.2.1. З метою безпечного та ефективного використання системи розподілу та електроустановок, приєднаних до неї, виконання завдань експлуатації та дотримання визначених умов експлуатації, а також з метою забезпечення технічної експлуатації, у тому числі необхідного технічного обслуговування та ремонту, ОСР та Користувачі створюють та застосовують відповідні системи експлуатації.

5.2.2. Система експлуатації передбачає сукупність об'єктів, засобів та заходів експлуатації, відповідальних виконавців (структурних підрозділів, персоналу) та документації, що регламентує підпорядкованість, розподіл обов'язків, правила та організацію їх взаємодії, контроль та нагляд за експлуатацією, необхідні та достатні для виконання завдань експлуатації.

Підпорядкованість (адміністративна та функціональна) структурних підрозділів (цехів, служб, лабораторій тощо) та персоналу, що забезпечують функціонування системи експлуатації, визначається керівником суб'єкта господарювання та закріплюється організаційною структурою.

Управління складовими системи експлуатації об'єктів електроенергетики, зокрема диспетчерське (оперативно-технологічне) управління, технічне обслуговування та ремонт, забезпечення безпеки експлуатації електроустановок, організація та контроль за експлуатацією, контроль за виконанням вимог нормативно-технічних документів, покладається на керівника з технічних питань суб'єкта господарювання.

Щодо кожної електроустановки відповідними розпорядчими документами призначаються особи, що відповідають за її належний стан та безпечну експлуатацію (відповідальні особи).

Відповідальні особи повинні забезпечувати експлуатацію електроустановок згідно з вимогами цього Кодексу, відповідних нормативно-технічних документів та внутрішніх інструкцій.

5.2.3. Електротехнічне обладнання електроустановок, прийняте в експлуатацію, має перебувати в одному з оперативних станів: у роботі, у ремонті, у резерві або у стані консервації.

5.2.4. Обсяги, способи та періодичність проведення технічного обслуговування визначаються на підставі нормативно-технічної документації, інструкцій заводів-виробників або за технічним станом обладнання та затверджуються технічним керівником суб'єкта господарювання.

5.2.5. Ремонт електроустановок об'єктів електроенергетики включає комплекс робіт, спрямованих на підтримання або відновлення початкових експлуатаційних характеристик або їх складових.

Кожний суб'єкт господарювання, що експлуатує електроустановки об'єктів електроенергетики, організовує функціонування таких систем ремонтів:

1) планово-попереджувальна (з фіксованою періодичністю відповідно до вимог нормативних документів);

2) планово-діагностична (за технічним станом виходячи з результатів технічного діагностування);

3) планово-заводська (відповідно до вимог технічної документації заводів-виробників обладнання).

5.2.6. Періодичність та обсяги ремонтів електроустановок об'єктів електроенергетики визначаються відповідно до тієї системи ремонтів, до якої вони віднесені рішенням технічного керівника суб'єкта господарювання.

5.2.7. Технічним керівником суб'єкта господарювання, в експлуатації якого знаходяться електроустановки об'єктів електроенергетики, затверджуються річні та багаторічні плани ремонтів.

5.2.8. Тривалість запланованих ремонтів визначається з урахуванням оптимізації витрат на їх проведення та можливих економічних наслідків від простою обладнання в ремонті, а в умовах обмежених можливостей щодо виведення цього обладнання в ремонт - з урахуванням вимог цього Кодексу в частині оперативного планування.

5.2.9. Порядок організації технічного обслуговування та ремонту, порядок підготовки та виведення обладнання в ремонт, технологія ремонтних робіт, а також приймання та оцінка стану відремонтованих електроустановок об'єктів електроенергетики мають відповідати вимогам нормативно-технічних документів.

5.2.10. ОСР та Користувачі забезпечують маркування/позначення основного та допоміжного устаткування своїх електроустановок згідно з проектом та з дотриманням вимог нормативно-технічних документів.

5.2.11. Маркування/позначення устаткування електроустановок на межі балансової належності має бути узгоджене між власниками електроустановок (між ОСР та Користувачем, між суміжними ОСР) та відповідно відображене на оперативних схемах. За відсутності згоди між ОСР та Користувачем щодо маркування/позначення устаткувань електроустановок на межі

їх балансової належності ОСР має обґрунтоване право визначити маркування/позначення, яке буде застосовуватися для таких устаткувань електроустановок.

5.2.12. Узгодження маркування/позначення устаткування нової електроустановки з відповідним внесенням змін до оперативних схем має бути здійснене за 14 днів до моменту введення її в експлуатацію.

5.2.13. Узгодження зміни маркування/позначення устаткування існуючої електроустановки з відповідним внесенням змін до оперативних схем має бути здійснене протягом 14 днів з моменту ініціювання такої зміни маркування/позначення.

5.2.14. ОСР та Користувачі забезпечують ведення та своєчасне коригування експлуатаційної документації згідно з вимогами Правил технічної експлуатації електричних станцій та мереж, Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів та відповідними інструкціями.

5.3. Організація моніторингу, контролю та нагляду за експлуатацією

5.3.1. Суб'єкти господарювання, які здійснюють експлуатацію електроустановок об'єктів електроенергетики, мають забезпечити контроль та нагляд за експлуатацією, які, зокрема, передбачають:

1) технічний нагляд за станом об'єктів;

2) організацію та облік виконання заходів, які забезпечують технічну та екологічну безпеку, економічну роботу обладнання, а також підтримання належних показників надійності його роботи;

3) розслідування та облік технологічних порушень у роботі обладнання;

4) контроль за дотриманням вимог нормативно-технічних документів з експлуатації електроустановок;

5) контроль за дотриманням параметрів, визначених технічними умовами на приєднання електроустановок Користувача до системи розподілу.

5.3.2. Технічна експлуатація об'єктів електроенергетики підлягає державному нагляду (контролю) у порядку, визначеному законодавством України.

5.3.3. Користувачі та ОСР зобов'язані виконувати приписи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, у разі виявлення незадовільного технічного стану електроустановок Користувачів та/або елементів системи розподілу, який загрожує аварією, пожежею та створює загрозу життю обслуговуючого персоналу, населенню та навколишньому середовищу, а також у разі невиконання вимог щодо усунення недоліків в електроустановках.

5.3.4. Моніторинг ОСР (система безперервних спостережень та комплекс робіт з контролю) за дотриманням стандартів операційної безпеки функціонування ОЕС України, якістю та рівнем технічного обслуговування електроустановок здійснюється відповідно до вимог цього Кодексу.

5.3.5. З метою безпечної, надійної та ефективної експлуатації системи розподілу ОСР має право здійснювати тестування (випробування, вимірювання) стосовно якості електричної енергії в точках приєднання Користувачів до системи розподілу.

Підставами для тестування (випробування) стосовно якості електричної енергії є:

дані, отримані від системи моніторингу;

скарги споживачів, приєднаних до системи розподілу (у тому числі мережі спільного

використання).

5.3.6. У разі виявлення за даними моніторингу або тестування (вимірювання) відхилення параметрів, визначених технічними умовами на приєднання до системи розподілу, або непроєктних режимів роботи обладнання Користувача, що призвели до погіршення якості електричної енергії, ОСР має повідомити Користувача та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики.

5.3.7. Користувач, технічні параметри роботи електроустановок якого не відповідають визначеним у технічних умовах на приєднання до системи розподілу, зобов'язаний у дводенний строк (в окремих випадках у строк, визначений центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики) усунути причини, що призвели до погіршення якості електричної енергії.

5.3.8. Якщо Користувач в установлений строк не усунув причини, що призвели до погіршення якості електричної енергії, ОСР звертається до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, щодо заборони експлуатації електроустановки Користувача. У разі прийняття центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, рішення щодо заборони експлуатації електроустановки Користувача ОСР має виконати заходи щодо відключення (або від'єднання) електроустановок такого Користувача від системи розподілу.

5.3.9. Під час проведення робіт з технічного обслуговування, ремонтних робіт, випробувань на об'єктах електроенергетики в системі розподілу на межі балансової належності електроустановок ОСР та Користувачі повинні забезпечувати узгодження заходів з техніки безпеки, у тому числі узгодження режимів роботи задіяного обладнання електроустановок, узгодження заходів із заземлення електроустановок, перемикання в електроустановках тощо.

5.3.10. Узгодження заходів з технічного обслуговування передбачає чіткий розподіл функціональних обов'язків та відповідальності між працівниками ОСР та Користувача, у тому числі між безпосередніми виконавцями робіт з технічного обслуговування, ремонтних робіт, випробувань на об'єктах електроенергетики в системі розподілу на межі експлуатаційної належності електроустановок.

Між ОСР та Користувачем має бути узгоджений графік виконання заходів з технічного обслуговування та порядок здійснення оперативних дій на відповідних об'єктах електроенергетики в системі розподілу на межі експлуатаційної належності електроустановок.

5.3.11. ОСР та Користувач на постійній основі забезпечують належний інформаційний обмін між визначеними відповідальними особами щодо питань координації заходів та дій з техніки безпеки.

5.3.12. Відповідальні особи ОСР та Користувача забезпечують ведення відповідної документації для фіксації запланованих та фактично виконаних попереджувальних заходів з техніки безпеки на місці виконання робіт з технічного обслуговування, ремонтних робіт, випробувань на межі експлуатаційної належності електроустановок ОСР та Користувача із зазначенням відповідних часових меж. За необхідності відповідальні особи ОСР та Користувача можуть обмінюватися копіями відповідних задокументованих записів.

ОСР та Користувач повинні зберігати зазначену в цьому пункті документацію протягом року.

5.4. Проведення випробувань у системі розподілу

5.4.1. Випробування виконуються у разі:

- 1) введення в дію новозбудованих, реконструйованих, технічно переоснащених або капітально відремонтованих об'єктів з виробництва, розподілу та/або споживання (потужністю понад 1 МВт) електричної енергії;
- 2) проведення моніторингу ОСР (регулярного та/або періодичного) роботи системи розподілу;
- 3) проведення розслідування технологічних порушень;
- 4) необхідності оцінки ОСР впливу змін схеми електромереж, режиму роботи обладнання системи розподілу та перетоків потужностей, який не може бути оцінений розрахунковим шляхом;
- 5) підготовки та прийняття рішень стосовно оптимізації схем та режимів роботи електроустановок об'єктів електроенергетики.

5.4.2. Випробування можуть виконуватися з ініціативи ОСР, суміжних ОСР та/або Користувачів, а також ОСП.

Залежно від ініціатора випробування можуть проводитися одноосібно Користувачем або ОСР або спільно Користувачем та ОСР, ОСР та суміжним ОСР.

Проведення випробувань може здійснюватися за рахунок ініціатора(ів), якщо інше не передбачено в договорі або нормативно-правових актах.

5.4.3. Випробування проводять у такому порядку:

- 1) прийняття рішення керівником суб'єкта господарювання, що володіє або експлуатує об'єкт електроенергетики, за власною ініціативою чи на обґрунтовану вимогу ОСР щодо визначення об'єкта та мети, з якою проводять випробування;
- 2) призначення керівника, відповідального за проведення випробувань;
- 3) визначення посадових осіб та/або організацій, відповідальних за технологічну та оперативну частини випробувань;
- 4) розробка, погодження та затвердження програми випробувань;
- 5) призначення терміну початку та завершення виконання програми випробувань;
- 6) виконання заходів підготовчого етапу робіт;
- 7) виконання програми випробувань;
- 8) обробка даних випробувань та підготовка звітів та висновків.

5.4.4. Програма випробувань розробляється з урахуванням вимог нормативно-технічних документів, вимог ОСР/ОСП, технічної документації заводів-виробників, має визначати організаційно-технічні заходи та, зокрема, включати:

- 1) визначення об'єкта та мети випробувань;
- 2) перелік посадових осіб та/або організацій, відповідальних за забезпечення та проведення технологічної і оперативної частини випробувань за кожним етапом;
- 3) опис стану обладнання, на якому планується проведення випробувань;
- 4) первинну схему об'єкта електроенергетики та прилеглої мережі, а також вимоги до діючого обладнання;
- 5) опис системних та/або технологічних обмежень, пов'язаних із виконанням програми;

- 6) обсяг підготовчих робіт, що передують випробуванню;
- 7) заходи щодо забезпечення виконання вимог правил безпечної експлуатації при проведенні випробувань;
- 8) назву, послідовність виконання та загальну тривалість кожного етапу випробувань (за потреби);
- 9) режими роботи випробовуваного та суміжного з ним обладнання системи розподілу на кожному етапі випробування, припустимі відхилення величин параметрів, визначених у процесі випробувань, та їх граничні значення;
- 10) перелік, послідовність та виконавців технологічних операцій у первинній схемі, у пристроях релейного захисту та протиаварійної автоматики;
- 11) режими роботи обладнання, стан первинної схеми та релейного захисту після закінчення випробувань;
- 12) дії персоналу у випадках настання позаштатних ситуацій;
- 13) повноваження відповідальних осіб щодо припинення або перенесення випробування чи його окремих етапів;
- 14) необхідні схеми, креслення тощо.

5.4.5. Під час розробки/погодження програми випробувань ОСР за результатами проведеного ним аналізу повинен підтвердити, що підготовчі роботи, які передують запланованому випробуванню, та проведення безпосередньо випробування не ставлять під загрозу безпеку постачання електричної енергії та цілісність електроустановок Користувачів.

5.4.6. Під час аналізу можливості та підготовки до проведення системних випробувань (випробування, які значно впливають на роботу системи розподілу та електроустановки Користувачів та/або передбачають зміни технологічних режимів або схем системи передачі/розподілу та/або Користувачів, та/або спричиняють відхилення значень напруги/частоти понад 5 %) ОСР повинен здійснити оцінку потенційних економічних та операційних ризиків, пов'язаних із проведенням таких системних випробувань. При цьому ОСР повинен урахувати вплив проведення системних випробувань на Користувачів, у тому числі виробників електричної енергії, що беруть участь на балансуєчому ринку та/або ринку допоміжних послуг (якщо електроустановки таких виробників приєднані до відповідної системи розподілу).

5.4.7. Якщо ініціатором системного випробування не є ОСР, то ініціатор має надіслати ОСР письмовий запит на проведення системного випробування щонайменше за 6 календарних місяців з відповідним обґрунтуванням запиту щодо підстав (причин) необхідності проведення системного випробування.

Упродовж 1 місяця після отримання запиту ОСР повідомляє ініціатора системного випробування про результати здійснення оцінки можливості проведення системного випробування.

5.4.8. Для проведення системного випробування ОСР (або ініціатор випробування спільно з ОСР) формує контрольну групу для участі у проведенні системного випробування, яка повинна складатися з представників ОСР, ОСП, суміжного ОСР (за необхідності) та Користувачів, на електроустановки яких впливатиме проведення системного випробування.

Контрольна група має право брати участь у розробці програми системного випробування.

5.4.9. Програма системних випробувань має бути заздалегідь (щонайменше за 3 календарні

місяці) погоджена з ОСР (якщо ініціатором системного випробування не є ОСР), з ОСП, суміжними ОСР та Користувачами, на електроустановки яких впливатиме проведення системного випробування.

5.4.10. Якщо виконавцем системного випробування є Користувач, ОСР повинен здійснювати загальну координацію проведення такого випробування.

5.4.11. У разі відсутності згоди щодо погодження програми випробувань будь-якою стороною інша сторона може звернутися до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, для розгляду спору в межах його компетенції.

5.4.12. Процедура погодження, затвердження програми випробувань та порядок проведення випробувань регламентуються відповідними нормативно-технічними документами.

5.4.13. Технічний звіт про результати проведених випробувань має містити:

- 1) мету та завдання випробувань;
- 2) дані про виконану підготовку, умови проведення випробувань згідно з обраним методом виконання випробувань;
- 3) інформацію про засоби вимірювань, реєстрації подій та технологічних процесів, що застосовувалися;
- 4) хронологічний опис дій на об'єкті випробувань, режимів роботи обладнання на окремих етапах виконання програми випробувань;
- 5) результати вимірювань, отриманих за кожним етапом випробування, у тому числі даних приладів вимірювання технологічних процесів та фіксації подій;
- 6) результати випробувань за кожним етапом у вигляді таблиць, графіків, діаграм тощо;
- 7) висновки та рекомендації, що ґрунтуються на отриманих результатах.

5.4.14. Технічний звіт про результати проведених випробувань затверджується керівником кожного суб'єкта господарювання, у власності або користуванні якого знаходиться кожен з об'єктів електроенергетики, випробування яких здійснюється.

5.4.15. Копія технічного звіту має бути надіслана усім учасникам випробування, у тому числі ОСР.

5.4.16. Користувач на свій запит має право отримати від ОСР технічну інформацію щодо методів (способів) проведених випробувань та обґрунтовано вимагати застосування ОСР іншого можливого методу (способу).

5.5. Організація розслідувань та обліку технологічних порушень

5.5.1. Розслідуванню та/або обліку підлягають такі технологічні порушення у роботі об'єктів електроенергетики системи розподілу:

- 1) пошкодження електроустановок під час експлуатації;
- 2) недопустиме відхилення параметрів роботи електроустановок та погіршення технічного стану електроустановок, що призвело до виведення їх з ладу або втрати працездатності;
- 3) незапланована перерва електропостачання споживачів з технологічних причин;
- 4) помилкові або несанкціоновані відключення електроустановок;
- 5) порушення працездатності каналів та засобів диспетчерського управління, що призвело

до втрати зв'язку диспетчера з керованим енергооб'єктом тривалістю понад 1 годину.

5.5.2. Технологічні порушення розслідуються, класифікуються, оформлюються та обліковуються згідно з вимогами відповідних нормативно-технічних документів.

5.5.3. Факт технологічного порушення має бути зафіксований, а інформація про його виникнення передана відповідним органам адміністративного та оперативного-технологічного управління відповідно до вимог нормативних документів.

В організації фіксації (виявлення) технологічних порушень суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів електроенергетики, має впроваджувати та розвивати автоматичні системи реєстрації аварійних подій та відхилень параметрів роботи електроустановок.

5.5.4. ОСР має оприлюднювати інформацію щодо технологічних порушень на об'єктах системи розподілу за визначеними критеріями.

Критерії технологічних порушень, щодо яких має оприлюднюватися інформація, ураховують кількість відключених Користувачів, тривалість знеструмлення та важкість наслідків цих порушень.

Зазначені критерії встановлюються Регулятором.

5.5.5. За результатами розслідування та обліку технологічних порушень на підставі аналізу причин та передумов виникнення та розвитку технологічних порушень, оцінювання їх економічних наслідків розробляються заходи, спрямовані на:

- 1) виявлення елементів електроустановок, що знижують надійність їх експлуатації;
- 2) виявлення неефективних систем та методів управління технологічними процесами, які потребують удосконалення;
- 3) удосконалення технічного обслуговування та ремонтів електроустановок;
- 4) забезпечення належної якості електропостачання, надійної роботи електроустановок шляхом будівництва, реконструкції або технічного переоснащення електроустановок;
- 5) удосконалення чинних та підготовку нових нормативних документів.

5.6. Виведення електроустановок (елементів системи розподілу) з експлуатації

5.6.1. Виведення з роботи електроустановок ОСР здійснюється для їх ремонту, резерву, реконструкції, модернізації, технічного переоснащення, консервації або зняття з експлуатації.

5.6.2. Виведення з роботи електроустановок ОСР здійснюється на підставі затверджених річних та місячних планів-графіків відповідно до вимог Кодексу системи передачі.

Річні плани-графіки виведення з роботи електроустановок, що перебувають в оперативному управлінні або віданні ОСП, мають ним погоджуватися.

Річні плани-графіки виведення з роботи електроустановок, що перебувають в оперативному віданні інших ОСР або Користувачів, мають ними погоджуватися відповідно до їх оперативного підпорядкування.

Місячні плани-графіки складаються на підставі річних планів-графіків.

5.6.3. Розробка та узгодження річних планів-графіків виведення з роботи електроустановок передбачає:

- 1) надання ОСР обґрунтованих та взаємоузгоджених суміжними ОСР пропозицій до

річного плану-графіка виведення з роботи їх електроустановок, зокрема такого, що впливає на режими або обмеження потужності генеруючих електроустановок;

2) надання ОСР обґрунтованих пропозицій до річного плану-графіка виведення з роботи їх електроустановок.

5.6.4. У разі непогодження графіка виведення з роботи електроустановок ОСР Користувачем, який приєднаний до його мереж, ОСР приймає рішення щодо виведення електроустановок з роботи виходячи з умов надійності та безпеки експлуатації власних електричних мереж та інформує про це Користувача.

У разі письмового запиту Користувача стосовно цього питання ОСР надає обґрунтування щодо прийняття такого рішення.

5.6.5. Якщо не було отримано погодження суміжного ОСР на виведення електроустановок з роботи при затвердженні річного плану-графіка, сторони мають вирішити спірні питання у процесі розгляду оперативної заявки щодо таких електроустановок.

При розгляді такої заявки сторони мають вирішити питання щодо виведення електроустановок відповідно до їх рівня в системі централізованого диспетчерського управління або залучити до прийняття рішення оператора вищого рівня.

5.6.6. ОСР не пізніше ніж за 10 днів до початку планового року мають сповістити Користувачів про строки та тривалість виведення електроустановок з роботи, що впливає на режим роботи або надійність енергозабезпечення цих Користувачів, відповідно до затверджених ОСР річних планів-графіків.

Порядок, остаточні терміни та тривалість виведення електроустановок з роботи визначаються заявками на виведення електроустановок згідно з главою 7.4 розділу VII цього Кодексу.

5.7. Права, обов'язки та відповідальність ОСР та Користувачів щодо технічної експлуатації

5.7.1. Права та обов'язки ОСР та Користувачів щодо технічної експлуатації системи розподілу та електроустановок, що приєднані до системи розподілу, регулюються цим Кодексом, іншими нормативно-технічними документами та/або договорами, укладеними між власниками або Користувачами електроустановок об'єктів електроенергетики.

5.7.2. ОСР та Користувачі мають право у встановленому законодавством України порядку звертатися до Регулятора та/або центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, у межах їх компетенції щодо вирішення спірних питань, у тому числі пов'язаних з технологічними порушеннями в електроустановках або неналежною експлуатацією електроустановок.

5.7.3. ОСР та Користувачі мають право брати участь у розслідуванні технологічних порушень на будь-якій електроустановці об'єкта електроенергетики системи розподілу, якщо це технологічне порушення призвело до економічних втрат або невиконання договірних зобов'язань ОСР та/або Користувача, у тому числі перед третьою стороною.

5.7.4. Технічний керівник суб'єкта господарювання, у власності або користуванні якого перебувають об'єкти електроенергетики, на яких зафіксовані технологічні порушення та проводиться їх розслідування, може включити представників ОСР та/або Користувачів, які зазнали впливу внаслідок технологічного порушення, на їх вимогу до складу комісії з розслідування технологічних порушень згідно з чинними нормативними документами.

5.7.5. Відповідальними за експлуатацію об'єктів електроенергетики є керівники суб'єктів

господарювання, у власності або користуванні/управлінні яких перебувають ці об'єкти.

5.7.6. Відповідальним за шкоду, завдану внаслідок неналежної експлуатації та/або неналежного технічного стану об'єктів електроенергетики, є суб'єкт господарювання, у власності або користуванні/управлінні якого перебувають ці об'єкти.

5.8. Вимоги щодо підготовки експлуатаційного та оперативного персоналу об'єктів електроенергетики

5.8.1. Усі об'єкти електроенергетики незалежно від їх відомчої належності та форм власності мають бути укомплектовані персоналом належної кваліфікації та у кількості, що забезпечує надійну експлуатацію цього об'єкта.

5.8.2. Підготовка експлуатаційного та оперативного персоналу включає безперервний процес відбору, підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації, контролю знань працівників та їх атестації.

5.8.3. Управління персоналом повинно бути багаторівневим, мати системний характер та проводитися з метою формування і забезпечення високого рівня професійної компетентності, культури безпеки, працездатності та мотивації щодо виконання своїх професійних обов'язків.

5.8.4. Професійне навчання працівників на виробництві з метою підготовки персоналу для роботи на певній посаді та робочому місці має враховувати:

1) вимоги до професій, передбачених довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників, який затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики в електроенергетичному комплексі;

2) існуючий рівень кваліфікації та досвід роботи працівників.

5.8.5. Керівники підприємств, що експлуатують об'єкти електроенергетики, зобов'язані організувати роботу підлеглого персоналу щодо професійного навчання працівників на виробництві відповідно до вимог чинного законодавства України та галузевих нормативних документів.

5.8.6. Перевірку знань працівників проводять комісії, які створюються наказом керівника підприємства або розпорядчим документом відповідного органу центральної виконавчої влади.

5.8.7. Допускати до роботи працівників електроенергетики, які не пройшли відповідної підготовки (навчання, інструктаж, перевірка знань), забороняється.

5.8.8. Роботу з персоналом необхідно організувати та проводити за затвердженими технічним керівником енергооб'єкта або керівником відповідного структурного підрозділу планами.

5.8.9. Відповідальність посадових осіб за роботу з персоналом визначається законодавством України, статутом підприємства, посадовими інструкціями та/або іншими розпорядчими документами, що встановлюють права та обов'язки цих посадових осіб.

5.8.10. ОСР зобов'язаний забезпечувати комплектування робочих місць, що відносяться до його рівня диспетчерського управління ОЕС України, працівниками, які мають необхідний рівень кваліфікації, профільну професійну освіту та відповідний стаж роботи за спеціальністю.

5.8.11. ОСР визначає перелік посад працівників його рівня диспетчерського управління ОЕС України, щодо яких ним погоджуються програми підготовки до самостійної роботи, та бере участь у перевірці знань Правил технічної експлуатації електричних станцій та мереж цих працівників у складі комісій, створених відповідно до положень цього Кодексу.

VI. Вимірювання параметрів електричної енергії

6.1. Загальні положення

6.1.1. Цей розділ визначає основні принципи та технічні вимоги щодо проведення вимірювань параметрів електричної енергії в системі розподілу та в точках приєднання електроустановок Користувачів.

6.1.2. Вимірювання параметрів електричної енергії здійснюється з метою:

- 1) оптимізації схем системи розподілу та управління режимами роботи обладнання;
- 2) оцінки технічного стану електроустановок;
- 3) планування розвитку системи розподілу;
- 4) оцінки впливу електроустановок Користувачів на величини відхилення параметрів електричної енергії в точках приєднання відносно нормального рівня, визначеного ОСР;
- 5) оцінки впливу електроустановок системи розподілу на величини відхилення параметрів електричної енергії на межі між електричними мережами ОСП та ОСР відносно нормального рівня, визначеного ОСП;
- 6) визначення та фіксації параметрів надійності постачання електричної енергії;
- 7) моніторингу та аналізу технічного стану мереж;
- 8) контролю режимів та параметрів роботи системи розподілу та електроустановок, приєднаних до системи розподілу, зокрема щодо дотримання вимог цього Кодексу;
- 9) перевірки параметрів якості електроенергії за зверненням/скаргою споживача.

6.1.3. Для виконання зазначених завдань ОСР (та/або Користувач у випадках, передбачених цим Кодексом) здійснює відповідно до вимог цього розділу:

- 1) вимірювання та моніторинг параметрів якості електричної енергії, що надходить у систему розподілу, та на її виході в точках приєднання Користувачів;
- 2) фіксацію кількості та тривалості перерв в електропостачанні споживачів.

6.1.4. Технічні характеристики приладів та систем вимірювання, збору, моніторингу та передачі інформації про параметри електричної енергії мають забезпечувати:

- 1) за класом точності засобів вимірювальної техніки відповідність вимогам цього Кодексу;
- 2) можливість безпосереднього вимірювання відповідного параметру;
- 3) необхідну дискретність у часі вимірів, достовірність даних та їх збереження;
- 4) передачу даних на визначені системою моніторингу рівні від приладів виміру;
- 5) цілісність та незмінність даних при їх передачі.

6.1.5. Організація вимірювання (фіксації) параметрів електричної енергії в системі розподілу передбачає:

- 1) зобов'язання ОСР організувати вимірювання (фіксацію) параметрів електричної енергії;
- 2) зобов'язання Користувачів у випадках, визначених цим Кодексом, здійснювати вимірювання (фіксацію) параметрів електричної енергії та передачу цих даних ОСР;
- 3) зобов'язання ОСР надавати ОСП визначений ним відповідно до вимог Кодексу системи

передачі обсяг даних стосовно параметрів електричної енергії;

4) право ОСР отримувати від ОСП дані стосовно параметрів електричної енергії на межі між системою передачі та системою розподілу;

5) зобов'язання ОСР організувати перевірку параметрів якості електроенергії за зверненням/скаргою споживача.

6.1.6. Дані вимірювання/фіксації, отримані у процесі вимірювання стаціонарними приладами, переносними приладами під час періодичних, контрольних вимірів, мають оброблятися, зберігатися ОСР протягом 3 років. Форма збереження має відповідати вимогам щодо можливості вибіркового імпорту даних у процесі звітності перед Регулятором та у разі врегулювання скарг, претензій Користувачів, приєднаних до електричних мереж ОСР.

6.2. Фіксація параметрів якості електричної енергії (вимірювання з метою визначення якісних показників електричної енергії)

6.2.1. Вимірювання параметрів якості електричної енергії здійснюється відповідно до ДСТУ ІЕС 61000-4-30:2010. «Електромагнітна сумісність. Частина 4-30. Методи випробування та вимірювання. Вимірювання показників якості електричної енергії».

6.2.2. Вимірювання параметрів якості електричної енергії на електроустановках високої та середньої напруги проводиться з використанням характеристики процесу вимірювання класу А відповідно до ДСТУ ІЕС 61000-4-30:2010.

6.2.3. Вимірювання параметрів якості електричної енергії на електроустановках низької напруги та для пошуку технологічних порушень у мережі може проводитись з використанням характеристики процесу вимірювання класу S відповідно до ІЕС 61000-4-30:2010.

6.2.4. Вимоги до параметрів якості електричної енергії визначені у розділі XI цього Кодексу.

6.3. Моніторинг якості електричної енергії в системі розподілу

6.3.1. ОСР проводять моніторинг якості електричної енергії в системі розподілу з дотриманням вимог цього Кодексу, зокрема щодо вимірювання таких параметрів: частоти, напруги, небалансу напруги, напруги гармонік, флікерів, а також фіксації провалів напруги та перенапруги.

6.3.2. Система моніторингу має бути побудована на основі даних, отриманих на регулярній (за допомогою стаціонарних засобів) або вибірковій (за допомогою переносних засобів) основі, а також даних, отриманих на регулярній або вибірковій основі від Користувачів, приєднаних до системи розподілу.

6.3.3. При виборі точок вимірювання параметрів якості електричної енергії ОСР враховують:

1) збалансованість розподілу місць встановлення вимірювальних засобів для проведення моніторингу якості електричної енергії (географічну та кількісну) на території ліцензованої діяльності;

2) пріоритетність встановлення вимірювальних засобів у районах, де існує висока концентрація чутливого до змін якості електричної енергії устаткування споживачів, або в місцях з ймовірними проблемами з якістю електричної енергії.

6.3.4. ОСР здійснюють вибір точок вимірювання параметрів якості електричної енергії для забезпечення вимірювання:

- 1) не рідше одного разу на рік - на шинах середньої напруги кожної підстанції ВН/СН;
- 2) не рідше одного разу на 4 роки - на шинах середньої напруги кожної підстанції СН/СН;
- 3) щороку - не менше ніж на 1 % точок приєднання споживачів середньої напруги;
- 4) щороку - не менше ніж на 0,5 % підстанцій СН/НН на одній із шин низької напруги.

Період часу, протягом якого здійснюється вимірювання якості електричної енергії (у випадку встановлення переносного засобу), має становити не менше одного тижня.

6.3.5. ОСР з урахуванням вимог, зазначених у пунктах 6.3.1-6.3.4 цієї глави, щороку до 01 листопада розробляють та надають Регулятору Програму моніторингу якості електричної енергії в системі розподілу на наступний рік.

6.3.6. Програма моніторингу якості електричної енергії в системі розподілу повинна містити, у тому числі:

кількість задіяних вимірювальних засобів (стаціонарних та портативних), їх назви та клас характеристики процесу вимірювання;

перелік обладнання та точок приєднання, на яких будуть встановлюватись (встановлені) вимірювальні засоби, та період часу, протягом якого буде проводитись вимірювання параметрів якості електричної енергії;

кількість електронних лічильників, що здійснюють вимірювання і запис параметрів відхилення напруги відповідно до вимог пункту 6.5.1 глави 6.5 цього розділу, дані яких будуть використані для моніторингу якості електричної енергії у звітному періоді.

6.3.7. ОСР щороку до 01 березня надають Регулятору та публікують на сайті звіт за результатами проведення моніторингу якості електричної енергії в системі за попередній рік.

6.4. Фіксація параметрів надійності розподілу електричної енергії (технічними засобами)

6.4.1. ОСР здійснює автоматичну реєстрацію перерв в електропостачанні засобами реєстрації аварійних подій, лічильниками та приладами релейного захисту з функцією автоматичної реєстрації параметру, а також пристроями телемеханіки або іншими засобами реєстрації перерв в електропостачанні.

6.4.2. Технічними засобами забезпечується фіксація даних щодо часу та тривалості перерв в електропостачанні (знеструмлення) електроустановок споживачів, що пов'язані з відмовами у роботі системи розподілу та відновленням її роботи, передача даних ОСР.

6.4.3. Технічні засоби реєстрації перерв в електропостачанні за принципами їх розміщення мають забезпечувати отримання (пряме або опосередковане) інформації стосовно часу і тривалості перерв в електропостачанні. Такими засобами обов'язково, але не винятково, оснащуються всі підстанції ВН/СН, СН/СН при їх будівництві та реконструкції.

6.5. Моніторинг якості електричної енергії та реєстрація перерв в електропостачанні за допомогою електронних лічильників у мережах низької напруги

6.5.1. Електронні лічильники, установлені в точках приєднання споживачів низької напруги, можуть використовуватись для моніторингу відхилень напруги та регулярної реєстрації часу та тривалості перерв в електропостачанні (знеструмлення) електроустановок споживачів. Для таких цілей у них ведеться запис:

- 1) у випадках відхилення усередненого значення напруги на 10-хвилинному проміжку часу +10 % або -10 % від стандартної номінальної напруги - середнє значення напруги в цьому

інтервалі та час початку такого відхилення;

2) часу початку та завершення перерв в електропостачанні.

6.5.2. ОСР забезпечує передачу відповідних даних з електронних лічильників, що здійснюють відповідно до вимог пункту 6.5.1 цієї глави вимірювання і запис параметрів відхилення напруги та перерв в електропостачанні, до системи моніторингу якості електричної енергії в системі розподілу.

6.6. Організація системи вимірювання (фіксації) параметрів якості електричної енергії у Користувачів

6.6.1. ОСР з метою перевірки дотримання технічних умов приєднання згідно з цим Кодексом має право здійснювати вимірювання (фіксацію) параметрів якості електричної енергії у Користувачів під час проведення випробувань, визначених розділом V цього Кодексу.

6.6.2. ОСР забезпечує контроль параметрів якості електроенергії за зверненням/скаргою споживача згідно з порядком, визначеним розділом XIII цього Кодексу.

VII. Оперативне планування роботи системи розподілу

7.1. Загальні положення

7.1.1. Цей розділ визначає порядок взаємодії між суміжними ОСР, між ОСР та Користувачами у процесі оперативного планування режимів роботи системи розподілу, а також надання інформації, необхідної для ефективного оперативного планування роботи системи розподілу.

7.1.2. Якщо по тексті розділу не зазначено інше, положення цього розділу поширюються на:

1) ОСР;

2) Користувачів - ОМСР;

3) Користувачів, електроустановки яких приєднані до системи розподілу та призначені для виробництва електричної енергії (1 МВт та більше);

4) Користувачів, електроустановки яких приєднані до системи розподілу та які мають безперервний технологічний процес виробництва або є соціально, екологічно важливими об'єктами та призначені для споживання електричної енергії;

5) Користувачів, електроустановки яких призначені для споживання електричної енергії та приєднані до системи розподілу напругою понад 1 кВ.

7.1.3. ОСР здійснює оперативне планування режимів роботи системи розподілу для забезпечення в кожний момент часу технічної можливості відбору (споживання) електричної енергії із системи розподілу електроустановками Користувачів відповідно до договірної потужності та відпуску електричної енергії в систему розподілу генеруючими установками Користувачів за умови безпечної та надійної роботи мереж системи розподілу.

7.1.4. ОСР здійснює оперативне планування за допомогою:

1) прогнозування споживання (навантаження) та відпуску електричної енергії з/в системи/систему розподілу;

2) планування виведення з роботи обладнання електроустановок Користувачів, які впливають на функціонування системи розподілу, та введення їх у роботу;

3) планування перемикань та/або відключень елементів мереж системи розподілу,

виведення з роботи обладнання електроустановок системи розподілу та введення їх у роботу.

7.2. Горизонт оперативного планування

7.2.1. Оперативне планування роботи системи розподілу здійснюється:

- 1) на 1 рік наперед;
- 2) на місяць наперед;
- 3) на добу наперед;
- 4) у поточній добі.

7.2.2. На відповідний період планування ОСР:

1) розробляє план-графік виведення з роботи обладнання електроустановок системи розподілу та введення їх у роботу з урахуванням відповідних планів-графіків ОСП, суміжних ОСР та Користувачів, а також здійснює його коригування на підставі зміни (оновлення, уточнення) вхідної інформації;

2) готує прогноз споживання (навантаження) і відпуску електричної енергії з/в системи/систему розподілу;

3) визначає основні параметри (навантаження, струми короткого замикання тощо) ліній електропередачі, які за переліком ОСР входять до складу внутрішніх контрольованих перетинів, з урахуванням відсутності виведеного з роботи обладнання;

4) здійснює оцінювання стану системи розподілу стосовно дотримання вимог/стандартів щодо якості електричної енергії та надійності електропостачання;

5) визначає необхідні заходи щодо забезпечення якості електричної енергії та надійності електропостачання споживачам у кожен момент часу відповідного періоду планування.

7.3. Порядок планування виведення з роботи обладнання системи розподілу та Користувачів

7.3.1. Виведення з роботи обладнання системи розподілу здійснюється з метою його ремонту, резерву, реконструкції, технічного переоснащення, консервації або зняття з експлуатації.

7.3.2. Виведення з роботи обладнання системи розподілу та електроустановок Користувачів, які впливають на роботу системи розподілу, здійснюється згідно з річними та місячними планами-графіками, які розробляються ОСР та узгоджуються з Користувачами, суміжними ОСР (у випадку якщо виведення з роботи обладнання системи розподілу впливає на роботу суміжної системи розподілу) та ОСП.

7.3.3. Узгоджені та затверджені плани-графіки є обов'язковими для виконання відповідними ОСР та Користувачами.

7.3.4. Для цілей планування ОСР технічного обслуговування та відключень обладнання та електроустановок, приєднаних до системи розподілу, застосовується чотири типи відключень:

1) планові відключення - здійснені ОСР заплановані згідно з річним планом-графіком виведення обладнання з роботи із попереднім інформуванням Користувачів та суміжних ОСР, на яких дане відключення буде мати вплив, у визначені цим Кодексом строки;

2) незаплановані відключення - здійснені ОСР незаплановані згідно з річним планом-графіком виведення обладнання з роботи, потреба в яких виникає у зв'язку з порушенням параметрів експлуатації обладнання та електроустановок та вимагає невідкладного ремонту, із

наступним інформуванням Користувачів та суміжних ОСР, на яких дане відключення буде мати вплив, у визначені цим Кодексом строки;

3) вимушені відключення - негайне відключення поза контролем ОСР, яке виникає через відмову обладнання, електроустановок або спрацювання системи захисту. Про такі відключення ОСР має невідкладно повідомити Користувачів та суміжних ОСР, на яких дане відключення буде мати вплив, з описом причин збою;

4) відключення, пов'язані з припиненням розподілу електричної енергії, відповідно до пункту 11.5.2 глави 11.5 розділу XI цього Кодексу.

7.3.5. Виведення з роботи обладнання в точках приєднання між системою розподілу та системою передачі здійснюються згідно з вимогами Кодексу системи передачі.

7.3.6. ОСР повинен співпрацювати з ОСП для підтримання належного та безпечного електропостачання, включаючи процедури відновлення нормального режиму роботи системи у разі перерв в електропостачанні. Якщо відключення впливає на обсяг перетоків між системою розподілу та системою передачі, ОСР повинен негайно надавати відповідну інформацію ОСП відповідно до вимог Кодексу системи передачі стосовно надання прогностичних даних щодо споживання та виробництва електричної енергії.

7.3.7. ОСР розробляє річні плани-графіки виведення з роботи обладнання системи розподілу, які мають відповідати річному плану-графіку, затвердженому ОСП, та враховувати плани-графіки виведення з роботи обладнання Користувачів та суміжних ОСР.

7.3.8. Планування виведення з роботи обладнання Користувачів, які мають зобов'язання щодо надання допоміжних послуг перед ОСП та/або є учасниками балансуючого ринку, а також елементів системи розподілу, які забезпечують видачу потужності від/до електроустановок таких Користувачів, здійснюється у порядку, визначеному Кодексом системи передачі, із обов'язковим погодженням ОСП. Порядок розробки ОСР планів-графіків виведення з роботи обладнання передбачає:

1) формування ОСР пропозицій щодо виведення з роботи обладнання системи розподілу з урахуванням планів-графіків виведення з роботи обладнання Користувачів, яке знаходиться в управлінні або віданні ОСП, та обладнання магістральних та міждержавних мереж;

2) надання Користувачами ОСР планів-графіків виведення з роботи обладнання Користувачів;

3) надання ОСР суміжними ОСР обґрунтованих пропозицій до річного плану-графіка виведення з роботи обладнання електроустановок систем розподілу цих ОСР та/або електроустановок, приєднаних до систем розподілу цих ОСР, які матимуть вплив на роботу системи розподілу ОСР;

4) формування проекту плану-графіка виведення з роботи обладнання системи розподілу з урахуванням інформації, зазначеної в підпунктах 1-3 цього пункту;

5) узгодження річного плану-графіка виведення з роботи обладнання системи розподілу з Користувачами, суміжними ОСР, ОСП.

7.3.9. При формуванні проекту річного плану-графіка виведення з роботи обладнання ОСР враховує наданий та затверджений ОСП річний план-графік виведення з роботи обладнання та (у порядку пріоритетності):

1) плани-графіки виведення з роботи обладнання ОСП у точках приєднання до системи розподілу;

2) плани-графіки виведення з роботи обладнання Користувачів, які мають зобов'язання щодо надання допоміжних послуг перед ОСП та/або є учасниками балансуючого ринку;

3) плани-графіки виведення з роботи обладнання Користувачів, електроустановки яких приєднані до системи розподілу та призначені для виробництва електричної енергії з ВДЕ (крім домогосподарств);

4) заплановані режими роботи Користувачів, які мають безперервний технологічний процес виробництва або є соціально, екологічно важливими об'єктами та призначені для споживання електричної енергії;

5) плани-графіки виведення з роботи обладнання суміжних ОСР.

7.3.10. Місячні плани-графіки складаються на підставі річних планів-графіків.

7.3.11. ОСР складає перелік Користувачів, плани-графіки ремонту обладнання яких мають бути погоджені та з якими мають бути погоджені плани-графіки ремонту обладнання системи розподілу. До переліку включаються Користувачі:

1) суб'єкти, які експлуатують генеруючі установки потужністю понад 1 МВт;

2) суб'єкти, які експлуатують електроустановки споживання потужністю понад 1 МВт;

3) основні споживачі (щодо власних електроустановок та електричних мереж);

4) ОМСР щодо власних електроустановок та електричних мереж та щодо електроустановок Користувачів МСР (якщо це може призвести до впливу на параметри роботи системи розподілу).

Перелік Користувачів складається з урахуванням категорійності щодо надійності електропостачання (зокрема збереження в роботі резервного живлення, де передбачено) та впливу роботи Користувача на живлення споживачів та/або відпуск електроенергії генеруючими установками.

Такий перелік має бути погоджений з ОСП (якщо це має вплив на роботу системи передачі або ОЕС України) та доведений до відповідних Користувачів.

7.3.12. При взаємоузгодженні планів-графіків має бути враховано обов'язковість виконання ремонтів обладнання всіма Користувачами у строки, що визначаються відповідно до вимог нормативних актів та/або рекомендацій виробника обладнання з урахуванням вимог розділу V цього Кодексу.

7.3.13. ОСР розробляє форми надання пропозицій щодо виведення обладнання з роботи у процесі складання річних планів-графіків, що мають бути погоджені з Користувачами, які приєднані до його мереж. Форми мають ураховувати збір даних, необхідних для ОСП відповідно до Кодексу системи передачі.

ОСР визначає з дотриманням вимог цього Кодексу графік подання пропозицій щодо виведення обладнання з роботи на наступний рік, розгляду, погодження та затвердження річних планів-графіків, які мають забезпечувати виконання вимог Кодексу системи передачі.

ОСР завчасно оприлюднює на своєму веб-сайті відповідні форми надання пропозицій щодо виведення обладнання з роботи, графік подання цих пропозицій, терміни розгляду, погодження та затвердження річних планів-графіків.

7.3.14. Погодження річних планів-графіків виведення обладнання має бути завершено за 1 календарний місяць до початку планового року.

7.3.15. У разі непогодження Користувачем окремих дат та/або тривалості виведення з

роботи обладнання системи розподілу відповідно до запропонованого плану-графіка Користувач надає ОСР повідомлення із зазначенням підстав своєї незгоди.

Якщо виведення з роботи обладнання системи розподілу суттєво впливає на технологічні процеси діяльності Користувача (недопустима тривалість виведення з роботи обладнання, очікувані збитки Користувача тощо), ОСР може запропонувати альтернативні варіанти.

ОСР може прийняти рішення щодо виведення обладнання з роботи виходячи з умов надійності та безпеки експлуатації власних електричних мереж без згоди Користувача та інформує про це Користувача.

У разі письмового запиту Користувача стосовно цього питання ОСР надає обґрунтування щодо прийняття такого рішення. Користувач має право подати скаргу на відповідні дії ОСР.

ОСР не пізніше ніж за 10 днів до початку планового року мають сповістити Користувачів про строки та тривалість виведення обладнання з роботи, що впливає на режим роботи або надійність енергозабезпечення цих Користувачів, відповідно до затверджених ОСР річних планів-графіків.

7.3.16. Якщо не було отримано погодження суміжного ОСР на виведення обладнання з роботи при затвердженні річного плану-графіка, власники (Користувачі) обладнання мають вирішити спірні питання у процесі розгляду оперативної заявки щодо такого обладнання.

При розгляді такої заявки сторони мають вирішити питання щодо виведення цього обладнання відповідно до їх рівня (підпорядкування) в системі диспетчерського управління або залучити до прийняття рішення ОСП.

7.3.17. Тривалість реконструкції та технічного переоснащення обладнання систем розподілу визначається проектами.

Тривалість ремонтів обладнання для розробки річних планів-графіків визначається:

- 1) проектом;
- 2) вимогами нормативно-технічних документів;
- 3) рекомендаціями заводів-виробників.

7.3.18. Внесення змін до річних планів-графіків здійснюється на підставі обґрунтованих пропозицій ОСП, ОСР, суміжних ОСР та Користувачів, узгоджених відповідно до цього Кодексу.

7.3.19. Остаточні терміни/строки та тривалість виведення обладнання з роботи визначаються оперативними заявками на виведення обладнання, що узгоджені суб'єктами оперативного планування відповідно до цього Кодексу та/або Кодексу системи передачі.

7.4. Порядок виведення з роботи обладнання

7.4.1. Планове виведення з роботи та резерву силового обладнання, яке призначене для виробництва, розподілу, перетворення та споживання електроенергії, а також пристроїв релейного захисту та протиаварійної автоматики, автоматизованих систем диспетчерського керування та засобів диспетчерсько-технологічного управління, приладів комерційного обліку здійснюється з обов'язковим оформленням планової заявки, яка подається на розгляд до відповідної диспетчерської служби.

7.4.2. Планові заявки щодо обладнання, яке включене до затвердженого плану-графіка виведення з роботи обладнання, подаються не пізніше ніж за 3 дні з термінами/строками, які передбачені цим планом-графіком.

7.4.3. З метою координації планових перерв в електропостачанні Користувачів ОСР не пізніше ніж за 10 днів до початку планового переривання повинен повідомити про це Користувачів із зазначенням:

- 1) елементів системи розподілу, на які вплине перерва;
- 2) величини потужності навантаження, яка буде відключена при перерві, у МВт;
- 3) величини робочої потужності, яка може бути при перерві, у МВт;
- 4) дати та часу початку перерви;
- 5) тривалості перерви (яка не повинна перевищувати 24 годин).

7.4.4. У разі зміни дати планової перерви ОСР повинен негайно повідомити про це Користувачів. Таке повідомлення повинно включати:

- 1) елемент системи розподілу;
- 2) дату, час та тривалість незапланованої перерви;
- 3) інформацію про характер перерви і величину навантаження, що буде відключене, у МВт (у тому числі інформацію про робочі потужності, які можуть бути доступні під час перерви).

7.4.5. Користувачі в найкоротші строки після отримання повідомлення від ОСР мають право підтвердити нову дату і час або запропонувати альтернативну дату та час початку запланованої перерви. Після досягнення домовленості щодо дати та часу початку планової перерви ОСР повинен підтвердити свою згоду Користувачу.

7.4.6. Якщо є необхідність продовжити тривалість планової перерви, затвердженої в заявці, ОСР повинен повідомити про це Користувачів до 12:00 доби, що передує запланованій добі.

7.4.7. Незаплановані відключення, які не мають характеру аварійного, повідомляються Користувачам до 12:00 доби, що передує запланованій добі початку незапланованого відключення.

7.4.8. Планові заявки на виведення обладнання з роботи подаються Користувачами ОСР за 2 робочі дні.

7.4.9. Форма заявки на виведення обладнання з роботи та перелік необхідних даних та вимог, що стосуються проведення робіт, включаючи заходи з безпеки, терміни подання, розгляду та узгодження заявки, а також повідомлення про результати розгляду визначаються відповідно до вимог цього Кодексу.

Заявка має включати:

диспетчерське найменування обладнання;

дату та час виведення з роботи обладнання та дату та час його введення в роботу;

причини виведення обладнання з роботи;

тривалість робіт з відновлення працездатного стану обладнання та можливість введення його в роботу на вимогу ОСР (час аварійної готовності обладнання);

у разі багатоденного виведення з роботи обладнання - інформацію про те, чи будуть об'єкти повернутися до експлуатації на щоденній основі;

порядок проведення оперативних перемикань та/або роз'єднань для виведення обладнання з роботи та заходи для створення безпечних умов виконання робіт (перелік відімкнутого та заземленого обладнання);

можливі негативні наслідки виведення обладнання з роботи та/або при виконанні робіт;

режимні заходи (наприклад, створення ремонтної схеми або зменшення наявної генеруючої потужності).

У разі необхідності ОСР, в управлінні або віданні якого знаходиться це обладнання, має право запросити у Користувача додаткові дані, крім зазначених у заявці.

ОСР оприлюднює на своєму веб-сайті відповідні форми подання заявки, а також іншу відповідну інформацію.

7.4.11. Введення в експлуатацію нового обладнання в системі розподілу або його тестування, що можуть викликати збій у роботі електроустановок Користувачів, які мають зобов'язання щодо надання допоміжних послуг перед ОСП та/або є учасниками балансуючого ринку, повинні отримати попередню згоду ОСП.

7.4.12. У разі наявності загрози безпеці експлуатаційного персоналу або населенню або у разі оголошення ОСП надзвичайної ситуації в ОЕС України ОСР може скасувати дозволу заявку на виведення обладнання. Про причини та обставини щодо прийняття такого рішення ОСР у найкоротші строки має повідомити суб'єкта, що подавав заявку на виведення обладнання з роботи.

7.4.13. Незаплановані та вимушені відключення оформлюються терміновими або аварійними заявками.

Для проведення позапланового ремонту обладнання, а також з метою використання можливості, яка склалася внаслідок виведення з роботи обладнання іншим суб'єктом або у зв'язку із суттєвими змінами режиму роботи системи розподілу, подаються термінові заявки.

Для проведення невідкладного ремонту обладнання з метою усунення дефекту або для запобігання загрози життю та здоров'ю людей, забрудненню навколишнього середовища, пошкодженню обладнання, а також для оформлення виведення обладнання в ремонт після його вимкнення дією релейного захисту та автоматики подаються аварійні заявки.

7.4.14. Термінові та аварійні заявки подаються ОСР негайно після виникнення необхідності позапланового виведення обладнання або після того, як відбулось відключення.

7.4.15. Форма та зміст термінових та аварійних заявок мають, як правило, відповідати вимогам пункту 7.4.9 цієї глави.

7.4.16. Термінові заявки розглядаються у пріоритетному порядку, а аварійні заявки розглядаються невідкладно.

7.5. Порядок введення в роботу обладнання

7.5.1. Введення в роботу обладнання, яке знаходилося в резерві, консервації, здійснюється за оперативною заявкою Користувача.

Введення в роботу обладнання, яке виводилося з роботи для планового або позапланового ремонту, відключалося дією захисних пристроїв, здійснюється за командою ОСР (згідно з розподілом обладнання за видами оперативного підпорядкування) з урахуванням вимог безпеки та надійності роботи системи розподілу.

7.5.2. ОСР повинен забезпечити введення в роботу обладнання у терміни/строки, заплановані при його виведенні з роботи або узгоджені додатково з Користувачем у випадках, передбачених цим Кодексом.

7.6. Повідомлення про виведення/введення обладнання

7.6.1. ОСР має оприлюднювати на власному веб-сайті інформацію щодо планового виведення обладнання з роботи, яке впливає на надійність надання послуг з розподілу всім Користувачам, не пізніше ніж за 10 днів до такого планового виведення.

7.6.2. У разі відсутності резервного джерела живлення для проведення планових робіт, пов'язаних з ремонтом устаткування та підключенням електроустановок нових Користувачів, у договорі про надання послуг з розподілу електричної енергії обумовлюються умови та порядок відключень Користувачів з цією метою.

ОСР має попередити Користувача про планове відключення не пізніше ніж за 10 днів для узгодження з ним точної дати (дня та години) перерви постачання електричної енергії.

Якщо у п'ятиденний строк після одержання попередження Користувач не узгодить дату перерви постачання електричної енергії, ОСР зобов'язаний самостійно встановити цей час з повторним попередженням Користувача про це не пізніше ніж за 24 години до відключення.

7.6.3. У випадку аварійного відключення елементів мереж системи розподілу, що призвело до перерви або зниження надійності постачання споживачів та/або обмеження можливості відпуску електричної енергії генеруючими установками Користувачів, приєднаними до системи розподілу, ОСР має оприлюднити інформацію (повідомити Користувачів) щодо очікуваного терміну/строку усунення причин аварійного відключення та дати (часу) введення обладнання в роботу.

7.6.4. У разі зміни термінів/строків планового виведення обладнання, що призводить до знеструмлення або зниження надійності живлення споживачів, приєднаних до мереж системи розподілу, та/або обмеження можливості відпуску електричної енергії генеруючими установками Користувачів, приєднаними до системи розподілу, Користувач повинен повідомити про це ОСР за 5 днів до нової запропонованої дати виведення обладнання.

7.6.5. Якщо заплановані терміни/строки введення в роботу обладнання не дотримуються, Користувач не пізніше ніж за 2 дні до планового терміну/строку має повідомити про це ОСР та запропонувати нові терміни/строки з обґрунтуванням такої пропозиції.

Рішення про час та умови введення в роботу такого обладнання приймає ОСР та повідомляє про це Користувача.

7.6.6. Користувач, який виводив з роботи генеруючі установки потужністю понад 1 МВт, повинен додатково повідомити ОСР про дату та час введення обладнання в роботу, якщо такі дата та час відрізняються від наданої у заявці інформації. Такий Користувач не має права синхронізувати свої генеруючі установки, попередньо не отримавши оперативного дозволу від ОСР.

7.6.7. Користувач, електроустановки якого призначені для споживання електроенергії та приєднані до системи розподілу, повинен надавати ОСР інформацію відповідно до форми, визначеної Кодексом системи передачі:

1) у випадку прийняття рішення про планове виведення обладнання з роботи на один та більше ринковий період, що призведе до змін потужності навантаження на 100 МВт та більше, - негайно після прийняття рішення про планове виведення обладнання з роботи;

2) у випадку зміни фактичного споживання на 100 МВт та більше впродовж одного та більше ринкового періоду - негайно після зміни фактичного споживання.

7.7. Оперативне прогнозування споживання та виробництва електричної енергії в системі розподілу

7.7.1. ОСР здійснює оперативне прогнозування споживання та виробництва електричної

енергії в системі розподілу з метою оперативного планування режимів роботи системи розподілу та оцінки режимів роботи електричних мереж для задоволення необхідних потреб з розподілу електричної енергії.

7.7.2. ОСП забезпечує оперативне прогнозування споживання та виробництва електричної енергії в системі розподілу в розрізі часових періодів, визначених главою 6 розділу VII Кодексу системи передачі. ОСР може виконувати прогнозування споживання та виробництва електричної енергії в системі розподілу в розрізі додаткових часових періодів виходячи з потреб надійної та безпечної роботи системи розподілу.

7.7.3. Оперативне прогнозування споживання та виробництва електричної енергії в системі розподілу виконується з урахуванням вимог Кодексу системи передачі щодо надання ОСР даних ОСП.

7.7.4. При формуванні прогнозу споживання та виробництва електричної енергії в системі розподілу ОСР враховує, зокрема:

- 1) План розвитку системи розподілу;
- 2) дані Користувачів щодо споживання та відпуску електричної енергії;
- 3) плани-графіки виведення обладнання з роботи;
- 4) оперативні дані щодо планового виведення з роботи обладнання електроустановок системи розподілу та електроустановок Користувачів, приєднаних до системи розподілу, та введення їх в роботу;
- 5) прогнозні дані щодо перетоків електричної енергії між суміжними системами розподілу;
- 6) прогнози погодних умов та фактори сезонності.

7.7.5. Користувачі надають ОСР прогнозні дані щодо споживання та відпуску електричної енергії на відповідний період.

7.7.6. На основі оперативного прогнозу споживання та виробництва електричної енергії в системі розподілу ОСР здійснює прогноз технологічних витрат електричної енергії в електричних мережах системи розподілу.

VIII. Диспетчерське управління режимами роботи системи розподілу

8.1. Загальні положення

8.1.1. Цей розділ визначає принципи диспетчерського управління системою розподілу та встановлює вимоги до ОСР та Користувачів, електроустановки яких підлягають диспетчерському управлінню.

8.1.2. ОСР повинен виконувати вимоги та правила щодо диспетчерського управління, що визначаються Кодексом системи передачі.

8.1.3. Диспетчерському управлінню ОСР, крім його власних, підлягають електроустановки:

- 1) МСР;
- 2) виробників електричної енергії потужністю понад 1,0 МВт, крім виробників, які знаходяться у диспетчерському управлінні ОСП;
- 3) споживачів електричної енергії, у складі яких є струмоприймачі потужністю понад 5 МВт;
- 4) споживачів електричної енергії, електричні мережі яких знаходяться у спільному

користуванні з ОСР.

8.1.4. Користувачі, електроустановки яких підлягають диспетчерському управлінню ОСР, мають:

- 1) виконувати вимоги, команди ОСР та інструкції ОСР;
- 2) здійснювати запобіжні заходи щодо аварійного відключення електричних мереж та/або електроустановок Користувача, які можуть вплинути на нормальну роботу системи розподілу;
- 3) своєчасно інформувати ОСР у випадку аварійного відключення електричних мереж та/або електроустановок Користувача, які можуть вплинути на нормальну роботу системи розподілу;
- 4) подавати ОСР графік споживання/відпуску електричної енергії;
- 5) виконувати заявлений графік споживання/відпуску електричної енергії.

8.2. Технологічна схема диспетчерського управління режимами роботи системи розподілу

8.2.1. Централізоване диспетчерське управління ОЕС України здійснюється за ієрархічною структурою з обов'язковим оперативним підпорядкуванням нижчих рівнів управління вищим. Суб'єктом вищого рівня централізованого диспетчерського управління ОЕС України є ОСП.

8.2.2. ОСР, виробники електричної енергії, які приєднані до системи розподілу та потужність яких складає від 1,0 МВт до 20 МВт, споживачі електричної енергії - надавачі послуг з балансування ОЕС України та приєднані до системи розподілу - є суб'єктами середнього рівня у складі структури централізованого диспетчерського управління ОЕС України з обов'язковим оперативним підпорядкуванням.

ОСР здійснює оперативне управління режимами роботи системи розподілу, що є складовою централізованого диспетчерського (оперативно-технологічного) управління ОЕС України, з метою задоволення потреб Користувачів у послугах з розподілу електричної енергії у процесі її споживання та/або виробництва з дотриманням вимог енергетичної, техногенної та екологічної безпеки.

ОСР повинен виконувати вимоги та правила щодо центрального диспетчерського управління, що визначаються Кодексом системи передачі.

8.2.3. Розподіл обладнання ОСР за способом оперативного підпорядкування здійснюється ОСП відповідно до Кодексу системи передачі.

Визначення обладнання ОСР за формами оперативної підпорядкованості (оперативне управління або відання), а також вимоги щодо здійснення управління, порядок підпорядкування оперативного персоналу мають бути відображені в договорі про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління між ОСП та ОСР.

8.2.4. Обладнання Користувачів, приєднаних до системи розподілу та визначених пунктом 8.1.3 глави 8.1 цього розділу (крім обладнання Користувачів, які підпорядковані ОСП згідно з Кодексом системи передачі), підлягає диспетчерському управлінню ОСР та має знаходитись у його оперативному управлінні або в оперативному віданні.

8.2.5. В оперативному управлінні ОСР перебуває обладнання, стосовно якого він приймає рішення щодо зміни технологічних режимів роботи та/або його оперативного стану.

8.2.6. В оперативному віданні ОСР перебуває обладнання, яке впливає на режим або надійність роботи обладнання об'єктів електроенергетики системи розподілу, але знаходиться в

оперативному управлінні іншого суб'єкта диспетчерського управління.

8.2.7. ОСР визначає оперативну підпорядкованість обладнання, що приєднане до його мереж, за формами оперативного управління або відання відповідно до ступеня впливу на режим або надійність роботи обладнання.

8.2.8. Оперативний персонал Користувачів у системі диспетчерського управління ОСР підпорядковується оперативному персоналу ОСР щодо управління обладнанням, що знаходиться в оперативному управлінні або віданні ОСР, та повинен виконувати відповідні команди ОСР.

8.2.9. Взаємодія між суміжними ОСР, між ОСР та Користувачами щодо розподілу обладнання за формами оперативної підпорядкованості, здійснення диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, а також порядку підпорядкування оперативного персоналу має здійснюватися на договірних засадах.

8.2.10. Договори мають визначати відносини між ОСР та Користувачем, у тому числі виробниками електричної енергії розподіленої генерації, зокрема щодо:

- 1) межі експлуатаційної відповідальності сторін;
- 2) порядку взаємодії персоналу ОСР та Користувача в умовах нормальної експлуатації та аварійних (надзвичайних) ситуацій;
- 3) умов паралельної роботи обертових електричних машин або аналогічних за їх впливом на режим роботи електроустановок Користувачів та ОЕС України.

8.2.11. ОСР повинен забезпечити безперервне ефективне оперативно-технологічне управління електроустановками системи розподілу шляхом:

- 1) створення відповідної структури оперативно-технологічного управління;
- 2) забезпечення достатньої кількості оперативного персоналу належної кваліфікації;
- 3) створення та вдосконалення технічних систем забезпечення оперативно-технологічного управління.

8.2.12. ОСР повинен виконувати функції оперативно-технологічного управління в недискримінаційний спосіб для всіх Користувачів.

8.2.13. ОСР та Користувачі (надавачі послуг з балансування ОЕС України та приєднані до системи розподілу) розробляють положення та інструкції, що деталізують дії оперативного персоналу щодо обладнання, яке перебуває в їх оперативному управлінні та віданні, на підставі положень та інструкцій ОСП, які є невід'ємною частиною договору про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління.

8.2.14. ОСР та Користувачі розробляють положення та інструкції, що деталізують їх взаємодію щодо диспетчерського (оперативно-технологічного) управління системою розподілу.

8.2.15. ОСР визначає перелік положень та інструкцій щодо диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, вимоги щодо змістовної частини, а також порядок їх узгодження для кожного Користувача. Положення та інструкції мають відповідати вимогам чинних нормативно-технічних документів.

8.2.16. У разі наявності розбіжностей між суб'єктами однакового рівня диспетчерського управління стосовно визначення ними суб'єкта, що здійснює управління або відання електроустановками, положення про взаємодію направляється на узгодження ОСП, рішення якого із зазначених питань є остаточним.

8.3. Порядок взаємодії оперативного персоналу системи розподілу

8.3.1. Взаємодія між підрозділами ОСР регулюється відповідно до їх оперативної підпорядкованості.

8.3.2. Оперативне управління здійснюється ОСР шляхом надання розпоряджень та/або оперативних команд або шляхом застосування засобів дистанційного управління.

8.3.3. Оперативні команди надаються черговим диспетчером ОСР підпорядкованому персоналу щодо виконання конкретних дій з управління технологічними режимами роботи та оперативним станом обладнання енергооб'єктів.

Підпорядкований оперативний персонал після виконання оперативних команд повинен підтвердити їх виконання узгодженими в положенні про взаємодію засобами зв'язку.

8.3.4. Дії ОСР з оперативного управління обладнанням, яке знаходиться в оперативному віданні іншого суб'єкта (Користувача, ОСП), мають бути попередньо узгоджені з персоналом цього суб'єкта.

8.3.5. Розпорядження ОСР щодо управління технологічними режимами роботи системи розподілу та електрообладнанням Користувачів надаються у письмовому вигляді та виконуються як оперативна команда в час, визначений в такому розпорядженні, після підтвердження оперативним персоналом відповідного рівня.

8.3.6. Оперативні команди віддаються диспетчером ОСР оперативному персоналу об'єкта керування безпосередньо за ієрархічною структурою диспетчерського управління.

8.3.7. Оперативні переговори та оперативно-диспетчерську документацію необхідно вести із застосуванням єдиної загальноживаної термінології, форм розпоряджень, команд, повідомлень та записів.

Оперативні команди мають бути лаконічними та сформульованими так, щоб унеможливити непорозуміння й помилки під час їх виконання.

8.3.8. На всіх рівнях диспетчерського управління ОСР повинна здійснюватися автоматична фіксація всіх оперативних команд за допомогою аудіореєстраторів та їх реєстрація в оперативному журналі.

Строк зберігання оперативних журналів становить 5 років, аудіозаписів - 3 роки.

Будь-який Користувач може звертатися із обґрунтованим запитом про доступ до частини або до всієї цієї інформації в частині, що стосується такого Користувача.

8.3.9. Якщо з будь-якої причини підпорядкований оперативний персонал не здатний виконати оперативну команду, видану диспетчером вищого рівня, він має негайно повідомити про це диспетчера, який віддав цю команду.

8.3.10. Якщо оперативна команда, надана вищим диспетчерським (оперативним) персоналом, вважається підпорядкованим оперативним персоналом помилковою, він повинен негайно доповісти про це особі, котра надала цю команду. У разі підтвердження команди оперативний персонал зобов'язаний її виконати.

8.3.11. Оперативні команди та розпорядження, виконання яких пов'язане з порушенням правил охорони праці та створює загрозу здоров'ю та життю людей, виконувати забороняється. Про свою відмову щодо виконання таких оперативних команд та розпоряджень оперативний персонал зобов'язаний негайно повідомити оперативний персонал, який видав оперативну команду або розпорядження, а також свого безпосереднього керівника та зробити відповідний запис в оперативному журналі.

8.4. Порядок диспетчеризації розподіленої генерації та умови диспетчеризації об'єктів електроенергетики, що використовують ВДЕ

8.4.1. Диспетчеризація розподіленої генерації включає, зокрема:

1) узгодження планів виведення в ремонт обладнання ОСР, що впливає на обсяг виробництва електричної енергії розподіленої генерації;

2) оперативне планування обсягів виробництва електричної енергії цими джерелами у строки та у порядку, визначені Правилами ринку, затвердженими постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 307 (далі - Правила ринку), та надання їх ОСР;

3) моніторинг параметрів роботи розподіленої генерації;

4) функціонування розподіленої генерації в нормальних та аварійних режимах системи розподілу;

5) включення в паралельну роботу (синхронізація) джерел розподіленої генерації;

6) підтримання належного рівня напруги та регулювання реактивної потужності.

8.4.2. ОСР має надавати переваги виробникам, що використовують альтернативні джерела енергії, у вигляді технічних та організаційних заходів, спрямованих на мінімізацію обмежень виробництва електричної енергії за «зеленим» тарифом.

8.5. Регулювання напруги та реактивної потужності

8.5.1. Регулювання напруги та реактивної потужності - це комплекс організаційних та технічних заходів, оперативно-технологічних дій, спрямованих на:

1) дотримання відповідності значень рівнів напруги величинам, що допустимі для нормальної роботи обладнання електричних мереж системи розподілу та Користувачів, приєднаних до неї;

2) підтримання рівнів напруги в контрольованих енерговузлах для забезпечення стабільності ОЕС України;

3) оптимізацію перетоків реактивної потужності для збільшення пропускної здатності мережі системи розподілу та мінімізації втрат активної потужності.

8.5.2. Зона регулювання для ОСР визначається мережами, які знаходяться в його оперативній підпорядкованості.

8.5.3. Контрольними точками, в яких ОСР здійснюється регулювання напруги, є:

1) визначені ОСР точки приєднання Користувачів до системи розподілу, включаючи розподілену генерацію;

2) визначені ОСР вузли, регулювання напруги в яких впливає на режими роботи системи розподілу;

3) точки приєднання суміжних систем розподілу, погоджені відповідними ОСР.

До контрольних точок зони регулювання ОСР відносяться також визначені ОСР та погоджені ОСР точки приєднання до вузлів мереж системи передачі та електричних станцій.

8.5.4. Регулювання напруги та реактивної потужності у системі розподілу здійснюється ОСР за допомогою таких засобів:

1) обладнання та пристроїв регулювання напруги системи розподілу (регулювання під напругою та переключення без збудження трансформаторів);

2) пристроїв регулювання напруги, які експлуатуються Користувачами, включаючи розподілену генерацію;

3) статичних компенсаторів реактивної потужності (СК).

8.5.5. Обладнання електричних мереж ОСР має бути здатним працювати у сталому режимі при значеннях рівнів напруги у точках приєднання до енерговузлів мереж системи передачі та електричних станцій, що відносяться до зони регулювання ОСП, у діапазонах, установлених Кодексом системи передачі.

8.5.6. ОСР має підтримувати напругу в точках приєднання Користувачів до системи розподілу, включаючи розподілену генерацію, у діапазонах відхилень, визначених розділом XI цього Кодексу, або інших діапазонах, узгоджених ОСР з відповідними Користувачами (однак не вищих за визначені в розділі XI цього Кодексу).

Забезпечення рівнів напруги здійснюється ОСР за умови підтримання ОСП рівнів напруги в контрольних вузлах системи передачі, визначених Кодексом системи передачі.

8.5.7. На шинах високої напруги підстанцій ОСР та Користувачів, приєднаних до системи розподілу, у режимі максимального навантаження рівні напруги повинні забезпечувати одержання на шинах низької напруги (з урахуванням використання регулювання напруги під навантаженням) напруги не нижче ніж 1,05 номінальної в нормальних режимах і не нижче ніж номінальної у післяаварійних режимах. У режимі мінімального навантаження напруга на високій стороні ПС 35-110 (150) кВ, як правило, не має бути вищою ніж 1,05 номінальної напруги мережі; більш висока напруга допускається за умови, що на шинах низької напруги не буде перевищено номінальну напругу.

8.5.8. Реактивні перетоки потужності через приєднання до ОСП, суміжних ОСР та розподіленої генерації в точках їх приєднання мають підтримуватися на взаємоузгоджених рівнях.

На підставі аналізу, який ураховує конкретні характеристики мережі, змінність структури обмінів потужністю, здатність до вироблення реактивної потужності в розподільній мережі, ОСП та відповідний ОСР мають домовитися про оптимальний для обміну обсяг реактивної потужності.

Суміжні ОСР також мають виконати аналогічний аналіз та домовитися про обсяг обміну реактивною потужністю.

8.5.9. Споживачі, крім населення та прирівняних до нього категорій, мають забезпечити в точці приєднання до мереж ОСР нульовий перетік реактивної потужності.

В іншому випадку споживачі (крім населення) здійснюють плату за компенсацію перетоку реактивної електричної енергії.

8.5.10. Необхідність встановлення компенсуючих пристроїв (далі - КП) та місця їх розміщення ОСР визначає виходячи з необхідності забезпечення потрібної пропускної спроможності мережі в нормальних і післяаварійних режимах за підтримання нормативних рівнів напруги та запасів стійкості.

8.6. Управління мережевими обмеженнями в системі розподілу

8.6.1. Мережевими обмеженнями системи розподілу є обставини, за яких ОСР не може забезпечити виконання договірних зобов'язань перед Користувачами, які приєднані до його мереж.

Мережеві обмеження в системі розподілу можуть виникати внаслідок:

- 1) пошкодження обладнання системи розподілу (включаючи мережі споживачів, які перебувають у спільному використанні);
- 2) пошкодження обладнання системи передачі (включаючи розподільні пристрої виробників), за допомогою якого розподільна мережа інтегрована до ОЕС України;
- 3) непрогнозованих рівнів споживання потужності, що призводить до перевантаження окремих елементів мереж.

Оцінка стану мереж щодо можливості виконання договірних зобов'язань ОСР має виходити з категорійності живлення споживачів та/або груп споживачів, включаючи вимоги щодо резервного живлення, а також частоти та тривалості перерв в електропостачанні відповідно до укладених договорів, вимог нормативних документів та цільових показників надійності (безперебійності) електропостачання.

8.6.2. Оцінка стану мереж та наявності/відсутності мережевих обмежень має проводитись для нормального та ремонтного режиму.

8.6.3. Тимчасові обмеження виникають внаслідок виведення з роботи окремих елементів мережі для технічного обслуговування або в результаті технологічних порушень та нездатності елементів, які залишаються в роботі, забезпечити розподіл електричної енергії в максимальному режимі навантаження.

8.6.4. Довготривалі (постійно діючі) обмеження можуть виникати внаслідок неповної реалізації проектів (невиконання всіх черг будівництва, передбачених проектом) або непрогнозованих рівнів споживання потужності, що призводить до перевантаження окремих елементів мереж.

Довготривалі обмеження мають обліковуватися ОСР, у тому числі із зазначенням причин та тривалості обмеження, та враховуватися при оперативному плануванні, веденні режиму роботи системи розподілу в реальному часі.

8.6.5. Тимчасові обмеження усуваються шляхом проведення позапланових ремонтних робіт, спрямованих на усунення обмеження, оптимізації та координації графіків технічного обслуговування елементів мережі.

Тимчасові обмеження, які тривають довше ніж плановий ремонт, урахувавши продовження на такий же строк, мають визнаватися постійними та відповідним чином обліковуватись.

8.6.6. Довготривалі обмеження мають бути розглянуті у процесі щорічного складання (перегляду) перспективного плану розвитку розподільних мереж. У цих планах мають бути визначені шляхи усунення мережевих обмежень.

Довготривалі обмеження, визначені пунктом 8.6.4 цієї глави, усуваються шляхом виконання ремонту, який відновлює проектні характеристики обладнання, технічного переоснащення та/або реконструкції обладнання.

ІХ. Мала система розподілу

9.1. Загальні положення

9.1.1. Цей розділ визначає критерії та класифікації МСР, а також особливості відносин між ОМСР та її Користувачами, що провадять діяльність на ринку електричної енергії.

9.1.2. Стосунки ОМСР із її Користувачами та з мережами розподільних компаній визначаються Правилами роздрібного ринку електричної енергії, затвердженими постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 312 (далі - Правила роздрібного ринку).

9.1.3. ОМСП виконує функції, має права та обов'язки ОСР щодо Користувачів МСП з урахуванням особливостей, визначених цим Кодексом та Правилами роздрібного ринку, без відповідних ліцензій.

9.1.4. Функції ОМСП можуть виконувати власники МСП, юридичні особи, створені власниками/співвласниками МСП, або юридичні особи, що виконують ці функції на договірних засадах.

9.2. Критерії та класифікація МСП

9.2.1. Електричні мережі можуть бути визначені як МСП, якщо це:

система розподілу, створена в єдиному проекті забудови (черги забудови), яка перебуває у власності споживачів - юридичних осіб та розташована на обмеженій території житлового комплексу;

система розподілу, яка створена на правах спільної власності на обмеженій території земельної ділянки та використовується співвласниками для задоволення потреб (садові товариства, гаражні кооперативи, котеджні містечка тощо), визначених відповідним статутом організацій та/або об'єднань громадян;

система розподілу, мережами якої здійснюється розподіл електричної енергії переважно для власника мереж або для юридичних осіб, пов'язаних з ним господарськими відносинами та/або відносинами контролю;

електричні мережі, що розподіляють електричну енергію Користувачам на обмеженій території комерційного закладу (офісні центри, торговельно-розважальні комплекси тощо), пов'язаним між собою господарськими відносинами та/або відносинами контролю;

електричні мережі, що розподіляють електричну енергію на обмеженій території Користувачам, виробничі процеси яких пов'язані між собою з технологічних причин або міркувань безпеки;

електричні мережі, що розподіляють електричну енергію на обмеженій території Користувачам закладу громадського обслуговування (спортивно-оздоровчі комплекси, санаторно-курортні комплекси тощо).

9.2.2. Електрична мережа класифікується як МСП, якщо вона одночасно підпадає під такі критерії за величинами:

кількість приєднаних точок (Користувачів - юридичних або фізичних осіб) до МСП більше 2;

приєднана потужність Користувачів МСП більше 50 кВт;

середньомісячний обсяг розподілу електричної енергії МСП більше 5 тис. кВт·год;

розподіл електричної енергії здійснюється менше 10000 побутових споживачів, що пов'язані з власниками МСП договірними відносинами або на інших правових підставах, та/або ця система перебуває у спільній власності таких побутових споживачів.

9.2.3. МСП має бути забезпечена приладами комерційного обліку загального перетоку електричної енергії та кожного Користувача цієї системи окремо відповідно до Кодексу комерційного обліку.

9.3. Порядок набуття статусу МСП та відповідальність

9.3.1. Загальний облік ОМСП здійснює Регулятор.

9.3.2. Для набуття статусу МСР власник електричної мережі, що відповідає критеріям класифікації МСР, повинен зареєструватись у порядку, визначеному цим Кодексом.

9.3.3. Для отримання статусу МСР її власник повинен надати Регулятору такі документи:

звернення власника електричної мережі, яка підпадає під критерії визначення як МСР, до Регулятора для реєстрації такої МСР;

документи, що підтверджують право власності на електричну мережу;

копію договору про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії, укладеного між власником та ОСР (ОСП);

підтвердження від ОСР (ОСП) щодо приєднаної потужності та обсягу середньомісячного споживання (кВт•год);

документи, що підтверджують відповідність цієї електричної мережі визначенню МСР (підтвердження щодо кількості точок приєднання, потужності приєднання та обсягу розподілу електричної енергії МСР).

9.3.4. Регулятор протягом 3 місяців з дати надання власником документів, визначених у пункті 9.3.3 цієї глави, вносить його мережу до реєстру МСР, оприлюдненого на власному веб-сайті, або надсилає власнику обґрунтовану відмову у внесенні до реєстру.

9.3.5. Власники електричних мереж, які набули статусу МСР (юридичні особи, створені власниками/співвласниками), або юридичні особи, що виконують ці функції на договірних засадах, стають ОМСР.

9.4. Обов'язки, права та функції ОМСР щодо Користувачів такої МСР та їх особливості

9.4.1. Обов'язки ОМСР щодо Користувачів такої МСР визначаються цим Кодексом з урахуванням таких особливостей:

ОМСР зобов'язаний надавати якісну послугу з розподілу електричної енергії та несе відповідальність за надання неякісних послуг;

ОМСР зобов'язаний забезпечити доступ будь-якого постачальника до Користувачів МСР.

9.4.2. Права ОМСР щодо Користувачів такої МСР визначені цим Кодексом з урахуванням таких особливостей:

ОМСР має право на плату за надання послуг з розподілу електричної енергії;

оплату послуги з розподілу здійснює Користувач МСР.

9.4.3. Функції ОМСР щодо Користувачів такої МСР визначені цим Кодексом з урахуванням таких особливостей:

ОМСР має право виконувати функції постачальника електричної енергії своїм Користувачам (не обмежуючи право інших постачальників) за умови отримання відповідної ліцензії;

ОМСР має право виконувати функції постачальника послуг комерційного обліку своїм Користувачам за умови дотримання вимог Кодексу комерційного обліку;

ОМСР не має права здійснювати транзит електричної енергії своїми мережами за межі МСР.

X. Робота системи розподілу в надзвичайних ситуаціях в ОЕС України

10.1. Загальні положення

10.1.1. Цей розділ визначає вимоги та процедури щодо дій, які можуть бути застосовані ОСР при виникненні аварійних режимів роботи в системі розподілу або в ОЕС України, а також функції та обов'язки ОСР та Користувачів у таких випадках.

10.1.2. Аварійні режими роботи можуть виникати як раптово внаслідок пошкодження та/або аварійних відключень обладнання, так і внаслідок повільних, поступових змін параметрів або їх сукупного впливу. Протиаварійні заходи визначають вимоги щодо попередження та локалізації шляхом автоматичних та оперативних дій відповідно до спеціальних тематичних або об'єктових інструкцій та оперативних розпоряджень або команд.

10.2. Обмін інформацією при технологічних порушеннях

10.2.1. ОСР та Користувачі повинні визначити контактних осіб для обміну інформацією у випадку настання технологічних порушень, які будуть уповноважені приймати відповідні рішення від імені ОСР та Користувача відповідно.

10.2.2. Користувачі, визначені цим Кодексом, повинні надати ОСР у письмовій формі інформацію щодо контактних даних (телефонів) осіб, уповноважених приймати рішення від імені Користувачів, з якими у разі настання технологічних порушень ОСР може зв'язатися у будь-який час доби.

10.2.3. ОСР повинен надати Користувачам, визначеним цим Кодексом, у письмовій формі інформацію щодо контактних даних (телефонів) осіб, уповноважених приймати рішення від імені ОСР, з якими у разі настання технологічних порушень Користувач може зв'язатися у будь-який час доби.

10.2.4. Така інформація має оновлюватися (у письмовій формі) щоразу після будь-якої зміни будь-яких даних у цій інформації.

10.2.5. У разі настання технологічних порушень в електричних мережах або електроустановках Користувача Користувач повинен якомога швидше повідомити про це ОСР визначеним засобом зв'язку.

10.2.6. У разі настання технологічних порушень у системі розподілу ОСР повинен якомога швидше повідомити про це Користувачів, на яких вплинули (або можуть вплинути) такі обставини, визначеним засобом зв'язку.

10.3. Спільні процедури ліквідації загальносистемних аварій

10.3.1. ОСР може визнати аварію загальносистемною (на рівні системи розподілу) аварією, якщо:

1) аварія, що виникла в електроустановках (у системі) Користувача, спричинила або може спричинити суттєвий та/або широкомасштабний негативний вплив на режими роботи та/або електроустановки системи розподілу та/або системи передачі;

2) аварія, що виникла в системі розподілу та/або системі передачі, може спричинити суттєвий та широкомасштабний негативний вплив на режим роботи та/або електроустановки (системи) Користувача (Користувачів).

10.3.2. Після отримання від Користувача інформації про виникнення аварії ОСР, якщо вважає за доцільне, повинен зателефонувати Користувачу з метою отримання необхідної додаткової інформації про аварію.

10.3.3. Після надання інформації про аварію відповідно до пункту 10.2.6 глави 10.2 цього розділу з урахуванням отриманої додаткової інформації ОСР має оцінити ситуацію та

визначити, чи є така аварія загальносистемною аварією.

10.3.4. У разі визначення аварії загальносистемною аварією ОСР з метою уникнення перешкоджанню здійснення операційних процедур ведення нормального режиму роботи згідно з цим Кодексом приймає рішення про формування центру ліквідації загальносистемної аварії.

10.3.5. ОСР якомога швидше інформує Користувачів про формування центру ліквідації загальносистемної аварії та про його контактну інформацію (телефони тощо), якщо вона відрізняється від даних, визначених у главі 10.2 розділу X цього Кодексу.

10.3.6. Координація дій та обмін інформацією між уповноваженими особами залучених суб'єктів щодо ролі ОСР у вирішенні загальносистемної аварії має здійснюватися через центр ліквідації загальносистемної аварії.

10.3.7. ОСР повинен у найкоротший термін/строк повідомляти ОСП або Користувачів про загальносистемні аварії (аварійні режими) в системі розподілу, настання явищ незворотної та непереборної сили, які можуть призвести до виникнення системної аварії, наслідком якої може бути виникнення надзвичайної ситуації в ОЕС України.

10.4. Дії ОСР при виникненні надзвичайних ситуацій в ОЕС України

10.4.1. У разі отримання від ОСП системного попередження про загрозу виникнення надзвичайної ситуації в ОЕС України ОСР має вжити заходів попередження та реагування щодо запобігання надзвичайній ситуації або мінімізації її наслідків, зокрема:

1) інформувати уповноважених осіб Користувачів, які можуть опинитися в зоні впливу надзвичайної ситуації, та органи місцевої виконавчої влади про характер ймовірної загрози, силу її впливу та прогнозну тривалість;

2) запровадити заходи щодо приведення схеми системи розподілу до схеми нормального режиму;

3) привести резервні пункти управління, канали зв'язку, джерела живлення у стан підвищеної готовності.

10.4.2. Процедури виконання зазначених заходів, а також порядок взаємодії з центральними органами виконавчої влади, на яких покладені функції координації з ліквідації наслідків впливу надзвичайної ситуації або обставин непереборної сили, мають бути визначені відповідними інструкціями та положеннями ОСР та договорами з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, укладеними з суміжними ОСР та іншими Користувачами.

10.4.3. Якщо причини (фактори), що призвели до надзвичайної ситуації, є довготривалими, ОСР повинен звернутися до відповідних органів місцевої влади з метою розроблення плану заходів для подолання надзвичайної ситуації.

10.4.4. ОСР на підставі затвердженого ОСП Плану захисту ОЕС України повинен розробити відповідні інструкції, що деталізують дії оперативного персоналу ОСР щодо обладнання, яке перебуває в його оперативному управлінні та оперативному віданні.

10.4.5. Інструкції ОСР щодо дій для захисту ОЕС України мають визначати:

1) загальний порядок дій оперативного персоналу під час ліквідації аварійних режимів;

2) розподіл обов'язків та відповідальності між ОСР, ОСП та іншими сторонами, які задіяні у Плані захисту ОЕС України;

3) дії ОСР та Користувачів у разі отримання системного попередження від ОСП;

4) заходи щодо захисту ОЕС України шляхом впливу на обладнання електричних мереж

систем розподілу, включаючи зміни схем електричних з'єднань, режимів роботи обладнання, що регулюється, та застосування аварійного розвантаження;

5) захист ОЕС України автоматичними пристроями та системами захисту;

б) порядок та випадки застосування вимушеного зменшення величини споживаної потужності;

7) порядок відновлення режимів роботи ОЕС України у процесі ліквідації надзвичайної ситуації.

10.4.6. Інструкції ОСР щодо дій для захисту ОЕС України мають переглядатися при оновленні Плану захисту ОЕС України. Зміни до зазначених інструкцій ОСР мають бути погоджені ОСП.

10.4.7. Інструкції із захисту мають містити (з урахуванням стандартів операційної безпеки, визначених Кодексом системи передачі, цим Кодексом та Планом захисту ОЕС України) критерії ознак виникнення аварійних режимів та величини, що характеризують аварійні режими, а також відповідні автоматичні та оперативні дії у разі:

1) втрати стійкості ОЕС України або її частини;

2) підвищення або зниження частоти;

3) підвищення або зниження напруги;

4) асинхронних режимів.

10.4.8. ОСР має надати ОСП всі необхідні дані для розроблення Плану захисту ОЕС України, який має передбачати всі необхідні протиаварійні заходи (автоматичні та оперативні).

10.4.9. ОСР та Користувачі мають фіксувати час та обсяг виконання заходів Плану захисту ОЕС України в їх оперативних документах та передавати інформацію про виконані заходи відповідно до встановленого порядку підпорядкування.

10.4.10. ОСР та Користувачі зобов'язані надавати право використовувати ОСР та/або ОСП наявні засоби телекомунікації, джерела резервного живлення об'єктів енергетики у разі включення таких засобів та обладнання ОСП до Плану захисту ОЕС України.

10.5. Заходи з регулювання споживання

10.5.1. ОСР для попередження порушення сталої роботи ОЕС України має право у виняткових випадках, визначених цим Кодексом, застосовувати заходи регулювання споживання з метою вимушеного зменшення величини споживаної електричної енергії та потужності (аварійне розвантаження).

10.5.2. Аварійне розвантаження у випадку настання надзвичайної ситуації в ОЕС України здійснюється відповідно до цього Кодексу, Кодексу системи передачі та Плану захисту ОЕС України.

10.5.3. При здійсненні заходів із врегулювання аварійних або надзвичайних ситуацій шляхом застосування різних, але рівних за кінцевим ефектом заходів, ОСР має надавати перевагу заходам, що не передбачають аварійні розвантаження.

10.5.4. Порядок застосування аварійного розвантаження повинен забезпечувати мінімізацію наслідків таких заходів для споживачів та недискримінаційне ставлення до всіх Користувачів, на яких впливають ці заходи.

10.5.5. Аварійне розвантаження застосовується у разі:

1) перевищення допустимих струмових навантажень елементів системи розподілу згідно з установленими нормами та стандартами або порушення режимів граничних перетоків контрольованих перетинів;

2) порушення балансу виробленої (у тому числі імпортованої) та спожитої (у тому числі експортованої) потужності в ОЕС України або окремих її частинах, що супроводжується зниженням частоти та/або напруги нижче гранично допустимих показників, що призвело до аварійного режиму;

3) на аргументовану вимогу ОСП згідно з Кодексом системи передачі.

10.5.6. Аварійне розвантаження включає:

1) заходи з обмеження (відключення) споживачів на вимогу ОСР;

2) заходи з обмеження (відключення) споживачів на вимогу ОСП відповідно до Кодексу системи передачі;

3) застосування автоматичних протиаварійних систем зниження електроспоживання;

4) аварійне ручне відключення навантаження.

10.5.7. Аварійне розвантаження виконується шляхом:

1) відключення (обмеження) навантаження оперативним персоналом ОСР;

2) ручного обмеження величини споживання потужності та електричної енергії оперативним персоналом споживача на вимогу ОСП або ОСР;

3) автоматичного відключення навантаження через зниження частоти напруги в енергосистемі (АЧР, САВН, локальні пристрої ПА).

10.5.8. При застосуванні аварійного розвантаження оперативним персоналом ОСР він не повинен допускати дискримінацію між Користувачами (споживачами та/або електропостачальниками) та має забезпечувати максимально можливий рівномірний розподіл обсягів зниження споживання між споживачами.

10.5.9. Аварійне розвантаження може застосовуватися ОСР в обсягах, що не перевищують обґрунтовано необхідні обсяги зниження споживання для врегулювання відповідної аварійної ситуації.

10.5.10. Умови договорів на розподіл ОСР зі споживачами та/або електропостачальниками повинні передбачати (у випадку застосування) положення, права, обов'язки та відповідальність сторін щодо застосування аварійного розвантаження, а також порядок повідомлення про застосування аварійного розвантаження. Інформація про залучення споживача до заходів аварійного розвантаження зазначається у договорі про розподіл.

10.5.11. Заходи аварійного розвантаження мають бути розроблені та застосовуватися ОСР відповідно до розробленої ним інструкції, яка має бути погоджена ОСП в установленому Кодексом системи передачі порядку та містити, зокрема:

1) визначення обсягів аварійного обмеження споживачів для подолання аварійних режимів у межах заходів, визначених Планом захисту ОЕС України;

2) критерії віднесення споживачів на підставі їх належності до певної групи та категорії надійності щодо застосування до них заходів примусового обмеження та їх обсягів;

3) порядок застосування заходів примусового обмеження споживання та порядок дій ОСР при відновленні режимів роботи ОЕС України у процесі ліквідації надзвичайної ситуації.

10.5.12. ОСР повинен повідомляти споживачів, електропостачальників та органи місцевого самоврядування про застосування заходів аварійного розвантаження не пізніше ніж за 1 годину до початку обмеження (або у разі несподіваної аварійної ситуації - невідкладно після фактичного застосування таких аварійних заходів (ГАВ, СГАВ, ГПВ, САВН, АЧР)) шляхом розміщення відповідної інформації на власному веб-сайті, через кол-центри та за допомогою інших засобів зв'язку, визначених у договорі про надання послуг з розподілу, із зазначенням причин застосування цих заходів, часу початку та часу закінчення (фактичного або очікуваного), обсягів розвантаження по системі розподілу ОСР.

10.5.13. ОСР доводить до відома споживачів, що включені до заходів аварійного розвантаження (ГОЕ, ГОП), безпосередньо оперативному персоналу споживача інформацію щодо застосування відповідних заходів не пізніше ніж за 1 годину до часу застосування відповідних заходів.

10.5.14. Тривалість заходів аварійного розвантаження не може перевищувати період, визначений стандартом операційної безпеки.

10.5.15. ОСР несе відповідальність згідно з ліцензійними умовами та укладеними договорами за обґрунтованість своїх рішень про застосування заходів аварійного розвантаження, обґрунтованість обсягів розвантаження та їх недискримінаційний розподіл між споживачами, своєчасне попередження та введення графіків.

10.5.16. Споживач, включений до заходів аварійного розвантаження, зобов'язаний виконувати розпорядження ОСР щодо їх введення у заданих обсягах та впродовж заданого періоду. Якщо споживач не згоден з відповідними інструкціями ОСР, він повинен їх виконати, після чого має право оскаржити відповідні дії ОСР перед Регулятором або в судовому порядку.

10.5.17. У разі існування загрози життю та здоров'ю людей внаслідок виконання заходів з аварійного розвантаження споживач повинен одразу повідомити про це оперативний персонал ОСР.

10.5.18. У разі аварійного розвантаження споживач не має права здійснити підключення без отримання відповідної команди ОСР відповідно до цього Кодексу. Якщо ОСР очікує продовження періоду застосування заходів з аварійного розвантаження, ОСР може застосовувати ротацію відповідних груп споживачів для забезпечення (де можливо) рівного поводження зі споживачами, забезпечуючи при цьому збереження загальної величини розвантаження у будь-який час періоду застосування відповідних заходів.

10.6. Графіки обмежень, аварійних і погодинних відключень

10.6.1. Аварійне розвантаження оперативним персоналом ОСР здійснюється згідно з такими графіками:

- 1) графіком обмеження споживання електричної енергії (ГОЕ);
- 2) графіком обмеження споживання електричної потужності (ГОП);
- 3) графіком аварійного відключення споживачів електричної енергії (ГАВ);
- 4) спеціальним графіком аварійних відключень (СГАВ);
- 5) графіком погодинного відключення (ГПВ).

10.6.2. ГОЕ, ГОП, ГАВ, ГПВ та СГАВ щорічно складаються ОСР в терміни/строки та в обсягах, що визначаються згідно з Інструкцією про складання і застосування графіків обмеження та аварійного відключення споживачів та Інструкцією про складання і застосування графіків погодинного відключення електроенергії, які розробляються ОСР згідно з Кодексом

системи передачі.

10.6.3. До ГОЕ та ГОП включаються лише побутові споживачі з приєднаною потужністю 500 кВт і вище незалежно від їх категорійності з надійності електропостачання та форм власності.

10.6.4. До ГАВ вносяться лінії та фідери, які живлять струмоприймачі II та III категорій надійності електропостачання, у тому числі населені пункти та райони міст. Допускається внесення до ГАВ ліній та фідерів, які живлять струмоприймачі I категорії (крім особливої групи) та аварійну броню електропостачання у разі їх сумарного навантаження менше 50 % від навантаження лінії, за умови наявності автоматичного перемикачів живлення вказаних струмоприймачів на інші живильні центри або на лінії та фідери, не внесені до ГАВ.

10.6.5. До СГАВ ОСР вносяться приєднання, що живлять споживачів незалежно від категорії надійності електропостачання та наявності аварійної броні, у тому числі заведені під ГАВ, САВН, АЧР.

10.6.6. Переліки споживачів та обсяг їх аварійного розвантаження мають бути оформлені відповідно до інструкції та щорічно переглядатися.

10.6.7. Переліки споживачів мають складатися за територіальним принципом з урахуванням меж системи розподілу ОСР.

10.6.8. Під час складання графіків ОСР не повинен допускати дискримінацію між споживачами та/або електропостачальниками та повинен забезпечити максимально можливий рівномірний розподіл обсягів зниження споживання між споживачами, визначених ОСП.

10.6.9. При складанні ГОЕ, ГОП, ГПВ та ГАВ ОСР повинен ураховувати схеми електропостачання споживачів, у тому числі особливий порядок обмеження/відключення захищених споживачів.

10.6.10. ОСР при складанні графіків обмеження та відключення повинен узгодити зі споживачем, залученим до цих графіків, перелік фідерів, по яких буде здійснюватися обмеження/відключення з метою врахування схем живлення та характеру виробничої діяльності підприємства, у тому числі з урахуванням пропозицій споживача.

10.6.11. Споживачі, залучені до ГОЕ, ГОП, ГПВ, ГАВ, СГАВ, САВН, АЧР, не пізніше 01 вересня мають бути письмово повідомлені ОСР про обсяги можливого обмеження електроспоживання з обов'язковим зазначенням назв ліній (фідерів), які підлягатимуть відключенню в разі застосування графіків та/або протиаварійних систем зниження електроспоживання.

10.6.12. Споживач, включений до графіків обмеження/відключення, має право звернутися до ОСР із запитом щодо зниження обсягів споживання електричної енергії та потужності, заміни фідерів, вилучення з графіків окремих фідерів у разі зміни умов електропостачання або характеру їх виробничої діяльності. ОСР може прийняти відповідні зміни виключно за умови збереження без змін обсягів графіків у цілому по ОСР. Зниження обсягів обмеження/відключення одних споживачів за рахунок збільшення обсягів обмеження/відключення інших споживачів (без їх письмової згоди) не допускається.

10.6.13. Заходи з припинення або обмеження розподілу електричної енергії споживачеві мають здійснюватися шляхом поетапного обмеження для можливості завершення технологічного циклу виробництва та поступового розвантаження струмоприймачів до заданого рівня (з урахуванням вимог безпеки/аварійний рівень).

10.6.14. Необґрунтоване невиконання споживачем заданих обсягів обмеження або самовільне переведення навантаження, заведеного під ГАВ, ГПВ, СГАВ, АЧР та САВН, на інші

джерела живлення системи розподілу дає ОСР право після попередження споживача про невиконання встановленого режиму та невжиття ним заходів щодо зниження навантаження протягом 10 хвилин відключити споживача від джерела електропостачання. Відповідальність за можливі негативні наслідки такого відключення покладається на споживача.

10.7. Автоматичні протиаварійні заходи

10.7.1. Автоматичні протиаварійні заходи із захисту системи розподілу здійснюються пристроями релейного захисту та автоматики обладнання електричних мереж, а також системами протиаварійної автоматики.

10.7.2. Пристрої РЗА та ПА діють без втручання оперативного персоналу та мають відповідати вимогам щодо чутливості, швидкодії, вибіркості та надійності.

10.7.3. ОСР встановлює пристрої РЗА та ПА на об'єктах системи розподілу у координації з ОСП відповідно до вимог Кодексу системи передачі, Правил улаштування електроустановок, затверджених наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 21 липня 2017 року № 476 (далі - ПУЕ), правил технічної експлуатації, вимог технічної документації заводів-виробників та інших нормативно-технічних документів.

10.7.4. Автоматичне запобігання та/або ліквідація порушення стійкості ОЕС України забезпечуються ПА, зокрема:

- 1) автоматична ліквідація асинхронних режимів (АЛАР);
- 2) спеціальна автоматика відключення навантаження (САВН);
- 3) автоматичне частотне розвантаження (АЧР).

10.7.5. У разі застосування САВН або спрацювання пристроїв АЧР електроживлення споживачів від системи розподілу може бути припинено повністю.

10.7.6. Відключення кнопками (ключами) САВН здійснюються ОСР за командою ОСП у разі несподіваного виникнення в ОЕС України (електроенергетичній системі) аварійного дефіциту електричної потужності у порядку, визначеному інструкцією.

10.7.7. АЧР розробляється, застосовується та переглядається згідно зі стандартом операційної безпеки щодо застосування системної протиаварійної автоматики запобігання та ліквідації небезпечного зниження або підвищення частоти в енергосистемах.

10.7.8. Оперативний персонал енергооб'єктів ОСР не повинен втручатися в роботу РЗА та ПА.

10.7.9. Порядок дій оперативного персоналу у разі відмови автоматичних пристроїв ПА визначається Планом захисту ОЕС України та інструкціями ОСР, прийнятими на виконання даного Плану.

10.7.10. ОСР зобов'язаний забезпечити:

1) технічну експлуатацію пристроїв АЧР-ЧАПВ, установлених на об'єктах системи розподілу, виконання вимог електроенергетичних систем щодо налаштування комплектів АЧР-ЧАПВ та відповідність заданих обсягів фактичному навантаженню, задіяному в АЧР, надійність та ефективність дії пристроїв АЧР у разі аварійних знижень частоти в ОЕС України, енергосистемах чи їх частинах;

2) відновлення (дією пристроїв ЧАПВ та оперативним персоналом) електропостачання споживачів, електроустановки яких було вимкнено пристроями АЧР, після ліквідації дефіциту потужності.

10.7.11. Споживачі, приєднані до системи розподілу, зобов'язані забезпечити наявність та збереження встановлених ОСР на комплектах АЧР плombs (на виконавчих реле, комутаційних та захисних апаратах, накладках тощо).

10.7.12. Споживачі, на електроустановках яких встановлені пристрої АЧР-ЧАПВ, зобов'язані забезпечувати безперешкодний доступ персоналу ОСП та ОСР для нагляду за технічним станом пристроїв АЧР-ЧАПВ та контролю за обсягами навантаження та заданими уставками, своєчасно повідомляти ОСР про випадки спрацювання пристроїв АЧР та обсяги фактичного навантаження відключених приєднань, які заведено під дію пристроїв АЧР.

10.8. Відновлення після системної аварії

10.8.1. Під час повного або часткового знеструмлення ОЕС України (або її частин) внаслідок виникнення системної аварії та під час застосування заходів щодо відновлення ОЕС України після системної аварії допускається відхилення параметрів напруги та частоти в системі розподілу від параметрів, установлених цим Кодексом.

10.8.2. Відновлення ОЕС України після системної аварії має здійснюватися відповідно до Плану відновлення роботи ОЕС України після системної аварії (далі - План відновлення), розробленого ОСП згідно з Кодексом системи передачі.

10.8.3. ОСР, що бере участь у відновленні роботи ОЕС України, складає власний план дій та/або пооб'єктові інструкції, які визначають координацію дій власного оперативного персоналу з оперативним персоналом інших суб'єктів, які беруть участь у відновленні роботи ОЕС України, та послідовність дій з відновлення на підпорядкованих об'єктах.

10.8.4. План дій ОСР має містити окремі процедури щодо відновлення роботи ОЕС України в умовах відсутності зв'язку з ОСП.

10.8.5. У разі внесення змін до Плану відновлення ОСР має привести у відповідність до цих змін свої плани та/або пооб'єктові інструкції у термін, установлений Кодексом системи передачі.

10.8.6. Упровадження Плану відновлення здійснюється за розпорядженням ОСП. ОСР та Користувачі повинні діяти відповідно до власного плану та/або об'єктової інструкції після отримання відповідного розпорядження або команди ОСП.

10.8.7. У разі повного знеструмлення обладнання та за відсутності зв'язку з ОСП ОСР має діяти відповідно до власного плану та/або об'єктової інструкції.

10.8.8. ОСР повідомляє Користувачів про початок та припинення застосування плану дій у системі розподілу, про причини та про відповідні наслідки на своєму веб-сайті та через кол-центри.

XI. Доступ до системи розподілу та послуги з розподілу електричної енергії

11.1. Загальні умови надання доступу до системи розподілу та послуг з розподілу електричної енергії

11.1.1. Цей розділ визначає загальні умови надання доступу до системи розподілу та умови надання послуг з розподілу електричної енергії та поширюється на ОСР та Користувачів (споживачів, електропостачальників, виробників), ОМСР а також споживачів, що приєднані до електричних мереж інших власників, які не є ОСР.

11.1.2. ОСР здійснює діяльність з розподілу електричної енергії та надає послуги з розподілу електричної енергії Користувачам своєї системи розподілу в межах території

ліцензованої діяльності на підставі відповідної ліцензії, виданої Регулятором.

У випадках, визначених цим Кодексом, ОСР забезпечує розподіл електричної енергії електричними мережами інших власників, які не є ОСР або ОМСР.

11.1.3. Користувачі, які в установленому цим Кодексом порядку виконали вимоги щодо приєднання до системи розподілу, мають право на доступ до системи розподілу та на отримання послуг з розподілу електричної енергії від відповідного ОСР.

11.1.4. ОСР забезпечує доступ третіх сторін до своєї системи розподілу та надає послуги з розподілу електричної енергії на прозорих та недискримінаційних умовах.

11.1.5. ОСР не має права відмовити у доступі до своєї системи розподілу, крім випадків недостатньої пропускної спроможності. При цьому ОСР має надати обґрунтування причини такої відмови, яка має базуватися на об'єктивних і технічно та економічно обґрунтованих критеріях, а також інформацію про обґрунтований строк, необхідний для створення резерву пропускної спроможності мереж відповідно до затвердженого Регулятором плану розвитку системи передачі або системи розподілу.

11.1.6. Доступ до системи розподілу та послуги з розподілу надаються на підставі договору про надання послуг з розподілу електричної енергії, укладеного між ОСР та Користувачем відповідно до цього Кодексу. Договір про надання послуг з розподілу електричної енергії визначає зобов'язання ОСР забезпечити розподіл електричної енергії в межах замовленого Користувачем обсягу потужності за тарифами, що встановлюються Регулятором.

11.1.7. Договір про надання послуг з розподілу електричної енергії має бути укладений по усіх точках приєднання електроустановок Користувача на території відповідного ОСР, а також по точках приєднання споживачів, електроустановки яких приєднані до електричних мереж інших власників, які не є ОСР або ОМСР.

Непобутові споживачі, електроустановки яких приєднані до мереж ОСР, для забезпечення розподілу електричної енергії до їх точки(ок) приєднання електроустановок зобов'язані укласти договір про розподіл з ОСР, до мереж якого вони приєднані.

Побутові споживачі, електроустановки яких приєднані до мереж ОСР, для забезпечення розподілу електричної енергії до їх точки приєднання електроустановок зобов'язані укласти договір про розподіл з ОСР, до мереж якого вони приєднані.

Для забезпечення розподілу електричної енергії іншим споживачам, а також для транспортування електричної енергії в мережі ОСР електричними мережами, що не належать ОСР, між ОСР та відповідним власником мереж, який не є ОСР (та ОМСР), відповідно до цього Кодексу укладається договір щодо спільного використання електричних мереж відповідно до Правил роздрібного ринку.

11.1.8. Якщо ОСР здійснює розподіл електричної енергії в точку(и) приєднання електроустановок виробника, призначених тільки для споживання, такий виробник прирівнюється до споживача та має права і обов'язки споживача.

11.1.9. Оплата послуг з розподілу електричної енергії здійснюється за тарифами, які встановлюються Регулятором відповідно до затвердженої ним методики.

11.1.10. ОСР забезпечує Користувачів інформацією, необхідною для вільного та ефективного доступу та використання системи розподілу, у тому числі щодо умов надання доступу та послуг з розподілу (включаючи тарифи) та показників якості електропостачання, відповідно до цього Кодексу.

11.1.11. Користувачі мають право отримувати консультації від ОСР та подавати до ОСР

звернення/скарги/претензії щодо умов надання доступу та послуг з розподілу електричної енергії, якості електропостачання.

11.1.12. ОСР повинен розглядати скарги замовників та Користувачів, зокрема щодо надання доступу та послуг з розподілу електричної енергії, якості електропостачання, у порядку, визначеному розділом XIII цього Кодексу.

11.2. Умови договору про надання послуг з розподілу електричної енергії

11.2.1. Договір про надання послуг з розподілу електричної енергії укладається між:

- 1) ОСР та споживачем (у т. ч. МСР);
- 2) ОСР та електропостачальником;
- 3) ОСР та виробником;
- 4) ОСР та суміжним ОСР.

11.2.2. Договір про надання послуг з розподілу електричної енергії між ОСР та споживачем та Договір про надання послуг з розподілу електричної енергії між ОСР та електропостачальником укладаються відповідно до умов Правил роздрібного ринку.

11.2.3. Договір про надання послуг з розподілу електричної енергії між ОСР та виробником повинен передбачати такі розділи:

1) найменування та реквізити сторін;

2) предмет договору, у якому визначені основні особливості укладання договору про надання послуг з розподілу електричної енергії між ОСР та виробником, зокрема щодо приєднаної потужності та узгоджених (договірних) обсягів виробництва електричної енергії;

3) точки приєднання електроустановок виробника до мереж ОСР;

4) ціна договору, оплата послуг з розподілу електричної енергії, у якому зазначається, що між ОСР та виробником плата за надання послуг з розподілу електричної енергії не здійснюється;

5) права та обов'язки сторін;

6) відповідальність ОСР та виробника із зазначенням випадків, у разі настання яких несуть відповідальність ОСР чи виробник:

виробник несе відповідальність за збитки, заподіяні ОСР, зокрема у разі відпуску електричної енергії в розподільчі мережі, параметри якості якої перебувають поза межами показників, визначених державними стандартами, якщо зазначене виникло з його вини;

виробник не несе відповідальності за тимчасове припинення відпуску електричної енергії в розподільчі мережі або відпуск електричної енергії, параметри якості якої не відповідають показникам, зазначеним у договорі, якщо зазначене виникло не з його вини;

ОСР несе відповідальність перед виробником за заподіяні збитки, які виникли з вини ОСР;

ОСР не несе відповідальності перед виробником за заподіяні збитки, якщо доведе, що порушення виникли не з вини ОСР;

7) порядок вирішення спорів.

До обов'язків ОСР належать, зокрема:

виконання умов договору про надання послуг з розподілу електричної енергії між ОСР та

виробником;

забезпечення утримання електричних мереж у належному стані для задоволення потреб виробника в частині транспортування електричної енергії мережами ОСР в межах приєднаної потужності;

забезпечення надійного надання послуг з розподілу електричної енергії;

надання виробнику інформації про послуги, пов'язані з розподілом електричної енергії, та про терміни обмежень і відключень.

До обов'язків виробника належать, зокрема:

виконання умов договору про надання послуг з розподілу електричної енергії між ОСР та виробником;

надання ОСР інформації про планові строки/терміни припинення або обмеження виробництва електричної енергії, про зміну узгоджених (договірних) обсягів виробництва електричної енергії та форс-мажорні обставини;

забезпечення виробництва електричної енергії в узгоджених (договірних) обсягах та в межах приєднаної потужності із дотриманням показників якості електричної енергії, визначених державними стандартами;

забезпечення перетоку реактивної потужності на межі балансової належності ОСР та виробника відповідно до вимог технічних умов, за якими було здійснено таке приєднання, якщо інше не передбачено цим договором.

До прав ОСР належать, зокрема:

право вимагати від виробника здійснювати виробництво електричної енергії в узгоджених (договірних) обсягах із дотриманням показників якості електричної енергії, визначених державними стандартами;

отримання від виробника інформації про планові терміни припинення або обмеження виробництва електричної енергії, про зміну узгоджених (договірних) обсягів виробництва електричної енергії та форс-мажорні обставини.

До прав виробника належать, зокрема:

право вимагати від ОСР утримувати електричні мережі в належному стані для забезпечення виробником надійного відпуску електричної енергії в мережі ОСР в межах приєднаної потужності;

отримання від ОСР інформації про послуги, пов'язані з розподілом електричної енергії, та про строки обмежень і відключень, які призвели до невідпуску виробником електричної енергії;

8) форс-мажорні обставини;

9) інші умови;

10) реквізити ОСР та виробника.

11.2.4. Договір про надання послуг з розподілу електричної енергії між ОСР та суміжним ОСР повинен передбачати такі розділи:

1) предмет договору, в якому визначені основні особливості укладання договору про надання послуг з розподілу електричної енергії між ОСР та суміжним ОСР, зокрема щодо приєднаної потужності, узгоджених (договірних) обсягів перетоків електричної енергії, а також

вимог щодо обліку на межах балансової належності електричних мереж;

2) ціна договору, оплата послуг з розподілу електричної енергії, в якому зазначається, що між ОСР та суміжним ОСР плата за надання послуг з розподілу електричної енергії не здійснюється;

3) зобов'язання ОСР та суміжного ОСР, до яких належать, зокрема:

виконання умов договору про надання послуг з розподілу електричної енергії між ОСР та суміжним ОСР;

утримання електричних мереж у належному стані для забезпечення узгоджених (договірних) обсягів перетоків електричної енергії між ОСР та суміжним ОСР в межах приєднаної потужності;

надання кожною стороною договору інформації про послуги, пов'язані з розподілом електричної енергії, та про терміни/строки обмежень і відключень;

4) права ОСР та суміжного ОСР, до яких належать, зокрема:

отримання інформації про планові терміни обмежень або відключень у розподільних мережах, що можуть призвести до порушення узгоджених (договірних) обсягів перетоків електричної енергії між ОСР та суміжним ОСР, а також про інші форс-мажорні обставини;

вимога утримувати електричні мережі в належному стані для забезпечення узгоджених (договірних) обсягів перетоків електричної енергії між ОСР та суміжним ОСР в межах приєднаної потужності;

отримання інформації про послуги, пов'язані з розподілом електричної енергії;

5) відповідальність ОСР та суміжного ОСР із зазначенням випадків, у разі настання яких несуть відповідальність ОСР чи суміжний ОСР.

ОСР та суміжний ОСР несуть відповідальність за збитки, заподіяні внаслідок порушень узгоджених (договірних) обсягів перетоків електричної енергії або недотримання параметрів якості електричної енергії, визначених державними стандартами, якщо зазначене виникло з їх вини.

ОСР та суміжний ОСР не несуть відповідальність за збитки, заподіяні внаслідок порушень узгоджених (договірних) обсягів перетоків електричної енергії або недотримання параметрів якості електричної енергії, визначених державними стандартами, якщо зазначене виникло не з їх вини;

6) форс-мажорні обставини;

7) інші умови;

8) реквізити ОСР та суміжного ОСР.

11.2.5. Умови договору(ів) про надання послуг з розподілу електричної енергії повинні бути оприлюднені на власному веб-сайті ОСР.

11.3. Порядок укладання договору про надання послуг з розподілу електричної енергії

11.3.1. Договір про надання послуг з розподілу електричної енергії укладається з урахуванням вимог цього Кодексу щодо умов надання доступу та послуг з розподілу електричної енергії.

11.3.2. Для укладення договору про надання послуг з розподілу електричної енергії Користувач повинен подати ОСР письмову заяву (засобами поштового або електронного

зв'язку) та документи, визначені цим Кодексом, за 20 робочих днів до бажаної дати початку отримання послуг з розподілу електричної енергії.

11.3.3. Форма заяви на укладення договору про надання послуг з розподілу електричної енергії розробляється ОСР.

У заяві Заявник указує, зокрема:

- 1) персоніфіковані та контактні дані Заявника;
- 2) адресу об'єкта(ів) Заявника;
- 3) ЕІС-код(и) точки(ок) вимірювання обліку електричної енергії за об'єктом споживача;
- 4) предмет заяви;

5) обсяги замовленої послуги (дозволена потужність у кВт з урахуванням категорійності, визначена діючим договором про електропостачання, або потужність, забезпечена виконаним договором про приєднання) та період використання у різні періоди доби;

6) дату подання заяви;

7) підпис.

11.3.4. ОСР надає бланк заяви на запит Заявника, а також розміщує його на своєму власному веб-сайті у доступному для перегляду та завантаження форматі. На веб-сайті ОСР також розміщується зразок заповнення заяви на укладення договору про надання послуг з розподілу електричної енергії та перелік документів, які додаються до заяви.

11.3.5. До заяви додаються такі документи:

1) для Користувачів - побутових та непобутових споживачів, електропостачальників перелік документів визначається Правилами роздрібного ринку;

2) для Користувачів - виробників:

копія ліцензії на провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії (для виробників із встановленою потужністю більше 5 МВт, якщо діяльність таких суб'єктів ліцензується);

копії документів, що підтверджують повноваження особи на підписання договору (витяг зі Статуту, рішення про призначення керівника, довіреність тощо);

витяг із Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;

3) для Користувачів - суміжних ОСР:

копія ліцензії на провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії;

копії документів, що підтверджують повноваження особи на підписання договору (витяг зі Статуту, рішення про призначення керівника, довіреність тощо);

витяг із Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

11.3.6. При укладенні договору про надання послуг з розподілу ОСР не має права вимагати від Заявника документи та інформацію, які не передбачені цим розділом.

11.3.7. У разі надання Заявником не всіх документів, передбачених цим розділом, ОСР протягом 3 робочих днів з дати отримання заяви повідомляє Заявника у письмовій формі про

відмову у задоволенні його заяви із зазначенням причин такої відмови.

11.3.8. Заявник, який отримав відмову у задоволенні його заяви, після усунення причин відмови має право подати нову заяву та відповідні документи для укладення договору про надання послуг з розподілу електричної енергії. Не допускається надання ОСР нових (додаткових) зауважень.

11.3.9. Якщо дані, надані із заявою та доданими до неї документами, потребують уточнення, ОСР протягом 5 робочих днів з дати отримання заяви направляє запит Заявнику щодо уточнення даних (засобами поштового, електронного та/або телефонного зв'язку відповідно до контактних даних, зазначених Заявником у заяві).

11.3.10. Упродовж 7 робочих днів з дати отримання від Заявника всіх документів, передбачених пунктом 11.3.5 цієї глави, ОСР має надати (засобами поштового, електронного та/або телефонного зв'язку відповідно до контактних даних, зазначених Заявником у заяві) Заявнику для підписання два примірники договору про надання послуг з розподілу електричної енергії. Якщо передбачається укладання договору із Заявником, потужність якого складає 150 кВт або більше, строк надання ОСР примірника договору про надання послуг з розподілу електричної енергії складає 14 робочих днів.

11.3.11. Заявник не пізніше 20 календарних днів з дати отримання повинен повернути ОСР підписаний у двох примірниках договір про надання послуг з розподілу електричної енергії.

11.3.12. ОСР протягом 3 робочих днів повинен підписати договір та повернути один із його примірників Заявнику.

11.3.13. ОСР не має права відмовити Заявнику (Користувачу), електроустановки якого приєднані до його системи розподілу, в укладенні договору про надання послуг з розподілу електричної енергії за умови дотримання Заявником (Користувачем) усіх вимог щодо укладення договору про надання послуг з розподілу електричної енергії, передбачених цим Кодексом та чинним законодавством.

11.3.14. Підставами для відмови у доступі до системи розподілу є:

- 1) електроустановки Заявника не приєднані до системи розподілу;
- 2) електроустановки Заявника приєднані з порушенням вимог цього Кодексу, а саме: приєднання здійснене з порушенням вимог розділу IV цього Кодексу;

обсяг замовлених послуг (замовлена потужність) перевищує дозволена потужність згідно з договором приєднання;

пропускна спроможність системи є недостатньою для забезпечення замовленої потужності;

засоби комерційного обліку не відповідають вимогам Кодексу комерційного обліку.

11.3.15. Дії ОСР при наявності підстав для відмови у доступі до системи розподілу:

- 1) повідомлення протягом 3 днів про відмову з обґрунтуванням її причини;
- 2) надання інформації щодо порядку приєднання до системи розподілу (збільшення приєднаної потужності);
- 3) надання пропозицій Заявнику про можливість укладання договору про надання послуг з розподілу на обсяг дозволеної до використання потужності за договором з приєднання;
- 4) надання інформації щодо обґрунтованого строку/терміну, необхідного для створення резерву пропускної спроможності мереж відповідно до затвердженого Регулятором плану

розвитку системи передачі або системи розподілу.

11.3.16. У разі передачі об'єкта Користувача або його частини в користування (оренда, позичка, управління майном тощо) та обумовлення відповідним договором передачі Користувачу майна відповідних повноважень щодо врегулювання договірних відносин з ОСР стосовно забезпечення об'єкта або його частини електричною енергією між Користувачем майна та ОСР має бути укладений договір про надання послуг з розподілу електричної енергії у порядку, визначеному цим Кодексом.

11.3.17. Якщо в результаті реконструкції або технічного переоснащення приєднаних до системи розподілу електроустановок Користувача та/або зміни форми власності або власника об'єкта Користувача є необхідність внесення змін до персоніфікованих даних Користувача або укладання договору про надання послуг з розподілу електричної енергії з новим власником, Користувач повинен самостійно повідомити ОСР про внесення змін до персоніфікованих даних або звернутися до ОСР з відповідною заявою на укладення договору про надання послуг з розподілу електричної енергії.

11.4. Якість надання послуг з електропостачання

11.4.1. ОСР повинен дотримуватися затверджених Регулятором показників якості електропостачання, які характеризують рівень надійності (безперервності) електропостачання, комерційної якості надання послуг з розподілу електричної енергії та якості електричної енергії.

11.4.2. Надійність (безперервність) електропостачання характеризується кількістю, тривалістю перерв в електропостачанні та обсягом недовідпущеної електричної енергії.

11.4.3. Надійність (безперервність) електропостачання споживача характеризується такими показниками:

1) індекс середньої тривалості довгих перерв в електропостачанні в системі (SAIDI) розраховується як відношення сумарної тривалості довгих перерв в електропостачанні в точках комерційного обліку електричної енергії, в яких було припинене електропостачання за звітний період, до загальної кількості точок комерційного обліку електричної енергії за формулою

$$SAIDI = \frac{\sum_{i=1}^k t_i \times n_i}{n}, \text{ хв,}$$

де t_i - тривалість i -ї довгої перерви в електропостачанні, хв;

n_i - кількість точок комерційного обліку електричної енергії, в яких було припинене електропостачання у результаті i -ї довгої перерви в електропостачанні, шт.;

k - кількість довгих перерв в електропостачанні протягом звітного періоду;

i - номер довгої перерви в електропостачанні, $i = 1, 2, 3, \dots k$;

n - загальна кількість точок комерційного обліку електричної енергії, шт.;

2) індекс середньої частоти довгих перерв в електропостачанні в системі (SAIFI) розраховується як відношення сумарної кількості відключених точок комерційного обліку

електричної енергії, в яких було припинене електропостачання внаслідок усіх довгих перерв в електропостачанні протягом звітного періоду, до загальної кількості точок комерційного обліку електричної енергії за формулою

$$SAIFI = \frac{\sum_{i=1}^k n_i}{n},$$

- де n_i - кількість точок комерційного обліку електричної енергії, в яких було припинене електропостачання у результаті i -ї довгої перерви в електропостачанні, шт.;
- k - кількість довгих перерв в електропостачанні протягом звітного періоду;
- i - номер довгої перерви в електропостачанні, $i = 1, 2, 3, \dots k$;
- n - загальна кількість точок комерційного обліку електричної енергії, шт.;

3) індекс середньої частоти коротких перерв в електропостачанні в системі (MAIFI) розраховується як відношення сумарної кількості відключених точок комерційного обліку електричної енергії протягом звітного періоду до загальної кількості точок комерційного обліку електричної енергії за формулою

$$MAIFI = \frac{\sum_{j=1}^r n_j}{n},$$

- де n_j - кількість точок комерційного обліку електричної енергії, в яких було припинене електропостачання у результаті j -ї короткої перерви в електропостачанні, шт.;
- r - кількість коротких перерв в електропостачанні протягом звітного періоду;
- j - номер короткої перерви в електропостачанні, $j = 1, 2, 3, \dots r$;
- n - загальна кількість точок комерційного обліку електричної енергії, шт.;

4) розрахунковий обсяг недовідпущеної електроенергії (ENS) розраховується як сума добутків кількості точок комерційного обліку електричної енергії, в яких було припинене електропостачання, на тривалість довгої перерви та на середнє споживання електроенергії на відповідному рівні напруги за формулою

$$ENS = \sum_{i=1}^k \frac{n_i^{s_i} \times t_i \times Q^{s_i}}{T}, \text{ тис. кВт}\cdot\text{год},$$

де Z_1 - ознака рівня напруги та відповідної території ($Z_1 - 0,4$ кВ - міський населений

11.4.4. Комерційною системою передавачів електроенергії характеризується взаємовідносини ОСП зі споживачем, зокрема дотримання встановлених цим Кодексом та іншими нормативно-правовими актами строків надання послуг та виконання робіт щодо:

- 1) приєднання до системи розподілу електропостачання внаслідок і-ї довгої перерви, з Z_1 -ю ознакою рівня напруги та відповідної території, шт.;
- 2) надання послуг з розподілу електричної енергії;
- 3) тривалість і-ї довгої перерви в електропостачанні; якості електричної енергії;

4) питань комерційного обліку;

- 5) відповіді на звернення та скарги споживачів щодо Q^{Z_1} - середньомісячне споживання електричної енергії в попередньому році на одну точку комерційного обліку електричної енергії з Z_1 -ю ознакою рівня напруги та відповідної території, тис. кВт·год;

11.4.5. Якість електричної енергії характеризується фізичними параметрами поставленої споживачу електричної енергії та їх відповідністю встановленому стандарту.

T - звітний період часу (середньомісячний за рік), перерахований у хвилинах, $T = 4380$

11.4.6. Параметри якості електричної енергії в точках приєднання споживачів у нормальних умовах експлуатації мають відповідати параметрам, визначеним у ДСТУ EN 50160:2014 «Характеристики напруги електропостачання в електричних мережах загального призначення» (далі - ДСТУ EN 50160:2014).

11.4.7. Стандартна номінальна напруга U_n для мереж низької напруги загального призначення має значення 220 В між фазним і нульовим проводом або між фазними проводами:

для трифазних чотирипровідних мереж: $U_n = 220$ В між фазним та нульовим проводом;

для трифазних трипровідних мереж: $U_n = 220$ В між фазними проводами.

Зміна напруги не повинна перевищувати ± 10 % від величини номінальної напруги.

11.4.8. Частота напруги електропостачання для мереж низької напруги має бути в межах:

1) для систем, які синхронно приєднані до ОЕС України - 50 Гц ± 1 % протягом 99,5 % часу за рік та 50 Гц $+ 4$ % (6 %) протягом 100 % часу;

2) для систем без синхронного приєднання до ОЕС України - 50 Гц ± 2 % протягом 99,5 % часу за рік та 50 Гц ± 15 % протягом 100 % часу.

11.4.9. Показник довготривалого флікера (мерехтіння), спричиненого коливанням напруги, для мереж низької напруги має бути меншим або рівним 1 для 95 % часу спостереження.

11.4.10. 95 % середньоквадратичних значень складника зворотної послідовності напруги електропостачання, усереднених на 10-хвилинному проміжку, для мереж низької напруги мають бути в межах від 0 % до 2 % від складника напруги прямої послідовності.

11.4.11. 95 % середньоквадратичних значень напруги кожної гармоніки, усереднених на 10-хвилинному проміжку, для мереж низької напруги мають бути меншими або рівними наступним значенням:

Непарні гармоніки		Парні гармоніки
не кратні 3	кратні 3	

порядок	відносна амплітуда	порядок	відносна амплітуда	порядок	відносна амплітуда
5	6,0 %	3	5,0 %	2	2,0 %
7	5,0 %	9	1,5 %	4	1,0 %
11	3,5 %	15	1,5 %	6...24	0,5 %
13	3,0 %	21	0,5 %		
17	2,0 %				
19	1,5 %				
23	1,5 %				
25	1,5 %				

11.4.12. Сумарний коефіцієнт гармонічних спотворень напруги електропостачання, урахувавши всі гармоніки до 40-ї включно, для мереж низької напруги має бути меншим чи рівним 8 %.

11.4.13. Показники якості електричної енергії для мереж середньої та високої напруги, методи випробування та інші характеристики якості електроенергії наведені у ДСТУ EN 50160:2014.

11.4.14. Перелік показників якості електропостачання повинен зазначатися у договорі про надання послуг з розподілу електричної енергії.

11.4.15. ОСР надає споживачам компенсації за недотримання показників якості електропостачання у розмірі та порядку, що встановлені Регулятором.

11.4.16. ОСР повинен оприлюднити на власному веб-сайті інформацію щодо величин показників якості електропостачання, розмірів компенсацій та порядку їх надання.

11.5. Обмеження, припинення та відновлення розподілу електричної енергії

11.5.1. Послуги з розподілу електричної енергії надаються Користувачу безперервно, крім випадків, передбачених договором про надання послуг з розподілу електричної енергії та цим Кодексом.

11.5.2. Випадки припинення розподілу електричної енергії:

1) за заявою Користувача:

припинення (тимчасове або остаточне) експлуатації електроустановки;

продаж/передача прав власності/користування на об'єкт Користувача;

інші тимчасові причини припинення електропостачання (виконання будівельних, аварійно-відновлювальних робіт тощо);

2) за зверненням електропостачальника:

припинення електроживлення Користувача (споживача електричної енергії) у випадках, визначених Правилами роздрібного ринку;

3) за ініціативою ОСР:

закінчення строку дії/розірвання договору про надання послуг з розподілу електричної енергії;

несплата та/або неповна оплата послуг згідно з умовами договору про надання послуг з розподілу електричної енергії;

виявлення несанкціонованого відбору електричної енергії Користувачем або втручання в роботу засобів обліку електричної енергії або елементів системи розподілу;

наявність заборгованості за несанкціонований відбір електричної енергії;

несанкціоноване відновлення електроживлення Користувача (споживача електричної енергії);

невиконання вимог припису уповноваженого представника органу виконавчої влади, на який покладено відповідні обов'язки згідно із законодавством України, щодо усунення незадовільного технічного стану електроустановок Користувачів, який загрожує аварією, пожежею та/або створює загрозу життю обслуговуючого персоналу, населенню та навколишньому середовищу;

недопущення до електроустановок Користувача, пристроїв релейного захисту, автоматики та зв'язку, які забезпечують регулювання навантаження в енергосистемі, та/або розрахункових засобів обліку електричної енергії уповноважених посадових осіб органів виконавчої влади та/або ОСР, на яких покладено відповідні обов'язки згідно із законодавством України та/або договором;

порушення Користувачем Правил охорони електричних мереж, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 04 березня 1997 року № 209 (далі - Правила охорони електричних мереж), під час виконання робіт або провадження іншої діяльності поблизу електричних мереж унаслідок незабезпечення збереження електричних мереж, створення неналежних умов експлуатації зазначених електричних мереж, створення умов, наслідком яких можуть стати нещасні випадки від впливу електричного струму. Відключенню підлягають електроустановки та струмоприймачі Користувача, для електрозабезпечення яких використовуються електричні мережі, щодо яких Користувачем порушуються Правила охорони електричних мереж;

проведення планових ремонтів електроустановок та електричних мереж системи розподілу;

проведення системних випробувань;

у разі несплати споживачем заборгованості за договором про постачання електричної енергії або договором про користування електричною енергією, правонаступником за якими є ОСР;

4) за ініціативою адміністратора комерційного обліку:

невиконання обґрунтованих вимог щодо приведення засобів розрахункового обліку до вимог щодо технічного стану, передбачених Кодексом комерційного обліку;

5) за форс-мажорних обставин, у тому числі:

застосування графіків та протиаварійних систем зниження електроспоживання з метою запобігання порушенню режиму роботи ОЕС України;

аварійні перерви електропостачання.

11.5.3. Обмеження/припинення розподілу електричної енергії відповідному Користувачу має проводитися за умови одночасного забезпечення збереження необхідних рівнів надійності та якості електропостачання інших Користувачів.

11.5.4. У разі відсутності технічної можливості виконання умови одночасного забезпечення збереження необхідних рівнів надійності та якості електропостачання інших Користувачів (унаслідок застосування відповідної схеми електропостачання) Користувач, надання послуг з розподілу якому має бути обмежене або припинене, зобов'язаний надати доступ до власних електроустановок уповноваженим представникам ОСР для вибіркового відключення струмоприймачів з наступним пломбуванням пристроїв їх підключення.

11.5.5. Про планові перерви в електропостачанні ОСР повинен повідомляти через засоби масової інформації не пізніше ніж за 10 днів до початку перерви.

11.5.6. ОСР повинен розміщувати на власному веб-сайті інформацію щодо планових перерв в електропостачанні із зазначенням населених пунктів та вулиць та/або об'єктів, які буде відключено, причини перерви, дати та часу початку перерви (з точністю до години) та її орієнтовної тривалості. Інформація має бути розміщена не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку перерви.

11.5.7. ОСР повинен розміщувати на власному веб-сайті інформацію щодо значних аварійних перерв в електропостачанні з кількістю відключених споживачів більше 100 та тривалістю понад годину із зазначенням населених пунктів та вулиць та/або об'єктів, які відключено внаслідок аварійної перерви, причини перерви, дати та часу початку перерви (з точністю до хвилини), орієнтовного часу відновлення електропостачання після аварійної перерви (якщо відомо). Інформація має бути розміщена якнайшвидше після отримання відповідних даних від диспетчерського персоналу ОСР, але не пізніше ніж через 6 годин після початку перерви.

11.5.8. ОСР має надати попередження про обмеження/припинення розподілу електричної енергії Користувачу (окрім планових перерв) після встановлення факту наявності підстав для вчинення вказаних дій не менше ніж за 5 робочих днів до запланованої дати обмеження/припинення розподілу електричної енергії. При цьому в попередженні мають бути зазначені підстави, дата та час, з якого розподіл електричної енергії буде припинено/обмежено.

11.5.9. Після одержання попередження Користувач зобов'язаний вжити комплекс заходів, спрямованих на запобігання травматизму, загибелі тварин, пошкодженню обладнання, негативним екологічним та іншим наслідкам.

11.5.10. ОСР має право припиняти/обмежувати розподіл електричної енергії на час проведення планових ремонтів електроустановок та електричних мереж системи розподілу та проведення системних випробувань, здійснивши відповідні погодження та попередження відповідно до вимог цього Кодексу.

У цьому випадку при отриманні від ОСР вимоги про самостійне обмеження/припинення споживання електричної енергії Користувач (споживач електричної енергії) зобов'язаний виконати вимогу ОСР та самостійно обмежити/припинити споживання електричної енергії.

Користувачі, які мають у власності резервне джерело живлення (електроустановку, яка призначена для виробництва електричної енергії), про що має бути зазначено в договорі про надання послуг з розподілу електричної енергії, несуть повну відповідальність за його технічний стан та готовність до своєчасного пуску.

Збитки та негативні наслідки від несвоєчасного або несанкціонованого пуску резервних

джерел живлення відшкодовуються за рахунок їх власників.

Якщо Користувач (виробник електричної енергії) був попереджений ОСР про обмеження/припинення розподілу електричної енергії, то такий виробник повинен обмежити/припинити відпуск електричної енергії своїми генеруючими установками на час обмеження/припинення розподілу електричної енергії, зазначений ОСР. Якщо виробник електричної енергії продовжує відпуск електричної енергії до системи розподілу, то він несе відповідальність за будь-які збитки, завдані ОСР іншим Користувачам та/або третім особам у результаті такого продовження відпуску електричної енергії.

11.5.11. Припинення/обмеження розподілу електричної енергії за заявою Користувача здійснюється:

у разі тимчасового припинення/обмеження розподілу електричної енергії Користувач зобов'язаний повідомити ОСР не пізніше ніж за 10 робочих днів до бажаної дати припинення/обмеження розподілу електричної енергії;

у разі остаточного припинення експлуатації електроустановки та/або продажу/передачі прав власності/користування на електроустановку (об'єкт) Користувач зобов'язаний повідомити про це ОСР не пізніше ніж за 20 робочих днів до дати настання зазначеної події та остаточно розрахуватись з ним за договором про надання послуг з розподілу електричної енергії.

За наявності технічної можливості ОСР зобов'язаний припинити/обмежити розподіл електричної енергії Користувачу із заявленої ним дати бажаного тимчасового припинення/обмеження розподілу електричної енергії або остаточного припинення експлуатації електроустановки та/або продажу/передачі прав власності/користування на електроустановку (об'єкт).

У разі неповідомлення або несвоєчасного повідомлення Користувачем ОСР про остаточне припинення експлуатації електроустановки та/або продаж/передачу прав власності/користування на електроустановку (об'єкт) Користувач зобов'язаний здійснювати оплату послуг за договором про надання послуг з розподілу електричної енергії відповідно до умов договору.

Договір про надання послуг з розподілу електричної енергії з новим Користувачем укладається після припинення договору про надання послуг з розподілу електричної енергії із Користувачем, який здійснив продаж/передачу прав власності/користування на електроустановку (об'єкт). За умови одночасного розірвання договору про надання послуг з розподілу електричної енергії з попереднім Користувачем, виплати всіх видів платежів, передбачених відповідним договором, та звернення нового Користувача щодо укладення договору про надання послуг з розподілу електричної енергії в межах одного розрахункового періоду припинення електропостачання об'єкта не здійснюється.

Відновлення тимчасового припинення/обмеження розподілу електричної енергії здійснюється ОСР за зверненням Користувача протягом 5 робочих днів з дати оплати послуги з відновлення електроживлення.

11.5.12. Електропостачальник має право звернутися до ОСР щодо припинення електроживлення Користувача (споживача електричної енергії), з яким електропостачальником укладено договір про постачання електричної енергії. У зверненні електропостачальник повинен, зокрема, зазначити дані, що ідентифікують відповідного споживача електричної енергії (ЕІС-код), та причину (підставу) припинення електроживлення такого споживача електричної енергії.

ОСР не має права вимагати від електропостачальника обґрунтування причини (підстави) припинення електроживлення, якщо вона відповідає випадкам, визначеним Правилами

роздрібного ринку. У випадках, не передбачених Правилами роздрібного ринку, ОСР має право відхилити звернення електропостачальника, про що повідомляє електропостачальника протягом 2 робочих днів з дати отримання звернення.

Попередження про припинення електроживлення надсилається ОСР одночасно електропостачальнику та відповідному споживачу електричної енергії за 5 робочих днів до запланованої дати обмеження/припинення розподілу електричної енергії.

ОСР не розглядає заперечення щодо припинення електроживлення або звернення щодо неправомірності дій електропостачальника від споживачів електричної енергії.

ОСР повинен припинити електроживлення споживача електричної енергії протягом 10 робочих днів з дати отримання звернення від електропостачальника.

ОСР повідомляє електропостачальника про припинення електроживлення споживача електричної енергії після здійснення необхідних технічних заходів або про відсутність технічної можливості припинення електроживлення споживача електричної енергії у разі її виявлення.

Якщо до ОСР надійшло повідомлення від електропостачальника з відкликанням його звернення щодо припинення електроживлення споживача, а оперативна бригада ОСР вже виїхала на об'єкт споживача або виконала відповідні технічні заходи з відключення електроустановок споживача, електропостачальник зобов'язаний відшкодувати ОСР відповідні витрати на здійснення зазначених дій.

Припинення електроживлення споживача електричної енергії за зверненням електропостачальника не звільняє його від виконання зобов'язань перед ОСР за договором про надання послуг з електроживлення.

Після усунення причин (підстав) припинення електроживлення споживача електричної енергії електропостачальник надає ОСР звернення щодо відновлення електроживлення такого споживача електричної енергії.

У випадку розірвання договору про постачання між відповідними електропостачальником та споживачем до моменту відновлення електроживлення цього споживача звернення щодо відновлення електроживлення надає безпосередньо споживач електричної енергії за умови укладення договору про постачання з новим електропостачальником або новий електропостачальник стосовно такого споживача.

ОСР повинен відновити електроживлення протягом 5 робочих днів з дати отримання звернення електропостачальника щодо відновлення електроживлення.

11.5.13. У разі несплати або неповної оплати за послуги з електроживлення у строки, визначені договором про надання послуг з розподілу електричної енергії, ОСР надає Користувачу письмовим повідомленням (з позначкою про вручення) попередження про припинення електроживлення.

У разі несплати за послуги з розподілу електричної енергії протягом 5 робочих днів після отримання Користувачем попередження ОСР має право відключити об'єкт Користувача від електричної мережі.

Спірні питання щодо заборгованості за послуги з розподілу електричної енергії вирішуються шляхом переговорів між ОСР та Користувачем або в судовому порядку. У разі звернення Користувача до суду щодо вирішення спірних питань він повідомляє про це ОСР та надає копію зареєстрованої в канцелярії суду позовної заяви. До вирішення у суді спірного питання між сторонами відключення об'єкта Користувача не здійснюється.

Якщо договором про надання послуг з розподілу електричної енергії передбачена попередня оплата або авансові платежі, припинення/обмеження розподілу електричної енергії за несплату передбачених договором рахунків на попередню оплату або авансових платежів не може застосовуватись раніше початку розрахункового або планового періоду, на який має здійснюватись відповідна оплата.

11.5.14. Під час здійснення технічних заходів щодо припинення розподілу електричної енергії ОСР у присутності Користувача здійснює фіксацію показів приладу обліку Користувача на момент припинення розподілу електричної енергії.

11.5.15. Припинення/обмеження розподілу електричної енергії не звільняє Користувача від зобов'язання оплати вартості послуг за договором про надання послуг з розподілу електричної енергії.

11.5.16. У разі закінчення строку дії договору або розірвання договору про надання послуг з розподілу електричної енергії припинення розподілу електричної енергії здійснюється ОСР (без додаткового попередження) протягом 5 робочих днів з дати закінчення строку дії договору/розірвання договору.

11.5.17. У разі самовільного відновлення електроживлення Користувача (споживача електричної енергії), несанкціонованого відбору електричної енергії Користувачем або втручання в роботу засобів обліку електричної енергії або елементів системи розподілу, зниження показників якості електричної енергії з вини Користувача до величин, які порушують нормальне функціонування електроустановок ОСР та/або інших Користувачів, невиконання припису уповноваженого представника відповідного органу виконавчої влади, який стосується вищенаведених порушень, ОСР має право без попередження повністю припинити розподіл електричної енергії після оформлення у встановленому цим Кодексом порядку акта про порушення.

11.5.18. У разі усунення Користувачем у встановлений строк порушень, що завчасно (до дати припинення/обмеження розподілу електричної енергії, зазначеної у попередженні) належним чином підтверджується, електроустановки Користувача не відключаються.

11.5.19. Забороняється відключення Користувачів (побутових споживачів) перед вихідними та святковими днями.

11.5.20. Відключення захищених споживачів здійснюється з дотриманням вимог порядку забезпечення постачання електричної енергії захищеним споживачам, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

ОСР повинен вести актуальний реєстр захищених споживачів, електроустановки яких приєднані до його системи розподілу.

11.5.21. У разі припинення/обмеження розподілу електричної енергії, спричиненого діями (бездіяльністю) ОСР, та/або без належного попередження Користувача відповідно до вимог цього Кодексу ОСР несе відповідальність перед Користувачем згідно з законом.

Збитки Користувача внаслідок припинення/обмеження розподілу електричної енергії з вини ОСР відшкодовуються останнім відповідно до законодавства України.

11.5.22. Підключення електроустановок Користувача, які були відключені на виконання вимоги або припису, здійснюється після усунення Користувачем порушень, що підтверджується відповідним документом організації, що висунула вимогу або видала припис.

11.5.23. Відновлення розподілу електричної енергії Користувачу здійснюється ОСР протягом 3 робочих днів у містах та 5 робочих днів у сільській місцевості після відповідного підтвердження усунення виявлених порушень, оплати заборгованості за надані послуги та/або

несанкціонований відбір електричної енергії, а також відшкодування збитків (за їх наявності) ОСР, інших Користувачів та/або третіх сторін.

11.5.24. Відшкодування витрат ОСР на відновлення розподілу електричної енергії Користувачу (повторне підключення електроустановки) здійснюється за рахунок сторони, за зверненням або з вини якої відбулося припинення розподілу електричної енергії (відключення електроустановки), за винятком форс-мажорних обставин.

11.6. Спільне використання технологічних електричних мереж

11.6.1. Для забезпечення розподілу електричної енергії електричними мережами, що не належать ОСР, між ОСР та відповідним власником мереж, який не є ОСР (основним споживачем), укладається договір про спільне використання технологічних електричних мереж за типовою формою у порядку, визначеному Правилами роздрібного ринку.

11.6.2. Основний споживач не має права відмовити ОСР, на території ліцензованої діяльності з розподілу якого розташовані його електричні мережі, в укладенні (переукладенні) договору про спільне використання технологічних електричних мереж.

Договором про спільне використання технологічних електричних мереж регулюється взаємна відповідальність між ОСР та основним споживачем.

11.6.3. У разі розподілу електричної енергії ОСР послідовно мережами декількох власників електричних мереж договори про спільне використання технологічних електричних мереж укладаються ОСР з усіма власниками електричних мереж, технологічні електричні мережі яких використовуються для розподілу електричної енергії.

11.6.4. ОСР здійснює оплату використання технологічних електричних мереж основного споживача відповідно до укладеного договору про спільне використання технологічних електричних мереж згідно з вартістю, визначеною за методикою, затвердженою Регулятором.

11.6.5. Вартість оплачених ОСР послуг за договором про спільне використання технологічних електричних мереж включається до тарифу на розподіл відповідного ОСР.

11.6.6. Величина технологічних витрат електричної енергії в технологічних електричних мережах основного споживача, що пов'язані з розподілом електричної енергії в електричні мережі інших суб'єктів господарювання, визначається основним споживачем або за домовленістю ОСР розрахунковим шляхом відповідно до однолінійної схеми електропостачання.

11.6.7. Розрахунок обсягу та розподіл технологічних витрат електричної енергії в мережах основного споживача здійснюється відповідно до Правил роздрібного ринку.

11.7. Надання послуг з розподілу електричної енергії в межах МСР

11.7.1. Послуги з розподілу Користувачам, електроустановки яких приєднані до МСР, надає відповідний ОМСР на основі договору про надання послуг з розподілу, що укладається відповідно до цього Кодексу між ним та Користувачем з урахуванням вимог розділу V цього Кодексу.

ОМСР виконує усі функції та має права та обов'язки ОСР щодо надання послуг з розподілу по відношенню до Користувачів МСР.

11.7.2. З метою забезпечення можливості надання послуг з розподілу в межах МСР ОМСР як Користувач системи розподілу повинен укласти договір про надання послуг з розподілу з ОСР, до електричних мереж якого приєднана МСР.

11.7.3. Плата за послуги з розподілу в межах МСР визначається за домовленістю сторін -

ОМСР та Користувача, але не може перевищувати максимальну (граничну) плату за послуги з розподілу МСР, визначену відповідно до методики, затвердженої Регулятором.

ОМСР повинен оприлюднювати чинну затверджену методику розрахунку максимальної (граничної) плати за послуги з розподілу в межах його МСР на своєму офіційному веб-сайті в мережі Інтернет та/або через засоби масової інформації (за відсутності веб-сайту).

11.7.4. Якість надання послуги з розподілу Користувачам, електроустановки яких приєднані до МСР, не повинна погіршувати послуги з розподілу, які отримує ОМСР на основі договору про надання послуг з розподілу з ОСР.

ОМСР надає послуги з розподілу Користувачам, електроустановки яких приєднані до МСР, з дотриманням показників якості електропостачання, визначених цим Кодексом, та несе відповідальність за їх недотримання.

ОСР зобов'язаний відшкодувати збитки ОМСР у разі недотримання ОСР показників якості електропостачання в точці приєднання ОМСР.

11.8. Розрахунки за послуги з розподілу електричної енергії

11.8.1. ОСР має право своєчасно та в повному обсязі отримувати плату за надані послуги з розподілу електричної енергії.

11.8.2. Сума оплати послуг з розподілу визначається виходячи з обсягу електричної енергії, яка була розподілена ОСР для відповідного Користувача, та тарифу на розподіл електричної енергії.

Сума авансового платежу або попередньої оплати (якщо застосовується) визначається на основі фактичних значень обсягу розподіленої електричної енергії за відповідний попередній період. Якщо авансовий платіж розраховується для споживача, фактичне значення обсягу розподіленої електричної енергії якого за попередній період дорівнює 0 (або для нових споживачів), сума авансового платежу або попередньої оплати визначається на основі розрахункових значень обсягу розподіленої електричної енергії на наступний період.

11.8.3. З метою здійснення розрахунків ОСР виставляє Користувачу рахунок на оплату послуг з розподілу.

11.8.4. Рахунок на оплату послуг з розподілу за розрахунковий період (або на наступний розрахунковий або плановий період, якщо договором про надання послуг з розподілу електричної енергії передбачено виставлення рахунків на авансовий платіж або попередню оплату) надається ОСР у порядку, передбаченому договором про надання послуг з розподілу електричної енергії. У рахунку обов'язково зазначається кінцева дата його оплати згідно з договором про надання послуг з розподілу електричної енергії.

Користувач повинен оплатити повну суму виставленого ОСР рахунку не пізніше зазначеної в ньому кінцевої дати. Фактичною датою платежу вважається дата зарахування коштів Користувача на розрахунковий рахунок ОСР.

11.8.5. Споживачі можуть делегувати електропостачальнику внесення від імені споживача коштів з оплати послуги з розподілу електричної енергії. У цьому випадку взаємовідносини між ОСР, електропостачальником та споживачем щодо оплати послуг ОСР врегульовуються відповідно до Правил роздрібного ринку.

11.9. Несанкціонований відбір електричної енергії з системи розподілу

11.9.1. Безобліковий відбір електричної енергії з системи розподілу, а також від технологічних мереж основного споживача не допускається.

11.9.2. Користувач повинен оперативно повідомляти ОСР про виявлення несанкціонованого відбору електричної енергії від мереж системи розподілу, у тому числі від технологічних електричних мереж основного споживача.

11.9.3. ОСР повинен вживати заходів щодо виявлення та попередження несанкціонованого відбору електричної енергії з системи розподілу.

11.9.4. Фіксація та визначення обсягів несанкціонованого відбору електричної енергії з системи розподілу здійснюється відповідно до Правил роздрібного ринку.

ХІІ. Інформаційна система та інформація

12.1. Інформаційно-технологічне забезпечення ОСП, ОСР, Користувачів має забезпечити стійку і надійну роботу ОЕС України та ефективне функціонування ринку електричної енергії України.

Інформаційно-технологічна взаємодія ОСР з ОСП, суміжними ОСР та іншими Користувачами регламентується та здійснюється на договірних засадах.

Обсяг, формат та порядок передачі (отримання) інформації між сторонами інформаційного обміну визначається відповідно до договорів (включаючи договори приєднання), відповідних розділів типових договорів щодо надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління та інших договорів або документів, які мають вищу юридичну силу.

12.2. Договори між ОСР та ОСП, суміжними ОСР та іншими Користувачами встановлюють права та обов'язки сторін та регламентують їх взаємодію у процесі формування, обробки, передачі, відображення та обміну інформацією.

12.3. Інформаційно-технологічна система управління ОСР є складовою частиною інформаційно-технологічної системи управління ОСП, до якої входять:

автоматизована система управління технологічним процесом об'єкта електроенергетики;

автоматизована система диспетчерського управління;

система моніторингу та контролю параметрів роботи ОЕС України;

система прогнозування та оперативного планування режиму споживання роботи ОЕС України;

система, що забезпечує облік товарів та послуг на ринку електричної енергії.

Ступінь захисту інформації, що використовується даною інформаційно-технологічною системою управління, визначається відповідно до вимог ОСП.

12.4. ОСР має створювати, підтримувати та вдосконалювати інформаційно-технологічні системи управління, які відображають безпосередньо його виробничу діяльність та спрямовані на покращення якості послуг, що ним надаються.

Ступінь інтеграції таких систем у загальногалузевий інформаційний простір визначається Регулятором та ОСП.

12.5. Системи оперативного планування, обліку товарів та послуг, присутніх на ринку електричної енергії, розробляються з урахуванням вимог щодо функціонування та розвитку цього ринку.

12.6. Власники складових системи формування, обробки, передачі та відображення даних, побудованої за багаторівневим та ієрархічним принципом, мають забезпечити їх стале функціонування та розвиток.

12.7. Технічні вимоги щодо повноти, достовірності, рівня захисту, способу та швидкості надання інформації, що призначена для обміну між суб'єктами в системі формування, обробки, передачі та відображення даних, визначаються на стадії розробки завдання на проектування такої системи, яке взаємоузгоджується такими суб'єктами.

12.8. Слід вважати, що ОСР володіє лише тією інформацією, яку він має фіксувати та зберігати у процесі діяльності з розподілу електричної енергії відповідно до вимог центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, Регулятора, ліцензійних умов, інших нормативних документів.

12.9. ОСР передає інформацію, надає доступ до неї та/або оприлюднює її відповідно до вимог центрального органу виконавчої влади, що здійснює формування та реалізацію державної політики у сфері енергетики, Регулятора та умов договорів, укладених на ринку електричної енергії України.

Оприлюднення інформації здійснюється шляхом публікації в офіційних засобах масової інформації та/або розміщення на офіційних веб-сайтах у мережі Інтернет.

Доступ Користувачів та споживачів до інформації здійснюється ними в індивідуальному порядку та забезпечується відповідними технічними можливостями (листування, звернення до кол-центру, особистий електронний кабінет тощо).

ОСР з метою надання інформаційних послуг Користувачам та споживачам, обробки їх звернень забезпечують функціонування кол-центрів відповідно до вимог, затверджених Регулятором.

Доступ до комерційної інформації забезпечується лише в порядку виконання договору, відповідна інформація надається винятково стороні договору та в обсязі, що передбачений умовами договору.

12.10. Інформація, обмін якою здійснюється ОСР у процесі функціонування ОЕС України та ринку електричної енергії та яка формує бази даних, має бути достовірною, валідною, повною, актуальною, безперервною, доступною для Користувача та захищеною від несанкціонованого доступу.

12.11. Достовірність інформації досягається використанням первинних датчиків нормованого класу точності та застосуванням адекватних методів обробки інформації, які забезпечують відповідну точність розрахунків у процесі обробки, зберігання, передачі та відображення отриманих даних.

12.12. Актуальність та безперервність інформації забезпечуються періодичністю її зняття із синхронізацією з поточним часом, послідовністю її передачі та обробки для виконання відповідного завдання.

12.13. Інформація є повною, якщо вона забезпечує можливість реалізації покладеного на систему технологічного завдання та створює можливості для постійного контролю і відновлення первинних даних у разі їх втрати.

12.14. Створення інформаційних систем має передбачати спроможність їх подальшого розвитку в разі збільшення обсягів оброблюваних даних та/або в разі розширення кола завдань.

12.15. Приєднані до системи розподілу Користувачі, а саме виробники електричної енергії зі встановленою потужністю, що перевищує рівень 1 МВт, та споживачі з одиницею споживання потужністю 100 МВт і більше, з метою подальшої передачі на платформу прозорості ENTSO-E надають ОСР дані щодо функціонування ринку електричної енергії у форматі, структурі, обсязі та з періодичністю, що визначені ОСР.

ОСР з метою подальшої передачі на платформу прозорості ENTSO-E надає ОСП інформацію/дані щодо функціонування ринку електричної енергії, у тому числі отримані від Користувачів. Формат, структура, обсяг та періодичність надання ОСР інформації/даних визначаються ОСП.

12.16. ОСР, Користувачі та споживачі зобов'язані збирати, формувати та надавати інформацію, визначену цим Кодексом, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, Регулятором, ліцензійними умовами та іншими нормативно-правовими актами.

ХІІІ. Розгляд скарг та врегулювання спорів

13.1. Порядок розгляду ОСР скарг Користувачів систем розподілу

13.1.1. ОСР розглядає звернення, скарги та претензії Користувачів відповідно до вимог цього Кодексу та Правил роздрібного ринку.

13.1.2. ОСР зобов'язаний розробити та опублікувати на своєму офіційному веб-сайті в мережі Інтернет стандарти та вимоги до якості обслуговування споживачів, процедуру розгляду звернень/скарг/претензій Користувачів, форму подання звернення/скарги/претензії, що, у тому числі, ураховують вимоги цього Кодексу, Правил роздрібного ринку та інших нормативно-правових актів Регулятора.

13.1.3. ОСР мають здійснювати особистий прийом Користувачів, реєстрацію та збереження звернень/скарг/претензій Користувачів відповідно до Правил роздрібного ринку та інших нормативно-правових актів Регулятора.

13.1.4. ОСР розглядає звернення/скаргу/претензію якомога швидше, при цьому строк розгляду не має перевищувати 30 днів з дати отримання звернення/скарги/претензії, якщо менший строк розгляду не встановлено чинним законодавством.

Якщо під час розгляду необхідно здійснити технічну перевірку або провести експертизу засобу обліку, строк розгляду може бути продовжено з установленням необхідного строку для розгляду, про що повідомляється особа, яка подала звернення/скаргу/претензію. При цьому загальний строк розгляду не може перевищувати 45 днів.

ОСР розглядає звернення/скарги/претензії споживачів щодо перевірки правильності рахунку за послуги з розподілу електричної енергії (якщо виставлення таких рахунків ОСР передбачене у договорі про надання послуг з розподілу електричної енергії зі споживачем) у строк до 5 робочих днів з дня отримання такого звернення/скарги/претензії.

13.1.5. У разі отримання звернення/скарги/претензії споживача з питань, що належать до компетенції електропостачальника, ОСР надсилає таке звернення/скаргу/претензію відповідному електропостачальнику протягом 2 робочих днів.

13.1.6. Звернення/скарга/претензія споживача, отримані через електропостачальника або орган державної/місцевої влади, розглядаються ОСР у порядку, визначеному пунктом 13.1.4 цієї глави.

13.1.7. ОСР мають вести єдину базу даних щодо звернень/скарг/претензій (незалежно від форми отримання та механізму розгляду).

ОСР має забезпечити збереження бази даних щодо звернень/скарг/претензій протягом 3 років.

13.1.8. ОСР, які обслуговують споживачів у кількості більше ніж 50000, зобов'язані створити центри обслуговування споживачів, які, у тому числі, приймають звернення/скарги

/претензії споживачів, надають роз'яснення та інформацію, передбачену законодавством.

13.1.9. Якщо Користувач не згоден з рішенням, прийнятим за його зверненням/скаргою /претензією, він може оскаржити таке рішення шляхом направлення скарги протягом 1 року з моменту прийняття рішення Регулятора або Енергетичному омбудсмену. Рішення органу, який розглядав скаргу, у разі незгоди з ним Користувача може бути оскаржено в судовому порядку.

13.2. Порядок перевірки якості електричної енергії за зверненнями/скаргами /претензіями споживачів

13.2.1. У разі надходження скарги/звернення/претензії споживача щодо якості електричної енергії ОСР розглядає її протягом 15 днів з дня отримання скарги/звернення/претензії, а у разі проведення вимірювань параметрів якості електричної енергії в точці розподілу споживача - протягом 30 днів.

13.2.2. За результатами розгляду скарги (претензії) споживача щодо якості електричної енергії ОСР надає відповідь споживачу у письмовій формі, яка повинна містити інформацію щодо:

1) у разі визнання скарги/звернення/претензії обґрунтованою:

причин недотримання показників якості електричної енергії;

заходів та строків стосовно усунення ОСР причин недотримання показників якості електричної енергії з урахуванням вимог пункту 13.2.11 цієї глави або проведених робіт, якщо причини недотримання показників якості електричної енергії було усунуто під час розгляду скарги;

результатів вимірювання параметрів якості електричної енергії у разі його проведення;

2) у разі визнання скарги/звернення/претензії такою, що не підлягає задоволенню:

документів, що підтверджують порушення споживачем вимог цього Кодексу або нормативно-технічних документів, внаслідок чого параметри якості електричної енергії в точці розподілу споживача не відповідають показникам, визначеним цим Кодексом;

результатів вимірювання параметрів якості електричної енергії, що підтверджують дотримання ОСР нормативних показників якості електричної енергії.

13.2.3. ОСР може направити свого представника в узгоджений зі споживачем час для аналізу можливих причин недотримання показників якості електричної енергії та/або проведення необхідного вимірювання й подальшого надання відповіді споживачу з урахуванням строків, указаних у пункті 13.2.1 цієї глави.

13.2.4. Представник ОСР у разі необхідності проводить вимірювання параметрів якості електричної енергії в точці розподілу відповідно до вимог пунктів 6.2.1-6.2.4 глави 6.2 розділу VI цього Кодексу протягом не менше 7 календарних днів за виключенням часу тривалості перерв в електропостачанні.

13.2.5. ОСР може зменшити тривалість вимірювання або не проводити вимірювання у разі визнання факту недотримання показників якості електричної енергії в точці розподілу електричної енергії споживача.

13.2.6. Перелік параметрів якості електричної енергії, що вимірюються за скаргою/зверненням/претензією споживача, визначає ОСР відповідно до змісту скарги/звернення/претензії.

13.2.7. У разі неможливості встановлення вимірювального засобу в точці розподілу

вимірювання проводиться якнайближче до точки розподілу. У разі проведення вимірювання на території споживача він має забезпечити відповідні умови для місця встановлення вимірювального засобу, які забезпечать захист цього засобу вимірювання від несанкціонованого втручання в його роботу протягом проведення вимірювання параметрів якості електричної енергії, а ОСР встановлює засіб вимірювання параметрів якості електричної енергії після забезпечення відповідних умов для встановлення даного засобу.

13.2.8. Усі витрати, пов'язані із вимірюванням параметрів якості електричної енергії, покриває ОСР.

13.2.9. Споживач за письмовою згодою ОСР має право сам організувати проведення таких вимірювань, при цьому проводити вимірювання може організація, яка має відповідні повноваження або дозволи. Дані, отримані за допомогою таких засобів, є доказом при розгляді скарги/звернення/претензії щодо показників якості електричної енергії. ОСР повинен відшкодувати витрати споживача на організацію проведення вимірювань у разі підтвердження факту недотримання показників якості електричної енергії.

13.2.10. У разі встановлення споживачу електронного лічильника з функцією вимірювання параметрів відхилення напруги, що здійснюється відповідно до вимог пункту 6.5.1 глави 6.5 розділу VI цього Кодексу, ОСР за згодою споживача використовує результати таких вимірювань при розгляді скарги/звернення/претензії щодо показників якості електричної енергії. При цьому вимірювання параметрів якості електричної енергії іншими засобами відповідно до вимог пунктів 13.2.4-13.2.8 цієї глави не проводиться.

13.2.11. ОСР зобов'язаний усунути причини недотримання показників якості електричної енергії протягом 30 днів у разі можливості їх усунення оперативними діями персоналу ОСР або 180 днів у разі необхідності проведення будівельних робіт або заміни елементів мережі.

Перебіг строку усунення причин недотримання показників якості електричної енергії розпочинається з дня, наступного за днем, коли ОСР став відомий факт недотримання показників якості електричної енергії за результатами проведення вимірювання або з дня, наступного за днем отримання скарги/звернення/претензії споживача, якщо ОСР уже були відомі причини недотримання показників якості електричної енергії.

13.2.12. ОСР після усунення причини недотримання показників якості електричної енергії письмово повідомляє споживача про проведені роботи.

13.2.13. ОСР надає споживачу компенсацію за недотримання показників якості електричної енергії у розмірі та порядку, що встановлені Регулятором.

13.2.14. У разі незгоди з результатами розгляду скарги/звернення/претензії щодо показників якості електричної енергії споживач може звернутися до Регулятора або Енергетичного омбудсмена.

13.3. Порядок розгляду звернень щодо відшкодування збитків внаслідок недотримання показників якості надання послуг з розподілу

13.3.1. ОСР розглядає звернення споживачів щодо відшкодування збитків, завданих внаслідок недотримання ОСР показників якості електропостачання, зокрема внаслідок недотримання показників якості електричної енергії та перерв в електропостачанні, протягом 30 днів з дня отримання звернення.

13.3.2. ОСР може не пізніше 2 робочих днів після отримання звернення щодо відшкодування збитків уточнити у споживача інформацію, необхідну ОСР для розгляду звернення, зокрема щодо:

точки розподілу, недотримання показників якості електропостачання в якій призвело до

збитків споживача;

орієнтовної дати та часу виникнення порушення, яке призвело до збитків споживача;

переліку майна споживача, яке було пошкоджене або знищене внаслідок недотримання показників якості електропостачання;

суми відшкодування збитків, що визначається відповідно до вартості заміни пошкодженого майна з урахуванням його зносу або вартості ремонту пошкодженого майна та інших витрат, понесених споживачем;

підтвердження розміру збитків (квитанції, чеки тощо);

у разі відсутності даних щодо технологічних порушень у розподільних мережах у зазначений споживачем період - документів, що підтверджують пошкодження майна внаслідок перепаду напруги.

13.3.3. ОСР зобов'язаний здійснювати відшкодування збитків споживачу, завданих внаслідок недотримання показників якості електропостачання.

13.3.4. Збитки, що виникли внаслідок недотримання показників якості електропостачання, не відшкодовуються, якщо ОСР доведе, що вони викликані форс-мажорними обставинами або виникли не з його вини, а з вини споживача, в електричних мережах споживача, через недотримання вимог експлуатації електроприладів, порушення споживачем вимог цього Кодексу.

13.3.5. У разі незгоди з результатами розгляду звернення щодо відшкодування збитків споживач може оскаржити рішення в суді.

13.3.6. ОСР розробляє з урахуванням вимог цього Кодексу форму звернення щодо відшкодування збитків внаслідок недотримання показників якості електропостачання та оприлюднює її на своєму офіційному веб-сайті в мережі Інтернет.

**Директор Департаменту
із регулювання відносин
у сфері енергетики**

К. Сушко

Додаток 1
до Кодексу систем розподілу

ДОГОВІР
про стандартне приєднання до електричних мереж системи розподілу
(типова форма)

Додаток 2
до Кодексу систем розподілу

ЗАЯВА
про приєднання електроустановки певної потужності
(типова форма)

Додаток 3
до Кодексу систем розподілу

ДОГОВІР
про нестандартне приєднання («під ключ») до електричних мереж
системи розподілу
(типова форма)

Додаток 4
до Кодексу систем розподілу

ТЕХНІЧНІ УМОВИ
стандартного приєднання до електричних мереж електроустановок
(типова форма)

Додаток 5
до Кодексу систем розподілу

ТЕХНІЧНІ УМОВИ
нестандартного приєднання, до електричних мереж електроустановок
(типова форма)

Документи та файли

- Сигнальний документ — f474053n1567.doc
- Сигнальний документ — f474053n1568.doc
- Сигнальний документ — f474053n1569.doc
- Сигнальний документ — f474053n1570.doc
- Сигнальний документ — f474053n1571.doc

Публікації документа

- Урядовий кур'єр від 18.04.2018 — № 75